

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSEI JÓZSEF

Felolós szerkesztő:

Kiadja:

BRÁUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Felekezetiesség.

Irta: Vadnay Andor.

Budapest, december 31.

Nincs, amitől nemzeti egységünket inkább kellene félteni, mint a felekezetiességtől. Ettől a krónikus, de romboló fekélytől, mely éppen bennünket, a mi korszakunk és gyenge, de a Gondviselésétől nagy hivatás elé állított nemzetünket sebzí legmélyebben.

Az én serdülő koromban még élt Deák Ferenc, a békés, az összhangzó nemzeti fejlődésnek ez az őriása. Érett szemmel, megállapodott ítéllettel ma is nehéz eldöntenem, mikor állott nagysága tetőpontján? 1843-ban, 1861-ben vagy 1867-ben volt-e tökéletesebb az ő alakja?

Csak azt látom, hogy míg ő élt, világított, vezetett és örködött, felekezeti szempontból nem támadt ítélet a lelkekben, sem emberek, sem közdolgozok felett. Vagy ha támadt, belül maradt. Nem volt, míg ő élt, protestáns katolikus társadalom. Szemébe neveltünk volna annak, aki előttünk, akár pap, akár világi, ilyen bolondot ejtett volna ki a száján. Mert ez a szó: *társadalom*, minden művelt és értelmes elmének magát a nemzetet, a hatósági közegeken kívül álló nemzetet jelentette. Akkor még csak egy társadalom volt. Az egységes, az összes felekezeti és osztályokat magába foglaló magyar társadalom. Ehhez nagy ur, kis ur, püspök vagy szuperintendens, mindenki egyformán hozzája tartozott. Csak a megbélyegzett, az elzülött embereket tekintették a társadalmon kívül állóknak.

Hiszen volt rá eset azelőtt is, hogy egyes alantjáró lelkű papok és a felekezeti internátusokat felig kitanult emberek a vallásbeli

különbséget előtérbe állították, éreztették. De művelt ember, uri ember jelenlétében meghúzták magukat az ilyen figurák. Szegyenleték volna ennek az éppen nem krisztusi, ennek az ocsmány érzületnek szeretet vagy gyűlölet által, ragaszkodás vagy idegenkedés által bárki irányában jelét adni.

Mintha ösztönből, hazafiai sugallatból megéreztek volna a kevésbé komoly, a sekélyesebb észjárású emberek is, hogy fajunknak, ennek a szakadatlanul ostromolt kis szigetnek, a szlávok és németek másfélszáz milliónyi néptengerében mekkora szüksége van a társadalmi egységre.

1876-ban lehunja szemét Deák Ferenc. Lemegy a nap, kialszik a fénye, kezdődik a homály, a fájókeletlenség, hazafiságban és közérkölesben egyaránt. „S mintha lába keble valamennyi rögnek, lomha földi békák szanaszét görögnek.”

Vallásos buzgóság örvé alatt sikerült egy-két papnak világi elemet is belevonni a felekezeti irodalom kultuszába.

Aztán kezdődött a politikai, a társadalmi szétszakadozás felekezeti szerint. Mint a higanybányák mérge az élő szervezetben, terjed azóta a kór, lassan, de feltartóztatlanul. Megejtí az akadémiát, a tudományos testületeket, a sajtónak és a politikai pártoknak egy részét. Irodalmi téren egyik első jelensége az akadémiájai tífusztól kezdődött fel. Egyik utolsó jelensége még szegényesebb és ma észlelhető. A magyar Homérosznak, nemzeti költőink atyjának szobrára gyűjtés folyik. Református templomokban félszázad óta versenyez az ő Szózata a legszebb szoltárokkal. Am a szoborra idáiglan református pap alig gyűjtött, vagy adott. Szerencse, hogy a kálvinista világi elem helyesebb érzése nem en-

gedi az irodalmi kegyelet kérdését felekezeti minősíteni.

Távol legyen tőlem, amire sem a hazafias aggodás, sem a felekezeti torzalkodás iránt való ellenszenv nem ragadhatja el lelkemet, távol legyen tőlem kicsinyelje a felekezeti jótékonyág hatását. Tudom, hogy e téren a nemeslelkű zászlóvivőket és alapítókat a kényseriség veszi rá, hogy esetleg gyengejüknél fogva vigyék bele a tömeget az áldozatkészségbe. Némelyik ember a hűségével, másik a felekezetiességgel bírható rá a jóra. Hála és tisztelet érte, nem kicsinylés vagy kárhözátás. De ha közéletünk így fejlődik tovább, csak egy-két év, csak egy pár nagy felekezeti ellentét kell még, s odáig sodor mindnyájunkat a ház, hogy az alamizsnát kérő éhezzenél, a kórházat kérésnél nyomoréknál, a gyámoltásra szorult árvasól is első sorban felekezeti mivoltát keressük.

Az írókról, politikusokról, egyetemi hallgatókról ugys tudjuk már mindnyájan, hogy milyen vallásosak. Csak az hiányzik még, hogy a segélyüknél könyörgőknél is ezt nézzük.

Sok felbő van hazánk egén. A társadalmi széttagoltságnál talán egy sincsen sötétebb és lehangolóbb. Keresve keres a tekintetem valamely nyílást rajta, melyen sugar törhet elő, mely a kibontakozás reményével biztat. A népek ereje egységükben áll. Kis népeket, rakontalan fajnál az erő magát az életet jeleníti.

Szomorúságomban enyhülést és biztatást talállok a magyar földmives nép hazafiságában és józanságában.

Akad pap az Alföldön is, ki a katolikus vagy a protestáns köröket szervezni akarja. Gyujtatógató kézzel igyekszik lerombolni a társadalmi egység templomát, melynek magyar

TÁRCA.

Epitáfium. 5956

Meghalt a század. Hajrá! Torra fel!
Sirassuk-é? Nem! Csak temessük el!

Nagyobb, dicsőbb még nem volt soha század.
De egyikén sincs több szenny, több gyalázat!

Bilincset törtél, népeket raboltál:
Félistenek s hóhérok apja voltál!

Ragály, betegség meghódolt neked.
Csak magad öltél — harcban — ezreket!

Egyik kezéd legyőzte a halált.
A másik gyilkolt, romlásunkra vált!

Mit mondjon rólad küzdő nemzetünk?
Te adtad a titánokat nekünk!

Kossuth, Deák, Széchényi — ó csodás
Föllendülés! Dúsgazdag alkotás!

És mámoros negyvennyolc! És a dal
Petőfi lantján! És száz diadal!

De visszaoptál minden sugarat:
Te benned volt Világos és Arad!

Tiéd Renan, Livingston, Pasteur, Semper,
És — osztrák Haynau, a cudar, gazember!

A jóság, a műveltség századán
Véropcsolyák: Waterlő, Wörth, Szedán!

S utolsó tetted (százszor undokabb
Mint a zsvány, ki gyermekekre csap)

Utolsó harcod, rossz szíved jele:
Transvál! . . . E föltilt dől sz a sirba le!

Kiélt, vén bűnös! Végső lobbánásod
Utolsó, véres, vad gyönyörre vágott.

Kéj-gyilkosság volt! Földerült a képed:
Utólszor még megfojthatatl egy népet!

1900. december 31.

Ábrányi Emő.

Kossuth Lajos és az úri betyárság.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: ifjabb Ábrányi Kornél.

A Corpus jurisban nem egy törvény maradt fenn, mely (éppen mint a „lutherani comburantur”) csak meghozva volt, de végrehajta nem. Ily törvények voltak III. Endre, az utolsó Árpád- király alatt, a „rabló oligarchiák” ellen a „pesti egyházban hozottak”; ilyenek voltak azok is, melyeket a mohácsi katasztrófa előtt és után „az úri rablók ellen” iktattak törvénybe. Mert a főurak közül sokan, kiket Mohács után „a tátongó sir sem igen rezzentett fel kényelmükből és bűneikből” s kik előtt „a nemzeti létért és a fennmaradásért” vívott harc is gyakran csak melléktárgyként tünt fel a pártérdekek között, — azok a rablók, még a mohácsi katasztrófa után is „rendes foglalkozásuként

űték”; s példájukat követték a „szabad hajdúk is”, akik már nemesek raboltak, hanem az elfogott embereket eladták töröknek, tatárnak. S mikor az ország, a mohácsi katasztrófa után kettészakítva vérzett, sokan az urak közül „középkori rabló lovagok módjára sziklavárakból sarkeselyűk gyanánt rohantak le szolgáltaikkal az alattuk békésen utazó kalmárookra, vagy a szomszédok jobbagyaira.” — Bornemisza Simon már 1528-ban, Balassa Menyhért és Zay Ferenc pedig 1584-ben rendszeresen, s egész seroggal ütöttek szüretkor Tokajra, borralás végett. A Zápolya pártján álló Basó Mátyás „iszonyu rablásait, utazók, kereskedők s egyebek meggyilkolását s kifosztását egész Lengyel- és Stájerország határáig űzi.” Báthory István ugyanazokat rabolta ki, akik bort rabolni Tokajba jártak. Bebek Ferenc György fiával együtt nemesek martalóc, hanem „pénzverő” is, aki az elrablott harangokból rossz és hamis pénzeket veret. Amint ez mind mag van írva Istvánffy, Thuróczy, Katona és az egykoru Szerémy könyveiben.

S hogy utóbb az úri rablás és a szabad törvénytiprás sportja a régi értelemben megszűnt, keletkezett utána az „úri betyárság”, mely kedvteléseit az illem, a tisztesség, sokszor az erkölcs és az emberiség kihívásában, megvetésében, vagy lábbal tiprásában kereste. Igaz, hogy nemesek Magyarországon volt ez így, hanem így volt egész Európában a feudalizmus korszaka alatt. Csakhogy Magyarországon a középkor legalább egy félszázaddal tovább élt, mint Nyugat-Európa más országában. Sőt a jus gladii és a jus primae noctis szelleme nem halt ki egészen még a jobbágyok felszabadulása után sem. Es talán még ma is akadnak, akik a „deres” után búsan sóhajtának vissza. Bizonyos azonban, hogy a 19-ik század harmadics és negyvenes éveiben még virágkorát élte Magyarország az „úri betyárság”; s ha a nyugatról betörő művelődési, haladás és felvilágosodási áramlatok hatása elől ez sem zárkóztatott el, de csodás leleményességgel azzal is

lélekben épp oly szentnek kellene lennie, mint a vallásos hit templomának.

A sik földön, a magyarság földjén nem fog sikerülni az áldatlan aknamunka. Fényes, lüdüklő jelenségeim vannak földmives népünk türelmes jellemében és szabadelvű fel-fogásában, melyekből bizalmat meritek.

Csongrád-Mindszent, e vallásos, hit-buzgó, katolikus községben husz év óta egy becsületes zsidó ember a nép vezére. Hódmező-Vásárhelyen, a legnagyobb protestáns egyházban, másodizben római katolikus az országgyűlési képviselő, Szentese. Bánya Józsefet, az egyik takarékpénztár igazgatóját, megválasztották református presbiternek több ezer szavazattal. Csak azután tudták meg, hogy római katolikus. Pedig szereti egyházát és vallásos érzelmű. Hát itt, az Alföldön hiábavaló volt idáig a felekezeti fondorkodás. Nem a társadalmi körökben, egyletekben, hanem a templomban él a nép vallásának, ott nyilvánítja egyházához való hűségét. Akit érdemeinél fogva tisztelt környez, rendszerint nem felekezeti oldalról, hanem felekezeti különbség nélkül kapja azt.

Nem vallásos közöny ez, mint az ellenvetést innen is, onnan is hallani vélem, hanem ragaszkodás a saját hitünk és a mások szabadságához. Nem közömbösség, hanem türelem és tisztelet a más vallásúak áhitata iránt. Bizom benne, hogy megörízhető lesz ez a jellemvonás, mert épp úgy vérbéli, épp úgy veleszületett vonás ez a magyar földmivesnél, mint az volt Deáknál, Andrassy Gyulánál és Széchenyi Istvánál. Az, hogy e Nagyokat az államférfiúi érzék és a hazaszeretlet akkor is kényszerítette volna a felekezeti türelem álláspontjára, ha indulataikat kellett volna leküzdeniök érte, az, hogy ők talán államférfiúi öntudatból voltak olyanok, a minő a földmives talán ösztönszerű józanságból, nem csök-kenti a jelenség biztató voltát.

Azt mondják, hogy változó az élet. A közélet csak úgy, mint az egyes ember élete. Más világ van ma, mint volt Széchenyi István vagy Deák és Andrassy életében. Meg-lehet. Nem vitatkozom róla.

De hova fecséreltük el ily hirtelen Deák vagy Andrassy nagy hagyatékát, ha még anynyit sem tudunk belőle megtartani, hogy az emberi érték mérlegében csak a jellemnek, a

tehetségnek, a tudásnak és, amit első helyen kéne említenem, a honfiérdemnek engedjünk helyet? A felekezeti szempontnak nem volna szabad abban egyetlen egy szemernyit sem nyomnia.

Más időket élünk. Ha Deák ma élne, lehet, hogy valamely felekezeti testület, talán éppen az egyetemi ifjaké, őt is felkérné, hogy tartson nekik beszédet. Nyujtsunk nekik szelle-mével tanulságot és fényt. Megfeldolgo-e az ilyen kérelemnek ő, aki oly nehezen tagadott meg valamit?

Előttem van hatalmas alakja. Fülemben csengenek szavai, amint ezt felelné:

„Szívesen beszélek hozzátok, fiam. Szívesen szólok akár az egyetem termében, akár másutt. Gyülekezetek össze minél többben, de azt az egyet kikötöm, hogy ne legyen közületek kizárva egyetemi hallgató, akármilyen vallású sem. Mert felekezeti, zárt-körü testülethez én nem teszem be a lábam. Titeket, a nemzet ifjúságát, felekezetenként megosztva látni, az én lelkemnek fájdalmat okozna. Utravalóul pedig, mielőtt távoznátok, nem azt a tanácsot adom, hogy szeressétek a más vallásúakat. Ennyivel én be nem érem. Én azt várom, azt követelm tőletek, hogy soha tanulói pályátokon észre ne vegyétek a közletek és diákársaitok közt levő felekezeti különbséget. Meg se lássátok azt, hogy ki milyen vallású. A szentegyházba, ahova a vallás kultusza tartozik, ugy is külön-külön jártok. Az élet, a nemzet élete egységet követel. Legyetek hát egyek valamennyien, testvérekül egyesülve a hazaszeretetben.“

Igy szóla Deák Ferenc. Így szól a történelemből átszűrődő igazság s a hazafiai lelkiismeret.

BELFÖLD.

A miniszterelnök Bécsben. Bécsből jelentik, hogy Szék Kálmán miniszterelnök még ezen a héten odarékezik a szokásos újvi üdvözetek végett. Ugyan-eből a céből a többi miniszter is Bécsbe érkezik január első felében. A miniszterelnök ezt az alkalmat fel fogja használni, hogy az osztrák miniszterekkel személyesen érintkezzen.

Az abrudbányai mandátum. Abrudbányáról táv-íratozzák, hogy a szabadelvűpárt híveinek egy része

kompromisszumot tudott kötni és ahhoz alkalmazkodva tovább is meg tudott élni. A kompromisszum abból állott, hogy elvben a „szabadság, egyenlőség, testvériség“ legszűkebb szűkezői voltak néha azok is, akik gyakorlatban a parasztot igavonó baromnak, a tótót és a városi burgert „nem embernek“, a zsidót pedig „vögelfrei“-nek nézték. S az európai civilizáció hatása, vagyis a „haladás“ csak abban nyilvánult e téren, hogy az előbbi meztelen, durva és kogyetlen duhajkodás, később romantikus mezbe bujt és a „kedélyesség“ szabaddalmaival vette magát körül. A hajdani komor vadtság, átészószott a nélkül, hogy lényegét feladóztta volna) a tréfa jögalapjára. S minden úri betyárság kritériója az lett, hogy: ki követte el? kivel követte el? és hogy lehet-e nevetni felette? Ha nagy úr, vagy nemes ember követte el „kis emberon“ és „nevetni“ lehetett fölőtte, akkor „sikerült tréfa“ volt s minden meg volt boesátva. Nevetők pedig (főként a más kárán,) mindig bőven akadtak. S régi közmondás, hogy mindig annak van igaza, kinek oldala mellett a nevetők többsége áll.

Még most is legendákat regél a szájhagyomány azokról a tréfákról, kalandokról, és „süklik“-ról, amik országzserege híressé tettek egy-egy alföldi nábobot és az ő vidám kompániáját. Heves-és Szabolcs megye legelőkelőbb fiaiból verődött össze a leghíresebb cimboraság. Volt módjuk gondatlanul élni, s volt idejük vigabbnál vigább tréfákon törni a fejüket. Minden szabad volt nekik, akiknek az „Isten se parancsolt“ s akik fehérré asztalnál, zöld asztalnál egyaránt domináltak. Ha vármegyei restauráció, vagy közgyűlés volt, Egerben üzték tréfáikat és nélkülük sohasem folyhatott le a szent Mihály napi híres debreceni vásár. Bankókból csináltak ott „fidibuszt“, s ami pénzt egymástól a ferblin elnyertek, mind a „kibicnek“ és a cigánynak dobálták. Télen feljöttek Pestre és a régi „Arany Sas“ volt a főhadiszállásuk, udvarmesterük pedig a „nemzet bíróját“, Bizay István. Nyáron Dalaton-Füredre, vagy Parádán mulattak, s abban vették kedveket, hogy ki tud közülök nagyobb bo-

londot csinálni. Különben pedig „fehér tollasok“ voltak valamennyien, ami akkor a „liberális oppositívó“ jelnyelv volt, és mivel Heves megyében az érsök volt az „örökös főispán“, ennél fogva tehát a zsidókon, a nyárspolgárokon és a kereskedőkn kívül a „szoknyás papokat“ is rendszeren mortifikálták. Papok jelöltje sohasem mehetett keresztül a tisztújításon, mert ha másképp nem boldogultak, károsan, dolmányosan felugrál-tak a zöld asztal tetejére, s addig táncol-tak ott, míg a szoknyás „örökös főispán“ vagy meg nem futott, vagy kedvükre való határozatot nem enunciólt. Hogy néha az ilyen sikerült tréfa közben mások jogsérelmet esett, vagy „könnyű testi vérté“ — vagy hogy némelykor eltitkolt család szűgyen és nyilvánvaló boldogtalanság maradt utána: az csak olyan „elemi csapás“ volt, mint mikor az úri vadásztársaság mulatozás köz-ben legázolta a jobbágy vetéseit. Nem volt fórum, mely a panaszt felvette volna. S ha akadt is olyan, mely fölvetta a panaszt, de vádat nem emelt még az sem. S a vége az lett, hogy mindig a panaszos adta meg az árat. A válott soha.

Kossuth Lajos azonban, mikor a *Posti Hírlap*ot szerkesztette, alkotott egy új fórumot. Olyat, amilyen ő előtte Magyarországon nem volt. Megalkotta a nyilvánosság ülészekét, mely meghallgatott minden panaszt, s ha a panasz jogosult volt, nyilvános vádat emelt, s ha a védelem a vádat nem tudta megdönteni, itélt; és azt, akit el-itélt, lett legyen akárcsi fia, vagy akármilyen hatalmas fősk ivadék, átadta a közmegevetésnek. Ezt tette Kossuth Lajos az „úri betyársággal“ is.

A „tréfa“, mely a Kossuth Lajos menyőrgő felháborodására okot szolgáltatott, 1842 nyarán, Parádán történt meg. Parád a hevesi Mátra gyönyörű völgyében fekszik, s forrásának gazdag kántartalma fürdőnek épp oly gyógyhatású, mint amely élvezetés, borral keverve, itálnak. Az úri családokon kívül, már a negyvenes évek elején, sokan keresték fel Parádót a polgári és a kereskedői körökből, Miskolcraól, Gyöngyösről, Egerből. A társaság tehát, mint mondani szokták, némelykor „vegyes“ volt. Alkalmassá ennél fogva ama bizo-

ma Molnár Albert elnökle alatt gyűlést tartott és ott egyhangulag Boór Béla polgármestert kiáltoita ki jelöltjének. A szabadelvűpárt másik része tudvalevőleg Eberghényi Sándor főispáni tikkárt jelölte.

Az újságírók ujve.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától —

Budapest, december 31.

Az újságírók mind a két egyesülete üdvözölte az új alkalmából elnökét. A *Budapesti Újságírók Egyesületében* Hoitsy Pál alelnök üdvözölte Vési József elnököt. Az *Othon Irók és Hírlapírók Köre* nevében dr. Radó Antal főtitkár mondta az üdvözlő beszédet.

A *Budapesti Újságírók Egyesülete* az új alkalmából ma délután üdvözölte elnökét Vési József országgyűlési képviselőt. A tagok rendkívül nagy-számban gyűltek össze az egyesület helyiségében s a délután három órakor megérkezett elnököt zajosn megéljenzették. A lelkes éljenzés után Hoitsy Pál, az egyesület alelnöke a következő poétikus beszédben üdvözölte Vési József elnököt:

Tisztelt elnökünk! Szeretett pályatársunk és barátunk!

Ez a mi egyesületünk nekünk nem pusztán szó-rakozási helyünk. Enhez minket a szeretetnek bár láthatatlan, de igen erős szála fűznek. Nekünk ez az egyesület bizonyos tekintetben kiegészíti — tagtársaink egy részének pedig pótolja a családi otthonat, ahol mindenkor nagy szeretettel szoktak megfordulni. Nekünk szükségünk van erre az egymás iránt való szeretetre. Mi, újságírók legjobban kívánásainkat, amelyekkel áldja meg önt a Mindenható ebben az esztendőben is teljes érdeme szerint! Éljen! (Zajos és lelkes éljenzés.)

Az üdvözlő beszédre Vési József elnök a következőket mondotta:

Mélyen tisztelt kollégáim! Kedves elnök-társam!

Mondjam-e, hogy meghatóttan köszönöm ezt a szíves megemlékezést? Ha elhallgatnám, ugy is tud-

nyos tréfákra, melyek a fürdői élet egyhanguságát fűszerezik, s melyeket a nevető idegek megki-vánának. Valószínű, hogy 1842 nyarán, a paradí „vegyes“ társaságban valami feltűnőbb szépségű zsidó asszony is szerepelt; mert lehetetlen, hogy a „parádi spricer“, szép zsidó asszony nélkül ugy a fejébe menjen valakinek, amint ez megtörtént a nevezetes „tréfa“ szerzőivel. A tréfa abból állt, hogy valaki az „urak“ közül a nyilvános sétányon, tőkeletes *Adám-kosztüm*ben jelent meg; ami természetesen csakis „fogadás“ következménye lehetett. Történetesen az előkelőbb társaság höl-gyei közül abban az időben nem mutatkozott a sétányon egy sem. De annál többen a vegyesek-ből. S bizonyos, hogy a szép zsidó-asszony is ott volt. És képzeltető az a sikoltozás, melylyel erre a látványra a vegyes társaság hölgyei szótfutot-tak. *Hogarth* és *Van Ostade* esetjére méltó jelenet! De ez csak a „nappali tréfa“. Az „éjjeli“ még szebb. A paradí spricerektől in-spirált „virtus“, új fogadásokat eszelt ki. Meg-lehet, hogy a sétányon történetekre a vegyes társaság férfi tagjai részéről néhány hangos meg-jegyzés is esett. Az ilyet nem szabad zsebro tenni; s pláne tőkeletes *Adám* kosztümében „nem is lehet.“ (Mint hogy azon zseb sínés.) Ki tette a leghangosabb megjegyzést? — Egy kövér serfőz. Mi egyszerűbb, mint éjjel rátérni az ajtót, s ágyából a békésen alvót erőszakkal kiforgatni, s kúnt a harmatos fűben meghempergetni? — És hát a szép zsidó asszonytól még csak egy esőkot se lehessen kapni? — Olyan nincs! — Odamennek hát a szép zsidó asszony ablaka alá s éjjeli zenével kezdik. Aztán olvadzó bariton hangon éneklék: „nyisd ki rózsám ablakodat!“ Majd kopogni kezdenek az ablakon. Majd dörömbölnék, s mikor ez sem hasz-nál ablakbeveréssel, trágár szitkok közt kényszerítik az ajtónyitásra. E közben a szép zsidó asz-szony valami hátsó ajtón át elmenekül, s éppen jókor. Mert már az ablakon át bemészott a lovag s mert a lakást üresen találja, dühében mindent összetör, ami keze ügyébe esik. Persze rendőr vagy esendőrr sehol. Segítség senkinél sínés. Ot-talnat csak a fatús és az elrejtőzés nyujthat. Eb-

otok. Mégis meg kell mondanom, mert az élet néha megköveteli a pleonaszusokat. Hihetetlenül jól esik nekem, hogy hagyományyá válik ebben az egyesületben, hogy évfordulókor, mielőtt lezárunk a nagy nyilvánosság előtt, itt összegyűjünk az egyesület tagjai és nem az én személyem iránt, hanem a személyemben szimbolizált vezetőség iránt megújítjuk a kölcsönös tisztelet, az egymás iránt való barátsági szeretet fogadalmát esztendőre esztendőre. (Eljenzés.) Es nem mondja senki, hogy nincs rendben a széniája az olyan fogadalmak, amelyet esztendőre esztendőre meg kell újítani. Ez a fogadalom-megújítás, nem csak edzi a kölcsönös lojalitást, az egymás iránt való szeretetet, hanem tel is frissíti azt, mert hisz az esztendőnek háromszázhatvanöt napján át háromszázhatvanötötör kisért bennünk az a szenvedelem, amelyre elnöktársam rántatott, hogy szenvedélyünk elragad; altruisztikus ez a szenvedelem mindig, mert mi sohasem magunkért küzdünk, hanem mindig a mások érdekeit; évente — mondom — háromszázhatvanötötör kell a kísérteket nagy ónuralom kifejtése árán visszazsoritannunk és ha ez a folytonos küzdelem — szenvedélyünk és az egymás iránt való ragaszkodás között kimeríti erőinket, akkor jól eselünkünk, ha háromszázhatvanöt nap után egyszer összejevünk és megfogadjuk egymásnak újból, hogy ha el is tántorodunk, nem fogunk eltántorodni esztent, vagy amint eddig nem tántorodtunk el, ezontul sem fogunk eltántorodni azaktól a kötelességektől, amelyek nemes hivatásunkból fakadnak. Mulhatatlanul tartozunk ezzel egymásnak és ezt egymástól megvonni nemcsak embertelen volna, hanem magasztos pályáknak, a kölcsönös tiszteletnek, az egymás iránt való korlátlan szeretetnek rovására történék. (Eljenzés.)

Ennek a mi egyesületünknek olyan látszata van, amelyet könnyen félreérthetnek. Carlyle írta meg, hogy az igazi hatalom, az irdalomban és a sajtóban van és ez az egyetlen hatalom, amely nem tud megszervezküdni; de ha egyszer megszervezkedik, akkor nem a parlamentben, hanem a parlamenten kívül, az irdalomban és a sajtóban van, mert onnan fogják dikálni a törvényeket. Há kívülről sokan azt hiszik, hogy ez a mi egyesületünk azért jött létre, mert hatalmi szervezet akar lenni. Mi jól tudjuk, hogy nem azért. Mi a mások hatalma ellen szervezkedünk és nem azért, hogy a magunk hatalmának legyen ez az egyesület fejevere. Nem azért szervezkedünk ebben az egyesületben, hogy a magunk anyagi érdekeit vigyük előbbre, — hisz az újságíró a legbüszkébb teremés a világon, nem engedünk meg, hogy az ő anyagi érdekeit érvényesítse. Ennek az egyesületnek önvédelmi jelentősége van a többi hatalmi tényezővel szemben érintetlenül fenntartani az újságírókat, mint individuumokat és az újságírói karnak, mint testületnek erkölcsi és szellemi javait, amelyekhez nyulni nem engedünk, amelyeket megvédünk másokkal szemben, még kenyéradó gazdákkal: a magyar társadalommal szemben is. Örömmel konstátálhatjuk, hogy mióta ez az egyesület megvan, a magyar sajtónak egyenként és a karnak, mint testületnek tekintélye nem csökkent. A becsület munkát, melyet végeztünk, szeretettel appreciálják a szervezkedő hatalmak és a társadalom. Az ellenséges feszültség, amely antiszocializmus alakjában néhány év előtt kezdett mutatkozni a közéletben, tünedezik, ha nem is mult el egészen, s ha most tapasztaljuk, hogy kevesebb az antipátia a sajtó ellen, mint régebben volt,

ből állt az éjjeli tréfa. Ennek terjedt hiro az egész országban. Erről beszéltek nemcsak Pestben, hanem Biharban is. Kossuth Lajos éppen balatonfűredi nyaralásából tért haza, mikor ennek az esetnek híreét vette. A méltatlanul megtámadott család feje személyesen is ő hozzá ment panaszával. Kossuth Lajos tudja, hogy darázsészekbe nyul, de nem törődött vele. S tollat ragadva, a Pesti Hirlap 1842 augusztus 11-iki számában követezőleg írt:

Széggyen és gyalázat! Kiket egészségük helyreállításának szomorú kénytelensége a hevesi Mátra gyönyörű völgyében Parádára kárhoztatott, lehetetlen volt hazafui indignációval s arepirulás nélkül nem tapasztalniok, hogy ezen gyógyfürdő gyakran a legrakocátlanabb, durva, neveletlen betyárkodásnak színhelye; lehetetlen el nem szomorodniok azon vidék szociális állapotja fölött, hol a vad féktelenséget sem az európaius műveltség szelid ereje, sem a lovagias, gyöngéd érzelm, sem a férfias önértzet méltósága, sem az erkölcsi fékek elégtelensége mellett a törvényhatóság rendőri hatalma nem akart vagy nem tudott annyira is megbablanítani, hogy egy közfürdőhelyen, melynek hatásos gyógyerejét áldással kapta istentől a szenvedő emberiség, hogy egy olyan helyen, melyet a társadalmi illedelem védpajzsa alatt asylum gyanánt állónak hinnénk, a nomád beduin előtt is szent vendégi jog, a közzemérem, közbátorlét, rend, nyugalom és illedelem, néhány pajzán betyár neveletlen kitérőseinek védtelenül kitéve ne legyen. — És mégis széggyen és gyalázat érzelmével kell megvallanunk, miképpen ámbár ezt mind így lenni tudók, mégis lehetetlennek véltük, hogy egy civilisált országban, olyan emberek társaságában, olyan emberek által, kik születésük, va-

gya talán pozitívabb alakban is lehet kifejezni: ha öregbedett a tisztelet, amelyet a sajtó, mint intézmény, élvezett és ha gyarapodott a rokonszenv, amelyet az újságírók, mint egyének, a társadalomban élveznek, abban része van ennek az egyesületnek. En arra kérem pályatársaimat nézzünk tisztelet-elnöktársamra. Vegyünk ő róla példát, aki a sajtónak mindnyájunknál régebb munkása, fiatalos, üde erőkkél bír, de veteránja nemes hivatásunknak s lele frissességével együtt megtartotta mindig az újságírói kollégialitás és a sajtó szolidaritásának igen becses érdekét. (Eljenzés.) Ezt a nagy értéket ide hozta közibénk. És mint eleven példa és apostol buzdít a sajtó egyetemes erkölcsi és szellemi javainak s a szolidaritásnak öregbítésére. (Eljenzés.) Az egyesület vezetősége nevében köszönöm tagtársaimnak buzgóságukat, azt a szeretetet, amelyben a mult esztendőben részünk volt s azt a hatalmas támogatást, amelyvel képesek voltunk a ráuk bízott feladatokat elvégezni. Tagdadataim, hogy nagy sikereink voltak. Azokról majd beszámolunk a közgyűlésnek. Most az a jóleső tudattal buozunk el az esztendőtl, hogy ha voltak is néha egyikünk másikunk között féltértecsék, azokat mindig sikerült lovagiasan, bajtársi szellemben elozlatni; és hogy a Budapesti Újságírók Egyesülete hazaszertethet és nemes hivatásunk szeretetében egyesült testvérek szövetsége. (Eljenzés.) A szolidaritás megőrzésére, ápolására és öregbítésére kérlek benneteket s tudom, hogy ez óhajtatásom a ti óhajtatástok. Köszönöm a kedves üdvözlést.

Leikes éljenzés hangzott től Vései József hezzéde után. A szép ováció barátságos beszélgetéssel fejeződött be.

Az Otthon írók és hírlapírók körének tiszteletkére és válaszmánya ma délután öt órakor tisztelettel Rákosi Jenőnél, az Otthon elnökénél. A tisztelegők nevében dr. Radó Antal, a kör főtitkára, mondott üdvözlő beszédét:

Az Otthon-nak az elmúlt év — ugymond — jubilaris év volt: fönállásának tizedik éve. Meg is úte azt a jubileumot, de nem bankettel és tózztal, hanem azzal a megzalommal, amelyet Vörösmarty szobornak létesítésére indított. Az e határozás már közel van a megvalósuláshoz és a sikerben a legnagyobb rész az Otthon elnökét, Rákosi Jenőt illeti. Az Otthon minden sikere az ő nevéhez fűződik és neki köszönhető, hogy az Otthon, amely tíz évvel ezelőtt kicsiny kezdetből, mondhatni: semmiiből indult ki, ma már nemcsak az irdalomban és a sajtónak nélkülözhetetlen élets-erve, hanem szerve a közművelésnek és a kulturális életnek is. Nekünk — ugymond a szónok — csak egy érdemünk van, s ez az, hogy a Kör alapításakor látuk, hogy élére kíválódik, buzgóbb, kitünőbb vezető, mint Rákosi Jenő, nem állhatunk. Végül arra kérte az elnököt, hogy még soká legyen vezére az Otthonnak és azt kívánja neki, hogy maga körül, családjában mindig egészséget, jólélet vidámságot lasson.

Rákosi Jenő válaszában az üdvözlő beszéd két részére reflektált. Az egyik az Otthon fejlődése, a másik a Vörösmarty-szobor. Igaz, az újságíróknak sikere az Otthon, amely szépen fejlődött, saját házába költözhetett és a társadalomnak is olyan szervé lett, amelyre a társadalom számít és igénybe veszi, amely nélkül a közélet bizonyos tekintetben csak

gyonok s polgári állásuknál fogva a műveltebbek közé tartoznának, oly szilaj embertelenségek követhethessenek el, aminek ez idén Parádon elkövették. Azt gondolok, idő, a kor szelleme, a civilisató terjedő hatalma lassankint simitgatni fogják a szögletességeket, miket egyén-másról akár rossz nevelés, akár rossz példa hátrahagytanak; de fájdalommal gyözdünk meg, hogy itt ezeknél, akikről szó vagyon, mind ez hatását elveszítette, s a botrány még napról-napra növekedik. — Lesznek, kik e sorokban az ingerültség hangját látandják, s mi nem tagadjuk, ingerültek vagyunk, és széggyen és boszankodás rezez végig egész valóknak minden idegén; mert széggyenöljük magunkat, mint ember, széggyenöljük magunkat, mint magyar, széggyenöljük, mint magyar nemes, s kedlünknek legrojtekebb érzelmeit is felzúditja az a gondolat, hogy ezen durva féktelenségek oly emberektől erednek, kik politikai életükben nem állják magokat azon felekezethez számítani, mely a liberalizmus és alkotmányos értelemben vett oppositio nevébe dicőségét helyezte. — Mi magunk is e felekezethez tartozunk, s azért itt nyilván kijelentjük, hogy ha a magyar liberalizmusnak határozott küljelei volnának, mint vannak Horvátországban a magyar nemzet szenvedélyes ellenségeinek, az Illyrszágot álmodó illyroknak: felhatalmazva éreznök magunkat, lépni kalapjukról a jelt, melyet nemtelen viselőikkel gyúladatosan megfertőztettek; s hisszük is és reméljük, hogy Heves vármegye közönségének azon lelkes része, mely a valódi liberalizmus elvének hódol, az illy szilaj betyároknak minden társaságiból kirekesztésével fogja

volna. Óhajta, hogy eltérve a magyar újságírók hagyományaitól, amely szerint képesek voltak nagy dolgokat kezdeni, de a megvalósulás pillanatában átadtak sorsának és sohasem voltak tényező a nagy alkotások további fönartásában. — e hagyománytól eltérve az újságírók amit létrehozak, az Otthon fontosságát, szentét, erejét, tisztességét ne hagyják eserbe. Attérve azután a Vörösmarty-szoborra, körülbelül ezt mondta:

A Vörösmarty-szobor nagy dicőségbe lesz az Otthonnak. Annak a szobornak a történetében benne lesz, hogy a magyar újságírók csinálták. Elhatározták, hogy legyen és lett, mert az újságíróknak volt szervezkedésük, erkölcsi erejük és tekintélyük a létrehozására. Ebben is egy nagy tanulság rejlik. Minden nemzet újságírója közül talán a magyar újságíróban maradt meg legjobban a bohém-teremtész. Készek mindnyájan mindenért, közügyért, nem közügyért, jótekonyaságért, művészetért harcba menni. A magyar újságíró mindent elvégez másokért. Tanulják meg most hogy ne mindig másokért, hanem magukért is dolgozzanak. Az ember első hazafias kötelessége az, hogy magát és hozzátartozóit biztosítsa, minél szilárdabb alapon állítsa. Mert minél több ilyen szilárd alapon álló egyedei vannak, annál erősebb a nemzet is; az a nemzet igen erős, amelynek egyedei családjai, osztályai erősek. Végül viszonozza a jókívánást, kollégái szeretetét kéri a jövőre is és kijelentette, hogy továbbra is együtt akar velük érezni.

Az elnök beszédét a küldöttség lelkes éljenzésel fogadta.

KÜLFÖLD.

A Vatikán összezördülése Franciaországgal. Multkor a *Matin* nyomán ösmertettük a pápa nyilatkozatát a katolicizmus helyzetéről Franciaországban. XIII. Leó komoly megrovásban részesítette a francia kormányt amiatt a törvényjavaslat miatt, amelyet *Waldeck-Rousseau* az egyesülési törvényről nyújt be a francia kamarában. A pápa úgy véli, hogy ez a törvény egyenesen a katolikus szerzetesrendek akciójának megbénítására készült. Ma azt táviratozzák Párisból, hogy a pápa szelid szavai csak halvány kifejezései annak a módfeletti fölháborodásnak, amely most a Vatikán emészti. Az *Echo de Paris* egyenesen azt jelenti Rómából, hogy a Vatikán és a francia kormány közt legközelebb beadl a teljes szakadás.

Orosz és Afganisztánban. Néhány hónappal ezelőtt megirták angol lapok, hogy Oroszország nagyobb akcióra készül Afganisztánban, s e célból új csapatteket fog az afgán határra küldeni. Oroszország akkor ezeket a híreket megcáfolta. Most azonban kitűnt, hogy az angol lapok hírei valóbt mondtak. Egy londoni távirat jelenti ma, hogy Batumból három-ezer orosz katonát küldtek az afgán határra. Ez azonban csak előcsapata annak a huszonhatezer katonának, akiket az orosz kormány keleti Turkeztánba akar küldeni. Minthogy a kínai események miatt az orosz

viszatorlani azoknak bünét, akik felekezetöknek diszt, becsületét durvábnál durvább rakoncátlanságaikkal beszenyezhetnék. Ezen elégtétel a szociális erkölcsiség körébe tartozik, de a közhatoságnak is van e részben kötelessége. Nem akarhatjuk mi ugyan a paradí botrányok aprólekos leírásával olvasóink gyöngéd érzelmét sérteni: annyit azonban ki kell mondanunk, hogy aki egy közfürdőhelyen, hol nők s férfiak vegyesen járnak-kelnek, — aki illy helyen, meztelen (a szó legteljesebb értelmében meztelen) szaladgál az emberek közt, az közbotrányt követett els mint ilyen bünvádi pörbe fogandó; aki egy nyugalmas s békénahagyást követelő csöndes vendéget bérlett szobájában s így saját lakában megtámad, ágyából erőszakkal kifogatja, s rajta erőhatalommal méltatlanul, az a személyes bátorlétet s közönséget is nyugalmat sértette meg s mint ilyen, bünvádi pörbe fogandó; aki egy ártatlan, védtelen hölgy szobáját, (mint ez P— J— miskolci nagykereskedő családjával történt), erőszakkal megrohanja, ablak beveréssel s fajtalan sztkozódások közti fenyegetésekkel ajtókinytásra kényszeríti, a háztörök körmei közül futással menekült hölgy szobájában mindent össze-vissza tör, s ahhoz még szép lovagiasan másnap elillan, anélkül hogy a kármegetítés még csak eszébe is jutott volna, az egy gyáva rabló kinek eselekedete crimndis; — illyeknek büntetlenül történni nem szabad anélkül, hogy a büntetlenül hagyás az illető megéne, sőt a nemzetnek becsületét ne kompromittálná. Kik legyenek személy szerint a vétkesek? nem tudjuk, tudni sem akarók, annyit azonban tudunk, hogy ha szin a poli-

Önkéntes flottának csak négy cirkálóhajója áll rendelkezésre, az orosz kormány öt angol hajót bérelt a csapatok elszállítására. A *Sunday Special* azt írja hogy az orosz kormány ezt a szokatlan csapatmozgalmat valószínűleg azszal fogja megmagyarázni, hogy a Közép-Ázsiából Kínába küldött csapatokat másokkal kell pótolni, az indiai hivatal azonban aligha fogja beérni ezzel a magyarázattal.

Entre nous . . .

— Különvélemény a boerokról. —

Budapest, december 31.

A boer-barát érzés sehohsem lobog szertelenből, mint Magyarországon; s itt is a legszilajabbul a sajtóban. Kerestem az okokat, melyek a szükségszerűség erejével a magyar közönség nagy részének jóindulatát a boerok részére hajlították. Talán nem látok elég világosan, de ezeket az okokat nem találtam meg.

Ha angol radikális volnék, mint Labouchère, akkor én is a boeroknak fogtam pártjokat és tőlem telhetőleg segítenék teletajgatni a világot és annak sajtóját a velük esett igazságtalanság miatt. Tenném ezt azért, hogy megbuktassam, vagy próbáljam megbuktatni a konzervatív pártot, amely kormánytúl s amelynek hagyományos Jingo-politikája szállka a szememben.

Ha Monsieur *Alphonse* volna a nevem, régi esküdt ellensége az angol-szász fajnak, eszembe jutna az a századokot kitöltő elkeseredett harc, amelyet francia őseim — hiába — nem egyébként folytattak, mint az Új Világ nagy gyarmatának birtokáért. Most kárörömmel nézném a délafrikai nehéz küzdelmet; örülve, hogy John Bull tőmérdek pénzét és vért vesztette.

Ha német újságíró volnék, fejemben még Fabri pamphletjével: „*Bedarf Deutschland der Colonien?*” és fülembe esengene, amint a német katoná, sippal-dobbal, valahol Peking tájékán vonul: „*hinans in die Ferne, mit laudem Hörnerklang!*”, — akkor erőt venne rajtam a féltékenység, hogy az eddig is leghatalmasabb versenytárs — egész Dél-Afrikának urává lesz és szűkebb lesz a föld, ahová a mi fiaink letegyék a lábukat.

De hát azt mondják nekem, hogy a magyar közönséget és sajtót nem politikai érdekek, hanem az ideális igazságszeretet vezeti ebben a vitás kérdésben. Mikor látja, hogy Európa leghatalmasabb nemzete rátipor a maroknyi népre stb.

Féltetve most azt, hogy a háború kezdete óta a maroknyi nép is gyakran rátiport a leg-

hatalmasabb nemzet lábára s hogy ennélfogva ez a parabola hazug, — kérem azokat, akiknek igazságérzete tiszta és még nincs megzavarodva attól, amit hasábszáma olvasnak, hogy a megtörtént tényeket ne tüntessék föl *másképpen*, mint ahogyan megtörténtek.

Itt vannak:

A háborút *Transvaal* üzent meg Angliának a híres ultimátum után s nyomban rá megkezdte az ellenségeskedést angol területre való fegyveres benyomulással.

A háborút Transvaal oly befejezett katonai szervezettel, a fegyvereknek és a municiónak oly óriási készletével kezdte meg s egy szóval a hadüzenetkor minden irányban a teljes készenlét oly állapotában volt, amelyet csak 10–15 évi szakadatlán és ernyedetlen készülődéssel lehetett neki elérni.

De hát akkor az, aki hosszú és érett megfontolás után a csaták istenére appellál, nyugodjék is meg Mars itéletében; még akkor is, ha a háború ora nem számítása szerint igazodik.

Az öreg Krüger akarta a háborút, készült rá és megüzente. Kettőben bizott: először, hogy az angolokat készületlenül találja és lent levő haderejükkel könnyen elbánik. Ebben nem csalódott. Másodszor, hogy a nemzetközi helyzet s nevezetesen *valamelyik* féltékeny nagyhatalom sakkban fogja Angliát tartani és ez utóbbi sem hadierejét, sem segélyforrásait nem lesz képes addig kifejteni, míg a vitéz bur katonák *bevégezték* tényleket nem alkottak. Ebben csalódott.

Azért nekem megvan a magam véleménye az öreg Krügerrel, aki most magásra tartja a kezében a bibliát és nagy jámborsággal gyakran emlegetve Istent, a hatalmak közbenjárásával szeretne véget vetni annak a háborúnak, amelynek kockáját ő dobta el.

A véleményem az, hogy eljárása *következellen* és *nem ózinté*.

Dr. Ballagi Béla.

A kínai bonyodalom.

Páris, december 31.

A Havas ügynökség jelenti Pekingből: *Csing* herceg és *Li-Hung-Csang* tudatták a követekkel, hogy a császár azt az óhaját fejezte ki, hogy a béketárgyalást *siettesék* s hogy *február végén* vissza akar térni Pekingbe.

London, december 31.

A *Daily-News*-nak táviratozzák Sanghaiból

tegnapelőtti kelettel: *Li-Hung-Csang* azt táviratozta *Seng* taotájának, hogy a kínai kormány fölhatalmazta a meghatalmazottakat, hogy az előzetes békeszerződést a közös jegyzékbe foglalt feltételek alapján írják alá.

London, december 31.

A *Pall Mall Gazette* jelenti Pekingből tegnapi kelettel, hogy a hatalmak békefeltételeit minden fenntartás nélkül elfogadták és fegyverszünetet hirdettek ki.

Páris, december 31.

A Havas-ügynökség jelenti Pekingből: *Csing* herceg a *Li-Hung-Csang* egy császári ediktumot adott át a követeknek, amelyben a császár kijelenti, hogy *Kína elfogadja a hatalmak jegyzékét* és utasítja a meghatalmazottakat, hogy kezdjék meg a tárgyalásokat az ellenségeskedés megszüntetése tárgyában.

London, december 31.

A *Times*-nak jelenti Pekingből tegnapi kelettel: A kínaiak a közös jegyzék *valamennyi feltételét elfogadták* s erről külön követekkel *formális nyilatkozatot küldtek* át azzal a kéréssel, hogy a tárgyalást azonnal kezdjék s az ellenségeskedést hagyják abba.

New York, december 31.

Egy tegnap kelet pekingi távirat jelenti: *A kínai meghatalmazottak nagyon meglepte a császárnak az a parancsa*, hogy fogadják el a közös jegyzék követeléseit. Sem *Li-Hung-Csang*, sem *Csing* nem hitte, hogy sikerülni fog az udvart tiz napon belül engedékenységre bírni. A császár parancsa ugy szól, hogy a *jegyzék* egész teljességében fogadják el, de egyezzenek *lehető legkedvezőbb részletes feltételeket* készközölni, különösen a követési védőőrségek számanak mérséklése és a megszállóandó helységek tekintetében, azonkival egyezzenek a vasut mentén állítandó katonai őrségek számát lehetőleg kevesíteni és végül kérjék meg a szövetséges hatalmakat, hogy az *erődöket ne rombolják le*, hanem érzék be leszerelésükkel.

Li-Hung-Csang egészségi állapota nagyon rossz. Kérdés, hogy nem lesz-e képtelen meghatalmazását *Csingre* átruházni, míg helyébe más meghatalmazottat nem neveznek ki. Ma gyaloghíntőn *Csing*hez vitette magát és hosszasan tanácskozott vele. *Csing* magához körepte a spanyol követet és megkérte, adja tudomására a többi követnek, hogy a császártól utasítást kaptak a közös jegyzék aláírására.

Washington, december 31.

Vatungfang kínai követet nagyon meglepte az a

ticai él jelenék vehető, ugy ők magukat a hevesi fehér toll embereinek hazudják; — azt kell mondanunk, hogy *hazudják*, mert illy tényektől *undorodva fordul el a liberalismus gondolata*. Kik lettek legyenek különben? — az a törvénynek mindegy, — és nekünk is, — mert ha tulajdon testvérünk volt volna is, szigoruan, sőt annál szigorubbán szótlanánk fel, semmi körülmények közt el nem felejtendők, miképpen a nyilvánosság organumainak hivatásukhoz tartozik, hogy őrjei legyenek az erkölcsiségnek, nemzeti becsületnek s jog és műveltség segédei.

Ez a szokatlan menyörgés, mely a *társadalmi boykott*ot először hirdeti ki Magyarországon, s az erkölcsi törvény büntető pallosa gyanánt fűgesszi azoknak feje fölé, akik magukat minden írott törvénynek fölötte érezték, — fölrázta a lusta magyar társadalmat és fölébresztette a minden botrányt és visszaélést birkatürellemmel néző imett közvéleményt. Ettől a menyörgéstől megfagyott az emberek ajkán a megszokott „*nevetés*”, melynek helyén előbb suttozva, majd hangosan nyilvánult a megbotránykozás. A parádi botrány szerzői csakhamar érezték is, hogy megszüntek „*ünnepeit alakok*” lenni s hogy a siker glóriája helyett „*bélyeg*” van rajtuk, melyet feltétlenül „*le kell törölni*”, mert különben, bárhol jelenjenek meg, újni mutatnak rajjuk. A közvéleménynek egyre terjedő felháborodását nem lehetett egyszerűen „*kutyanyagadásnak*” tartani, mely „nem hallatszik a menyországba.” Mert ez a „*kutyanyagadás*” nem maradt künn az ajtó mögött, „*ahol tágasabb*”; hanem behatolt a kastély ebédjébe, hálószobájába, s elvette a „*kis királyok*” étvágyát, álmát és nyugalmát. Tehát történni kellett valaminek, mert ez a menyörgés visszhang nélkül nem maradhadt. De mi történték? és hogyan? — A legegyszerűbb mód, mely ma is „*sok mindent*” kiigyezenit, a „*lovagias ut*” lett volna. Csakhogy ez lehetlenné volt téve az által, hogy a *Kossuth* Lajos menyörgésében csak a tény volt jellemzőve és elítélve, de a botrány

szerzői közül személyesen nem volt megnevezve senki. Személyes ügyet csinálni belőle nem lehetett. A tényt *beismerni*? s így reparálni? Ez még kevésbé volt lehetséges. — Mi maradt tehát? — Apellálni arra, ami a magyarból sohasem hiányzott: a *bátorságra*. Vakmerőn kiállani a „*platz*”-ra, s így kiállni: „*Hazugság! régalom!*” — Ki meri állítani az ellenkezőt? — Aki állítani meri, álljon a kardél vagy a pisztoly csőve elé! — S így is történt.

Augusztus 31-ikén megjelent *Kossuth* Lajosnál *Németh Albert*, (a későbbi híres *Németh Bercei*, aki nemcsak a függetlenségi harcban, hanem azután is, a függetlenségi párt harcában is nagy szerepet játszott), s felvilágosítások kért arra nézve, hogy honnan és kitől merítette *Kossuth* Lajos a parádi botrányra vonatkozó adatait? *Kossuth* Lajos hivatkozott mindazokra, „*akik Hevesből vagy Hevesen keresztül Pestre utaztak, s hogy mindenkitől az hallók, mikép a híresztelt tények nagyon is igazak, ellenkezőt pedig senki sem mondott.*” Hivatkozott *Bihar*-megyeiekre, akik azt állították, hogy „*ezen botrányok híre nem a Pesti Hirlap felszólalása következtében, hanem annak előtte már Debrecen táján is annyira el volt terjedve, hogy többen, kik Parádára szándékoztak, egyesesen e miatt hagytak fel szándékuikkal.*” Hivatkozott a „*Világ*” című hirlapra, mely e botrányokról szintén hírt vett s megróttá azokat, még a P. H. felszólalása előtt. S végül hivatkozott *Kossuth* Lajos magára *Polák Jakab* mikelői nagykereskedőre, aki *személyesen volt nála* s „*elpanaszoló, mikép a botrányos sérelem egyenesen az ő családján történt* s megkért, hogy nevének megnevezése mellett hozzon a tettet nyilvánosságra.

Mind ezekkel szemben *Németh Albert* azt követelte, hogy nyilatkozatát a *Pesti Hirlap* egész terjedelmében tegye közzé; mit *Kossuth* Lajos, az audiator et altera pars elvénlé fogva, meg nem tagadhatott. Gyakorolván azonban azt a szerkesztői jogát, hogy a kiadott nyilatkozatot gloszszákkal kíséje. Csodálkozását fejezvé ki már eleve a felett is, hogy habár a *Pesti Hirlap* sze-

mélyeket nem nevezett, *Németh Albert* mégis „*személyesen*” jelent meg.

A nyilatkozat pedig, melyet 1842. szeptember 4-ikén „*ugy*” amint beadott, egyetlen szó változtatás nélkül a maga egész csodálatos eredetiségében” közölte a *Pesti Hirlap*, azzal kezdte, hogy: „*Pletyka és hazugság!*” Kiemeli a nyilatkozatban *Németh Albert*, hogy augusztus 27-kén Pestre érkezvén, a *Pesti Hirlap* cikkét a közvélemény előtt „*mint őt érdeklőt tapaszaltá*”, tehát ő „*mint a közvélemény előtt ezen gyalázatos tények elkövetéséről gyanúsított, bőv adatokkal — kezei közt levőkkel — igazolando az érdeklőt tények alaptalanságát*”, s „*felhatalmazottnak érzi magát nyilvánítani: ki bátor állítani azt, hogy Parádán valaki meztelen szaladgált az emberek közt?* — *Ki bátor* azt hirdetni, hogy ott eróhatalommal méltatlankodás, személy és bátortólét meghiborítás, erőszakos család megrohanás történt.” Es csodálatos! A vádat nyilvánosan fenntartani, ugyanazt a bíróság elé vinni, s ott tanukkal beigazolni, *senki sem volt „bátor!”* Még maga *Polák Jakab* sem, aki a panaszt *Kossuth* Lajoshoz vitte, s akit *Kossuth* a „*panasz*” beigazolására az illető törvényhatóság előtt nyilvánosan felszólított. Mi történt tehát Parádán, amiről az egész ország beszélt, amiről minden ember épp oly egybehangzón tudott, mint maga a panaszos *Polák Jakab*, (akiről a *Németh Albert* nyilatkozata azt állítja, hogy „*abban az időben*” Parádán nem is volt jelen) — mi történt tehát Parádán, amiről *Kossuth* azt írta, hogy „*szégyen és gyalázat!*” — Nem történt semmi! — Az egész botrány híre csak „*pletyka és hazugság.*” S miért? — Azért mert az ellenkezőt állítani, *Németh Alberttel* szemben, nem volt senkimen — „*bátor!*”

De hogy mégis kellett történnie „*valaminek*”, az még azon a nyilatkozaton is ádereng, amely mindent tagad. Mert van a *Németh Albert* nyilatkozatában egy rész, mely *végig* akar ugyan lenni *Kossuth* Lajos ellen, mint aki szigorubbán ítél mások felett, mint amily szigoru bírója volt *ifju korában önmagának*, de amely tulajdonképp

hír, hogy Li-Hung-Csang és Csing parancsot kaptak a közös jegyzékben foglalt föltételek aláírására. Vutingsang azt hiszi, hogy a császár utasítása úgy szól, hogy a meghatalmazottak barátságos módon tárgyaljanak a követekkel az egyezmény egyes pontjairól, hogy szabatosan meghatározott pontokban *minél kedvezőbb föltételeket* eszközöljenek ki.

Frankfurt, december 31.

Tiencinből táviratozzák a *Frankfurter Zeitung*nak:

A békeföltételek között, amelyeket Li-Hung-Csang és Csing herceg átadtak az császárnak, az említettek kivül vannak még a következők:

Az erődök lerombolása Peking és a tengerpart között.

A só, ópium és dohány jövedelmeinek az európai szövetségek által való kezelése.

A békeföltételek közül kínai részről a legnagyobb ellenállásra fog találni az, amelyben a francia misszionáriusok elpusztításáért a kormány 50 millió frankot követel.

London, december 31.

A *Times* pekingi tudósítójának egy e hó 28-án kelt terjedelmes táviratát közli, amely *élesen bírálja a németek csúli operációt*. Azt mondja, hogy *nagyon szigorúan büntetnek, amelynek állítólag sok ártatlan ember esett áldozatul*. A tudósító szerint a németeknek ez az eljárása az angolok tekintélyének is árt, akik állítólag *Waldersee* tábornokának aláírása alatt állanak, holott egyetlen angol tiszt sincs *Waldersee* haditanácsában.

Berlin, december 31.

Höpsner vezérőrnagyot, a Kelet-Ázsiába küldött két tengerészszázalaj parancsnokát a harmadik kelet-ázsiai dandár parancsnoksága alól *fölmmentették*. A fölmentés okáról még semmi sem hallatszik.

4 délafrikai szabadságharc.

London, december 31.

Lord *Kitchener* azt táviratozza, hogy a helvétiai angol őrhelyet, amely erős állásban volt a machadodorp-lydenburgi vasut mellett, *tegnap reggel elfoglalták a burok*. Angol részről *58 ember esett el vagy sebesült meg, 200 ember pedig fogságba került*. *Kitchener* azt jelenti, hogy egy kis csapatnál nyomában van az ellenségnek. Helvétia visszafoglalását belfasti segítőcsapatok segítségével viszik keresztül.

London, december 31.

Lord *Kitchener* Pretoriá-ból tegnapról a következőket jelenti a brit őrségnek Helvétiaiban történt megrohanásáról:

nem más mint „beismerés.” A nyilatkozatnak ez a része így szól: „Mint a közvélemény előtt ezen gyalázatos tényekkel gyanúsított, kénytelennek érzem magamat bevallani, hogy: kiket egészségek helyreállításának szomorú kénytelensége, ez élet annyiszor terhes óráinak számuzése, friss levegő s életébresztés, olykor zajongóbb örömek élvezete, e szabadság, a tóss regényes Mátra hős pitvarába, e bérecek kies völgyébe kényeszerit, vagy esalogat: lehetetlen ezeknek hazafüli indignációval, arepirulással nem érezniök, hogy ártatlan, bár olykor zajongóbb örömeik élvezetere a szegény és gyalázat bélyegét süti oly egyén, — ki visszakéntve ifjú kora lefolyt óráira, az újba megengedhető a szív és ésenek tüzes s könnyen határozó természetét.” — Tehát igenis történt „valami”, de az a nyilatkozat szerint nem volt „botrány”, csakis a „zajongóbb örömeik élvezete” és az „ifjú szív és észnek tüzes és könnyen határozó természete.”

Kossuth Lajos csipősen jegyezte meg Glosszájában, hogy talán „gondatlanság” volt Németh Alberttől, „magát önként a közvélemény elibe állítani”. A feleje irányzott személyes vágásra pedig így felelt: „Azon zavart, kevert galimatias, mivel személyünkre tetszett vonatkoznia, örömet felelet nélkül hagyjuk: mert azt hisszük, nyitásban áll politikai életünk a közönség előtt, mintsem hogy akár ily szemrehányások iránt általában, akár pedig különösen ő irányában, mentegőtőzésre szükségünk volna.”

Németh Albert nyilatkozata a „fehér tollra” is tartalmazott egy kijelentést, melyet egészen ünnepélyes formában a végére tett. Minekutána ugyanis visszaütasítja *Kossuth*nak azt a jogát, hogy kalapjáról a fehér tollat „letéphesse”, végül úgy látszik nemcsak békület, hanem engesztelést is keresve, így szól: „Részemről leteszem politikai hitvallásomat: mely az egyformaság egyszerű eszméjén s az alkotmányos szabadság, hitem s meggyőződéseim alapelvein nyugszik. — Hódolok a szerkesztői erényteljes elveinek, mellyekkel az emberiség szent ügyét az alkotmány sáncsaiba üdvözítai törekszik, s azon édes reménnyel nyugtom azoknak jobbjomat, hogy, — megörvén a kor jelkét,

Az őrséget éjjeli fél 3 óraker lepték meg. Az ellenség legelsőbb az őrség ágyuját rohanta meg, amelyet végül zsákmányul ejtett. 4 angol tiszt megsebesült, 11 ember meghalt és 22 megsebesült. Machadodorpól egy angol osztályt küldtek ki, amely azonban a rossz ut miatt idejekorán nem érkezhett meg a harc színhelyére.

London, december 31.

Lord *Kitchener* jelenti Pretoriából tegnapi kelettel: A Fokföldön a helyzet igen változott. A betört boer hadak közül a keletiek kis csapatokra oszlottak, míg a nyugatiak *Delileytől* és *Tornecroftól* üldözve, Carnar felé nyomultak előre. *French* tábornok megszállta Ventersdorpot. *Clemens* tábornok azt jelenti, hogy a Rustenburg felé vivő uton *ellentálasra* talált. A kelet felé vivő vasuti vonalat Pan közelében *levégőbe röpítették*. A pangertoni vonalon ma reggel *megálítottak egy vonatot*. *White* serege Senekaliba érkezett. *Clemens* és *Boyes* tábornokok megakadályozták *De Wet*-et abban, hogy keresztülörjön dél felé.

London, december 31.

A *Daily Telegraph*-nak jelentik Fokvárosból, hogy pénteken *elfogató parancsot* adtak ki *Tewater*-nak, az utolsó afrikander-kabinet tagja ellen, mert nemrég Graaffreinetben *lézítő beszédet* mondott.

Brüsszel, december 31.

Boeschoten, a transvaali követség titkára *Krüger* elnök nevében *megáfolya* az angol lapoknak azt a híresztelést, hogy *Botha Krüger*től azt az utasítást kapta, hogy a buroknak *vagy le kell tenniük a fegyvert, vagy pedig teljesen egyedül kell folytatniuk a harcot*, mert ki van zárva minden remény, hogy segítséget kapjanak.

Hága, december 31.

Botha tábornok fivére, *Steyn* elnök és *Shalk-Burger* megbízásából ma ideérkezett, hogy *Krüger*-nek jelentést tegyen azokról az őrvendetes diadalokról, amelyeket a boerek legutóbb kivitak.

Krüger e hét végével fogja felkeresni a szemészeti-klinikát.

London, december 31.

Wellingtonból (Új-Zéland) jelentik a *Times*-nak, hogy a Dél-Afrika menő új kontingensben való szolgálatra ma a szükséges 500 emberről több jelentkezett. *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter nem fogadta el a maorik kéréseit, ami nagyon elkedvetlenítette őket.

London, december 13.

*Milner*nek, a Fokgyarmat kormányzójának a kormányzójának, a Bath-rend nagykeresztjét adományozták.

a haladás szükségét, megosztva szabadságainkat, az öröm, bínál érezet polgártársainkkal — alkotmányunk omlása nélkül — végre egy nemzeti nagy egészben egyesülünk. Pesten augusztus 31-kén 1842. Németh Albert.” S e befejezés, az előzmények után éppen olyan, mintha *Saul* a „botrányhős” szemünk előtt változott volna át *Pállá*.

S bármi történt is a nevezetes botrányból Parádon, bárhogyan is történt, az kétségtelen, hogy a *Kossuth* Lajos menyörgése tisztító vihar volt, s hogy az akkori „*úri betyárság*” nagyon megérezte a feleje szórt villámokat, sőt ime közülük egyik nyilvánosan tért meg. Es másfelől épp oly bizonyos, hogy bármi része volt is, vagy nem volt Németh Albertnek abban, amivel akkor a „közvélemény őt gyanúsította”, s hogy bármennyire megmaradt ő még azután is híres „*különcnek*”, de azt a *confessiót*, melyet nyilvánosan tett, s melylyel fentebbi nyilatkozatát befejezte, férfiasan, hűségesen, nemesen, és egész életét következőlegesen megtartotta, s ezzel, ha volt is része a botrányban, később jóvá tette. Nemcsak érdemessé vált a „*fehér tollra*”, hanem később dísz is adott annak. S *Kossuth* Lajosnak sem a forradalom előtt, sem a forradalom után nem volt senki odaadóbb híve, s lelkesebb katonája, mint Németh Berci. Sokszor talán ők maguk is mosolygva emlékeztek vissza első találkozásukra, s Németh Berci a parádi élményekről talán maga is többet vallott be később, mint amennyit maga nyilatkozatában „megengedett”. — Mert bizonyos, hogy Németh Berci a „*tréját*” holtáig szerette, s a *hímor*, még a legzenvedélyesebb pártarcok közepette sem hagyta el. Kemény legény volt s az is maradt mindvégig; s bátorságával, elszántságával imponált éppen úgy tudott, mint ahogy jó kedvű szónoklataival, szellemes ötleteivel nem egyszer tudta harsány kacajra indítani az egész képviselőházat. Vajha a mai modern és most már sokféle „betárságok” ellen is oly sikerrel tudna valaki menyörögni, mint valaha *Kossuth* Lajos; s vajha a mai sokféle betárság lovagköreiből is olyan alakok bontakoznának ki a közélet számára, mint az úri betárságból megtért s igazi „nemessé” lett Németh Berci!

Bécs, december 31.

A *Pol. Corr.*-nak egy pétervári közleménye arra a hírre, hogy *Krüger* a Rivierán találkozni fog *Miklós* cárral, megjegyzi, hogy Pétervárott semmit nem tudnak arról, hogy a cár esetleg a délvidekre utazik és épp oly kevéssé tudnak valamit akár Oroszországban, akár másutt a cár és *Krüger* találkozásának tervéről.

Magyarország, december 31.

Angol ügynökök az összes erdélyi megyékben katonákat toboroznak, akiket innen egyenesen Transvaalba visznek. A katonák nyolcszáz forint foglaltó kapnak

HIREK.

B. u. é. k.!

Elfogyott a pucsa, a pezsgó,
Elrepült az éjjel,
Fényét már az új esztendő
Napja hinti szét;
Minden egyes fény sugarára
Boldogságot hintsen,
Adjon az ég mindenkinek
Azt, a mije nincsen!

Szabjon ez az új esztendő
Minden bajnak véget,
Krüger apó, Vilmos császár
Hallgasson meg téged!
Ne lőjön rajt' három nemzet
A kínai tincsen;
Adjon az ég békességet,
Akinek most nincsen!

Szén és kenyér legyen olcsó,
Dráguljon a búza,
S legyen úr a magyar gazda
Azon, aki nyúzza!
Én rámminden bankdirektor
Résztevőn tekintsen!
Adjon az ég váltóhitelt,
Akinek most nincsen!

Fogadjon el minden képet
Ezután a zsüri;
S ne vitassuk, ki a nagyobb,
Fedák-e vagy Kury!
Minden titkon sorvadónak
Boldog jövő intsen:
Adjon az ég mandátumot,
Kinek fáj, hogy nincsen!

Szeleljen jól minden szivar,
Ne hiába szíjjad,
S fizessék ki valahára
A Mészáros díjat!
És hogy hatvan pályamű közt
Egy jó darab sincsen,
Adjon az ég tehetséget,
Akinek még nincsen!

Ne hervadjon, ne fonnyadjon
Az asszonyok bája,
Legyen boldog Sándor király
S vele Dragicája!
Szemükbe az új esztendő
Ujabb hamut hintsen,
Avagy adjon ijuságot,
Akinek már nincsen!

Legyen tökéletes minden,
A mi még hiányos,
Ne szidja már Shakespeare Vilmost
Szegény Molnár János!
A kinek van pénze, hangja
Lefelé tekintsen,
És segítsen azon, kinek
Még konyere sincsen!

Szóval: legyen minden másképp,
A mi rossz volt eddig:
Egyezer és kilencszázegy
Január egy, keddig!
Uj év virradó sugára
Boldogságot hintsen,
Adjon az ég mindenkinek
Azt, a mije nincsen.

Szabados Sándor.

Nem szeretem elrontani senkinek az ünneppapját, sőt ha rajtam állana, sok ünneppapot szereznék másnak is, magamnak is. Mindazonáltal ürömöt kell hogy csepegtessék Rudnay Béla főkapitány ur holnap őrmebe, a sok gratulációba. Arról a Szabados Sándorról van tudniillik szó ebben a pár sorban, akinek csak ugy szabad megjelenni Budapesten, a sajtószabadság védelme alatt, mivel hogy ki van tiltva ennek a becsületos fővárosnak a területéről. Előbb tudniillik elfogták valami razzán, ahol szocialistákat szedtek össze, belökdösték a Zrínyi-utcai kóterbe, aztán lefotografálták s behelyezték a képét abba az albumba, amelyben Papakozta Dimitri és egyéb cimerez gazemberek portréi vannak elrendezve a közzend jövöltára. Azután belökték a zöldzsalsu tolonekocsiba, s három zsebmetesző, egy rendőri felügyelet alatt álló leány, két kabátoltvaj és egyéb szemét társaságában kiszállították Urs tanácsos urhoz a toloneczba. Ott is bökdösték bizonyára egy-kettőt az oldalába, éppen csak a rend kedvéért, nehogy azt higgye való gazember, mint a többi s aztán: miután felolvasták neki a főkapitány ur rendeletét, hogy Budapestre többé a lábát betennie nem szabad, újra beültették a zöld kocsiba, amiben kocikázni pedig se nem tisztesség, se nem élvezet s kivitték a pályaudvarra. Aztán egy rendőrt adtak melléje s hazaküldték Komáromba, ahol aztán a rendőr nyugta ellenében átadta a kapitányságnak, hogy vigyázzanak rá, mert közveszélyes gazember és örült is a mellett. Olyan bolond ideái vannak például, hogy a jogosztás dolgában a szegény embernek éppen az a mértéke, ami a gazdagé. Azóta a hitvány fiatal ember Komáromban él. Jogi tanulmányait valamelyik vidéki akadémián folytatja, mert Budapest gyöngös arra, hogy megbirkózzék egy ilyen kapacitás legénynyel. Ha régi londoni barátját, Walter Crane urat meg akarja látogatni Budapesten, salvus conductust kell kérnie a méltóságos főkapitány úrtól s detektívek vigyázzanak rá, nehogy valami aknát robbantson föl, például a Lipótváros milliomosai alatt. S ha véletlenül arra kéré föl ezt a fiatal embert a Szabad Lieuum, hogy tartson fölolvasást *A szocializmus és annak hatása a tizenkilencedik századra* cím alatt, hát csak ugy tarthatná meg a felolvasást, hogy két rendőr ülne mellette kardosan, revolveresen, hatvan detektív helyezkednék el a publikum között és erre az úlére a legsnájdigabb Krecsányi kapitány venné át az elnöki szerepet. — Hej, mert vigyázní kell ezekre a szocialista gazemberekre. Még be találunk osepészni valami tilosat a budapesti emberek lelkébe, például szabad gondolkozást.

És most következnek a kellemetlenkedés, főkapitány ur.

Ezt a világfelforgató fiatal embert pörbe fogta az ügyesség valami *Kis Kátó* miatt, amiben osztálygyűlöletet hirdetett. Aztán, amikor hosszú derék beszédben elmondta az esküdt uraknak azt, ami a büne, ami miatt örök időkre ki kellett őt takarítani a fővárosból, föláll Fischer Gyula királyi főügyész ur és leveszi ez előtt a komoly, okos legény előtt a kalapját. Azt mondta a főügyész ur, hogy a vádlott által kifejtett követelések sorozatát, mint követésreméltót, maga is elfogadja s ebben az értelemben ő is szocialista. Az inkriminált röpiratban azonban nem szóltott azon az előkelő hangon, amelyen most az esküdtsek előtt beszélt, tehát mégis el kell itélni. De enyhén, mert idealistával állanak szemben az esküdt urak. Itt aztán mondott a főügyész ur valami olyant is, ami igen-igen naiv nyilatkozat egy olyan ember szájában, aki annyira meghódolt már a szükségnek, hogy nem hunyja be a szeméit, amikor a követelésekről van szó. Azt mondta a főügyész ur, hogy ilyen ember nem lehet szocialdemokrata. Igen művelt hozzá. — Ez bizony humoros fölfogása a szocialdemokraciának s

tiszta magyar tanulmányokra vall. Minálunk ez a vallás ki van szolgáltatva a kezdetlegességnek. Facér timárlegények dolgoznak benne, hát hogyan elegyedhetik ezek közé egy ur.

Igy. Az esküdtök pedig fölmentették a vádlottat.

Ezelőtt talán hat esztendővel végighallgattam Hódmező-Vásárhelyen egy másik világfelforgatónak, Szántó Kovács Jánosnak a végtárgyalását. Micsoda más volt annak a levegője, mint amilyen a komáromi tárgyalás lehetett. . . . A főügyész ur maga vette a kezébe ezt a nevezetes ügyet. Jól táplált, egy kiesit poeakos, vastag aranylócos uraság volt, maga a jóllakottság és elkezdett argumentálni a pihos társadalom nevében annyira készületlenül, hogy Pollák Illés védő ural gyakran bámulva néztünk össze. Semmibe se vette tudniillik a főügyész ur a kubikos munkás vádlottat, lenézte és olyan foghegyről beszélt vele, mintha a főügyési méltóság és a csalhatatlanság egy és ugyanazon fogalmak lettek volna. És valahogy ilyenforma volt a publikum is. Ha közülük esküdtöket válogattak volna ki, zeirosan, ebéd utáni bőzfűgős jóllakottsággal mondták volna ki a szocialdemokrata igazgatóra a vétkest. Ez a tárgyalás hűséges fotográfája volt a multnak, a böbiskoió lelkiismeretnek, amit még nem tartott érdemesnek arra az idő, hogy fölébressze. A komáromi pedig a követelőző jelen, maga az élő átalakulás. Ma már csak a tudatlanság hajlik meg feltétlen alázattal a sok kiáltó rendellenesség előtt, amiből össze van tálkolvá a rend. A kötött ember, az állam hivatalnokja is érzi, hogy így nincs rendben a világ, és hogy mozog, örülten mozog a lábaink alatt a föld. Aki behunyja a szemét, csak elszédül, de nem okosodik ki. Jobb, ha meghallgatjuk egymást. Talán kilyukadunk valami eredményre. Nem azt mondja, hogy: éljen a szocialdemokrácia, de eltöpreng a felett a kérdés felett, hogy vajjon nem ez az, ami életet. Jobb, ha nyitva hagyjuk előtte az ajtót. . . . Tessék beszélni, ismerkedjünk, mert hiszen nem szokás valakit kinullálni a tisztességese emberek közül, mielőtt még tudnók, hogy kiesoda, micsoda. . . . Ismerkedjünk, ismerkedjünk aztán majd külső barátok leszünk-e, fegyvertársak, vagy ellenfelek. — Beszéljen Szabados Sándor ur, mondja el a maga igazát. Győzzön meg, ha tud. Olyan bolondok csak nem leszünk, hogy elveszítjük magunkra nézve az ön tudását, emberszeretetét, lelkesedését, ha esetleg külön eredményre jutott el vele, mint mi a magunkéval, Beszéljen Szabados Sándor ur. . . .

Ezt mondja a bajoskodó, töprengő és tanástanaloni tévelygő mai nap s okos, derék ember lehet az a főügyész ur, aki kifejezést adott ennek a mindnyájunkkal közös hangulatnak. Ami pedig Szabados Sándor urat illeti, hát legyünk biztosak abban, hogy találkoznak még ezzel az ural. Kemény legénynek látszik. Kivánsi vagyok arra, hogy milyen forma ember lehet. Holnap fölmegegyek a rendőrséghez s megnézem az arcképét a gonesztevek albumában.

Thury Zoltan.

Budapest, december 31.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Az udvar újévo. A budavári királyi palotában ma este 8 és 10 óra között gróf Apponyi Lajos és neje fogadták 6 felsége nevében az újévi üdvözlöket. Számosan elestek meg az arisztokrácia a hadsereg, a konzuli kar közeletünk és a tudományos világ kitünőségei közül.

— Új konzuli jogtanácsos. Az olasz külügyminisztérium dr. Holló József ismert budapesti ügyvédet és törvénszék hítes olasz tolmácsot a budapesti királyi olasz konzulátus mellé jogtanácsosnak nevezte ki.

— A munkások ujesztendője. A sok gyöngéd és megindító boldog újévi jókívánat sorában méltán foglal helyet *Daranyi földmivéleési ügyi miniszteré*. Ő a mezei munkásoknak kíván boldog ujesztendőt és a konvencionális négy betű, a b. u. é. k. helyett mint komárommgyői birtokos *készezer koronás alapítványt* tesz a munkás és cselédségély-pénztárba. Az intézmény, melynél a humanizmusnak szélesebb néprétegre kiterjedő alkotása eldédig nem volt, tudvalevően ujesztendő napján lép életbe. A miniszter tehát az életbeléptetés első napján ezzel a humanus tettel kíván szerencsés az ő meleg indulata és hajlandósága szerint azoknak a derék munkásoknak, akik jövendő sorsuk biztosítására bizonyynyal az életbeléptetés első napján be fognak a pénztárba iratkozni. Így a falusi tanácsnázak táján örömtől ragyogó arcok kívánnak szerencsését és el-elmondogatják:

— Sohasem volt nekünk ilyen ujesztendők!

Hit, reménység és szeretet melegíti át a sziveket, pedig hasztalan minden szociál-politikai tevékenység, ha az érületnek ezt a világát nem érinti. Szerencse, hogy a most életbelépő intézmény e jegyben fogatott és így e jelen is fog győzni. A miniszterek pedig nemcsak alapítványa, de az alapítványtételnek alkalma is azt tanúsítja újra, hogy meg tudja választani a kellő időt és a legjobb módot minden eszelekedetében, amire emberszerető szive inspirálja.

Az Országos Gazdasági Munkáspénztár központi igazgatósága január 1-én kezd meg (Budapest, Nádor-utca 32.) működését, de azért már napok óta serényen folynak az előmunkálatok hogy a megnyitás napján már akadálytalanul fejthesse ki tevékenységét. Az ország minden vidékéről igen nagy számban jelentkeznek az alapító tagok és a számos kérdészködés arra enged következtetni, hogy a gazdasági munkások és cselédek is tömegesen fognak belépni az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségélyező Pénztár tagjai sorába.

— Haldokló fejedelem. Weimarból táviratozzák, hogy a szász-weimari nagyhercegi állapotáról tegnap este tíz órakor a következő orvos jelentést adták ki: Este hét órakor gyöngesség állott be. A betegnek nincs fáda ma, de állapota nagyon komoly. Ma reggeli hét órakor a következő jelentést adták ki: Éjféli után tenyegző módon ismétlődtek a gyöngeségi rohamok, amelyek még hét órakor sem szűntek meg. A betegség lefolyása eddig nem volt fájdalom. A szív működése veszedelmesen gyöngül.

— Magyar zarándokok a pápánál. A mult héten kétszáz magyar katolikus zarándokolt el Rómába, hogy Szilveszter pápa emléke tőle kitűzze a magyar katolikusok adományából készült diszes lobogót. A zarándokokat Kálmán Károly országgyűlési képviselő vezette s hozzá uk csatlakozott Rómában Kohl Medárd, a most fölszentelt püspök és dr. Fraknói Vimos oimzetes püspök. A győzei örü zászlón ez a fölírás van: *A Szentkorona Adományozójának — A Szentkorona Há Magyarjai*. Maga a pápa áldotta meg a lobogót majd a küldöttséget belső termeiben fogadta s nagy szeretettel szót a magyar nemzetről.

— Andréé végrendelete. Szegény Andréét, az észeki pólus vakmerő kalandorát, most már a családja is holtan nyilvánítja. Pedig bizonyára éppen a családja reménykedett a legtovább. Ha valahol, ugy abban a kis körben hittek és bíztak az ő sikerében. De elmúlt immár három hosszú esztendő s Andréé életelt sem adott magáról. Bátyja, egy göttheborgi mérnök, minden reményről lemondva, most fölbototta öccse végrendeletét, amelyet a vakmerő utas légi utja megkezdése előtt írt. A szomorú nevezetességi okmány e szókái kezdődik:

Ez a testámentom amelyet most itt írok, talán utolsó és végérvényes testámentomom lesz. . .

A szegény Andréé jól sejtett. Csakugyan utolsó és végérvényes testámentoma ez az okmány.

— A oszárné vesztesége. A berlini lapok ma azt újságolták, hogy a oszárné a csödbe jutott *Anhalt* és *Wagener* bankháznál mástól milió márkát veszített magánvagyonából. A *Localanzeiger* mai esti kiadásában megcölölja ezt a közleményt. A oszárné magánvagyonát sohasem kezelte ez a bankház, csak éppen csekéyi mennyiségű részvény szeivény beváltásával volt megbízva a oszárné részéről és ez az összeg sem veszett ott.

— Szilveszter-napi ájtatosságok. A jubiláris szent év berekesztése alkalmából a mai Szilveszternapot a szokotnái nagyobb lényűvel ülték meg a fővárosban. Az egyházi főhatóság utatitása követészetében az összes pübenia-templomban delután litániát és szentbeszédet, éjlelkor pedig szent misét tartottak. Az ájtatosságokban nagy közönség veti részt. A budavári koronázó Mátyás-templomban dr. Mihály Viktor cisztercia tanár tartotta az évszázó szent beszédet.

— **Loubet és a sajtókongresszus.** Singer Vilmos, a Neues Wiener Tagblatt főszerkesztője és a nemzetközi sajtókongresszus elnöke, a Párisban töltött kellemes napok emlékére ma táviratban üdvözölte Loubet elnököt az évforduló alkalmából. Rövid néhány óra múlva megérkezett a válasz, amely így hangzik:

Páris, Elysee.

Singer Vilmos urnak, a Neues Wiener Tagblatt főszerkesztőjének

Bécs.

A köztársaság elnökét kedvesen érintette a szives megemlékezés s engem bizott meg, hogy megköszönöm a figyelmet és azokat a kellemes perceket, amelyeket a sajtó-kongresszus és ön párisi látogatásuk idején az elnöknek szereztek. Önnek alázatos híve

Combarieux. vezértitkár.

— **A kínai udvar szökése Pekingből.** Hiteles forrásból írja le a *Singhai Mercury* című újság a kínai császárné szökését. A cikk így szól: Három-száz főlegvezetett eunuch képezte az udvar kíséretét, amely a legnagyobb sietséggel iparkodott a várost elhagyni. A város kapujánál azonban az őrt álló katonák nem akarták őket keresztül bocsátani, sőt még a kapu előtt is annyira tömörült a nép, hogy különben sem lehetett volna a tömegben keresztülhatolni. Minthogy pedig vesztegetni való idő nem volt, a császárné kiadta a rendeletet, hogy ez a eunuchok adjanak sorluzet. Ez hatott. Az udvar folytathatta útját a hullákon keresztül. Elszakára Huailaiába érkeztek, ahol a tartomány főmandarinja fogadta őket és az ő hivatalos helyiségeibe szállásolta be. Az özvegy császárné reszkettett a hidegtől, mert a nagy sietségben annyi ideje sem volt, hogy megfelelően felöltözzék. A főmandarintól kért ruhákat, amire ez azt felelte, hogy nem rendelkezik mandzsurai, csak kínai ruhákkal. A császárné megnyugtatta, hogy ilyen körülmények között nem lehet válogatni: adjon olyant, amilyen van. Az átöltözés után asztalhoz ültek, hogy az egész napon át szenvedett éhségüket csillapítsák. Étekezés közben elírta a császárné szomorú sorsát. Keservesen panaszkodott a hercegekre, miniszterekre és tábornokaira, akik hamis hírekkel tévedésbe ejtették őt. A mandarint pedig előléptette azért a jó fogadásért, melyben a menekülő udvart részesítették.

— **Halálra gázolt német tábornok.** Berlinben tegnap este a városi villamos vasut egy kocsija elkapta az utcán sétáló *Pochhammer* Ottó szolgálaton kívüli álló tábornokot. A villamos vagy száz lépésnyire magával hurocolta a tábornokot s mire a vonatvezető megállította a kocsit, már akkor *Pochhammer* Ottó tábornok iszonyuan megsérült s haldokolva vittek kórházba. Négy órai kintolás után kiszivett a tábornok. *Pochhammernek* egy nővére az idén szerencsétlenül járt az Offenbacher vasuti katasztrófánál. Berlinben a városi villamos vasut december hónapban hat embert gázolt halálra.

— **Egy diploma elégtétele.** Konstantinápolyból írják, hogy *Bunsen* angol ügyvivő teljes elégtételt kapott a rajta esett sérelméért. Tegnap megjelent nála egy török tábornok és sajnálkozását fejezte ki az esetről. Egerszermind értesítette, hogy az esetben részies három katonát letartóztatták és megbüntették.

— **Újví üdvözlések.** A főváros V. kerületének szabadalvú párti polgárai ma testületileg fejezték ki az évforduló alkalmából szerencsekívánatukat *Mezei Mór*-nak, a kerület országgyűlési képviselőjének. A pesti polgári kereskedelmi testület helyiségében igen tekintélyes számban gyűltek össze a választó polgárok, akiknek nevében dr. *Mandell* Pál országgyűlési képviselő üdvözölte *Hüttl* Tivadart, az V. kerületi szabadalvú párt elnökét, akinek köszönő szavai után *Mezei Mór* lakására indultak és ott *Hüttl* Tivadar mondta az üdvözlő beszédet. *Mezei Mór* rövid beszédben megköszönte polgártársai ragaszkodását és közben kitért a közgazdasági politika kérdéseire is. Utalt a nehéz gazdasági viszonyokra, elismeréssel emelte ki a kormányoknak idevonatkozó intézkedéseit, de gyökeres javulást a kedvező viszonyok beálltától vár. Végül szolt az őrlési forgalomról és azt mondta róla, hogy az illetékes körök is meggyőződtek már, hogy annak visszaállítására sürgős szükség van.

— **Az 1848-49-es honvédek központi bizottsága** ma este tiszteltet az országgyűlési szabadalvú pártkör helyiségében elnökével, báró *Podmaniczky* Frigyesnél. A 16 tagból álló küldöttséget, melyben az aradi honvédegyület tagjai közül is többen résztvettek, *Balogh* Sándor alelnök és *Mikár* Zsigmond titkár vezették be a klubba, melynek nagytérében körbeállva, *Balogh* Sándor üdvözölte a központi bizottság nevében az elnököt, kiemeelve és megköszönve az agy bajtársak érdekében tanúsított fáradozásait. Báró *Podmaniczky* megemlékezve az év folytatás a segítségére omlóakra történt örvendetesen szaporodó adományokról, elismerően említtette fel az igazolás nehézségeinek enyhítésére tett rendelkezéseit *Szél* Kálmán kormány-elnöknek, valamint báró *Fejérváry* honvédelmi miniszternek a honvédekhez kibővítésére vonatkozó intézkedéseit, végül egyetértésre és összefogásra kérte a bajtársakat.

— **A rektor lemondása.** Illetékes helyről vett értesítés szerint teljesen helytelen és téves a lapoknak az az állítása, hogy dr. *Rapacs* Rajmund, a budapesti egyetem rektora, írpásztorának intelmére nyújtotta be lemondását. Egyházfeljedelmének, szóval egyetemen kívüli köröknek beavatkozásáról sem neki, sem senkinek az egyetemen nincs tudomása. A rektor súlyosan jelentkező idegbántalma miatt már november közepén jelentette be a tanácsnak lemondását. A tanács ezt akkor elfogadhatónak nem találta s kérte őt, hogy vegyen hat heti szabadságot és akkor határozzon újra. Ez a hat hét most telt le s minthogy a rektor állapota időközben nem javult, november hóban elhalasztott lemondását újra benyújtotta. Ez a rideg tény; minden egyéb kombináció téves.

Dr. *Rapacs* Rajmund, rektor a napokban hazatért Abbázából, ahol egy hónapot töltött. Újév után ismét elutazik, mert megromlott egészségének helyreállítására hosszabb pihenésre van szüksége. *Wlassics* miniszter egy egész évi szabadságot adott a távozó rektornak, aki a most kezdődő második félévben már nem is tart előadást az egyetemen. A hitudományi kar már gondoskodott a helyettesítéséről. A rektorválasztás pedig a szokott módon fog megtörténni. Mind a négy fakultás négy-nyégy rektorválasztó tanárt küld ki s ezek fogják a hitudományi kar kebeléből az új rektort megválasztani. A kar jelölte a rektori méltóságra dr. *Kisfaludy* A. Béla, az ágazatos hittan nyilvános rendes tanára, s így valószínűleg ő lesz az egyetem új rektora.

— **Megszűnt lap.** *Debreceből* telefonálták, hogy a *Debrecei Ellenőr* című napilap ma utóljára jelent meg. A megszűnt lap huszoneg esztendőig állott fenn és egyedüli különösen *Vérséi* Arnold szerkesztésében, a vidéki sajtó egyik legtekintélyesebb orgánuma volt. Mindvégig a szabade vűségét szolgálta híven és lelkesedéssel.

— **Jenny Aladár.** A holttest mellett kifakad a szájalom s az elmúlás gondolata egyebet nem engedhet meg, ha csak nem a jöndulatu bucsuzatát. A halál okát kommentálni mindig keserves dolog, mert az igazság nem mindig ékes-sége a halotti beszédnek. De ennek a soproni fiúnak a holtteste mellett nem a szájalom az egyedüli érzés. A tanulságok úgy föllokadnak a halottszagu ravatalozoba levőgejje, hogy kusza társadalmi viszonyaink között ennek a tizennyolc éves gyerekebernek a halálából csak egy jó fakadhat: a tanulság.

A fiatal *Jenny* Aladár már régóta kilépett a realiskolából, s komoly munka helyett színházi kritikákat írt a vidéki lapokba. Kevéselő több összejórdukt a színház igazgatójával, párbajra hivta azt s mivel ez a direktor nem adott neki elégtételt, a fiu elkeseredett s anyja szemelátára fűbe lőtte magát.

Ebben a hírbn az első figyelemreméltó pont a kritikaszter ösztör, amely elvonta Jennyt a komoly studiumtól s olyan pályára vitte, amelyen a próbálgatás nem termelékeny munka. Az az ifju, akinek az olesó babér és a kulisszák közt való lézengés a végső ideálja, okvetlenül eljut arra a második fejlődési pontra, amely ebben az esetben a második megszívlelni való dolog.

Jenny Aladárban kifejlődött az álgavallérság nyavalyája. Párbajozni akart. Karddal és a lovagiaság ugynevezett szabályai szerint akart elégtételt vagy föltűnést. Mindegy volt az, hogy semmi munkát végzett, hogy nem termelt gazdasági vagy szellemi javakat s hogy így értéktelen individuum volt abban a nagy közületben, melyben mindenki fogyasztó s így mindenkinek érnje is kell valamit. Ez a gyerek csak akkor akart élni a férfiak jogával, mikor az brutálitással, karddal és a párbajjal együtt járó ceremóniákkal volt volna megszerezhető. E mellett az olesó érvényesülési mód mellett föltétlenül be kellett állania annak, ami beállott: az öngyilkosságnak. Idéig az eset normálisan tipikus. A semmittevés az a hosszú betegség, melynek a végében a halál óláikodik. De *Jenny* Aladár esetében itt, a harmadik és utolsó állomásnál, kipattan a gonosz-ság is.

A fiatal ember az anyja szemelátára ölte meg magát. Ez a közvetett anyagilkosság, ez a brutális rosszaság ritka szandációszerű példája. Mélységes megvetés van ebben a tetben minden iránt, ami jó, ami becsületes az emberi szívben s azt, aki *Jenny* Aladár halotti beszédét írja, a legborzasztóbbra jogosítja. Arra, hogy rosszat mondjon a halotról is.

— **Véres választás.** *Madridből* táviratozzák, hogy *Vivarban* (Granada tartomány) egy választás alkalmával véres zavargásokra került a dolog. A zavargások alatt két embert megöltek, tizenegyet súlyosan megsebesítettek és sokan könnyű sérülést szenvedtek.

— **Huszoneg év.** *Budaörs* községében szombaton nagy ünnepélyességgel leplezték le *Albíker* János arcképet, aki huszoneg éve elnöke a budaörsi lakarek-pénztárnak és ugy ez intézet felvirágzása, mint a község megmgyarodása körül nagy érdemeket szerzett. Az életnagyságu arcképet *Jászay* József festette.

— **A népszámlálás halottja.** A népszámlálás, a jámbor, az ártatlan, amelyből még csak az adókövetésre való adatokat sem szabad kisződni, megölt egy embert. A Ferenc József hídon hagyta szegény a kabátját és a kalapját, minden hagyatékát. Ő maga nyilván a Dunába ugrott s felesége, két kis gyereke már három nap óta hiába keresi. Hasztalan kutatás után most már illő jutalmat is ígér annak, aki az urát megtalálja. A szegény embert *Zajos* Ferencnek hívták, mesterségére nézve fővárosi kézbesítő volt s az utóbbi időkben sokat kesergett. Kesergett pedig azon, hogy 6 hordta szét a népszámlálási blankétták tenger sokaságát, ami kegyetlen, fáradszó munka lehetett ebben a nagy sarat eresztett időben. Utközben valahol elfoghatta a pihenés vágya s mert jól, sokáig a szegény ember csak a halálban pihenhet meg, szépen lerakta a hidra a rubáit. A többi már nem is ujdonság.

— **A mérég és a sündisznó.** A sündisznónak az a csodálatos tulajdonsága van, hogy neki a mérgező állatok, kígyók harapása nem árt, sőt el is fogyasztja őket anélkül, hogy a legkisebb kágyetlen vallaná. Mint egy német orvosi folyóirat írja, *Harnak*, hallei tanár, hosszabb időn át kísérletezett sündisznókkal, hogy e kérdést tanulmányozza. Kísérleteinek eredményeül rájött, hogy a sündisznó csak oly mérgekkel szemben ellentálló, melyekkel a szabad természetben érintkezésbe szokott jutni; ezek mindenek előtt az ismert ciánvegyületek legveszedelmesebbjei, melyek a legnagyobb valószínűség szerint a mérgező kígyók mérgeinek is alkotó részei. Egy centigramm ciankálium egy nagy macskát négy perc alatt megöl, ez adag öszöröse pedig a sündisznón csak súlyos mérgezést idéz elő, de meg nem öli; ellenben a sztriknin, ugyanazon adagban és ugyanannyi idő alatt öli meg, mint más hasonló nagyságu állatot. Világos, hogy a sündisznó ellenállása a ciankáliummal szemben nem a lassu felszívódáson alapul, amely sokkal illékonyabb és így gyorsabban is szívódik fel, mint a sztriknin. Nem is bomlás, vagy kémiai uton való lekötés az oka, mert a megmérgezett sündisznó husa pillanat alatt öi meg más állatokat, annak jeléül, hogy a mérge a sündisznó testében nem bomlott el. Így hát a sündisznó ellenállása a szervezet megszokó és alkalmazkodó képességét kell elöagadnunk. Egyéb-ként hasonló, habár teljesen ösze nem is hasonlítható jelenségeket észlelhetni oly embereken, kik sokat foglalkoznak méhekkel s azért gyakran megszurják őket. Ilyen embereken, tudvaleg, semmi visszahatás sem jelenkezik a szúrás helyén.

— **Hamu, szerelem, gyűlölet.** Egy észak-amerikai bánya-krözus, *Buchanan* Max karcsony napján a legutóztatásabb ajándéknak jutott birtokába. Néhány, hamuval telített porcellándobozt kézbesített neki a posta és a küldeményhez nem volt hozzácsatolva semmi más, csakis egy szelet-papir ezzel a két szóval: boldog ünnepeket. A következő napon megérkezett a rejtélyes küldemény megfejtése gyanánt *San-Francisco* egyik köztársasági tisztviselőjének hivatalos levele, a következő tartalommal: „Uram! Az ön hajadon nővére *Buchanan* Márta 64 éves korában meghalt. Végrendeléseinek egyik pontja kötelességemmé tette nekem, hogy holttestemet égettessem el és a megmaradó hamvakat a halálozás napját követő legközelebbi nagy ünnep alkalmából önnek, mint a végrendelegző testvérbátyjának e két szó kíséretében: boldog ünnepeket — küldjem meg.“ ... A holtig tartó testvéri gyűlöletnek állítog az volt az oka, hogy *Buchanan* annak idején megakadályozta nővérenek egybekelesét, aki egykori ideál-jált holtig gyászolta és mindvégig hajadon maradt.

— **Egy orvos balesete.** Egy jeles képzettségű, fiatal fővárosi orvos áldozata lett hivatasának. Dr. *Ziffer* Hugó, aki *Pertik* Ottó egyetemi tanár oldala mellett a kórbonctani tanszékig volt gyakornok, mintegy három béttel ezeltől boncolás közben jobb kezét megsértette, amit csakhamar vérmérgezés tünetei követtek. A rögönt alkalmazott orvosi segély dacára a baj továbbapódzott, s így állapot a komoly aggodalomra ad okot. Bár kezelőorvosai: *Herzl* és *Tausk* tanárok biznak, hogy a fiatal orvos mégis meg lesz menthető. A beteget apjának, a főváros egy legregibb orvosának, lakásán ápolják s a kártársak melegen érdeklődnek szerencsétlenül járt kollegájuk iránt.

— **Házasság.** *Viasz* Nándor járási m. kir. állatorvos Csáktornyán, eljegyezte *Ausch* József brezovicai földbirtokos leányát, *Hajnalka* kisasszonyt.

Freyler Ferenc orvosi gyógyszerész eljegyezte *Zsembery* Tivadar bányakapitány *Aranka* leányát Oravicán.

Andor L. Pál, a Boros és Szalay-cég fötisztviselője Budapesten, eljegyezte *Vadász* Adél kisasszonyt Ó-Bessenygről.

Guttmann F. Vilmos, a Hertzka Gusztáv-cég hivatalnok, eljegyezte *Hirschmann* Riza kisasszonyt Budapestről.

Hanak Nándor eljegyezte *Frend* Hermin kisasszonyt, *Frend* Jónás cinkorgátsz-nak leányát. *Hochstädter* Lajos, a gűdro-szűrt-mártoni uradalom intézője, eljegyezte *Frak* Ilona kisasszonyt Kőrös-hegyről.

— Kenyeret a népnek! Abban a nagy mozgalomban, mely a főváros éhezőinek segélyezésére megindult, mindenképpen figyelemreméltó az az ötletesség, melylyel a segítés módjait kitalálják az emberek. Az ötlet ritkán születik a gonoszsággal egy ágyban, rendszeren olyan helyen terem, ahol szív is van, mert az ötlet az agynak és szívnak, a gondolatnak és érzésnek a gyermeke. Ettől a pártól származik az a kenyérgyűjtő eszme is, melyet székesi Sacelláry György egy főhívbában propagál fővárosszerte. A derék idea abban áll, hogy mivel lassan-lassan amugy is megindul a bálózás évadja, rendezzünk kenyérbált! Hogy pedig a bál éppen olyan ragyogó legyen, mint amilyen sötét az utcákon viharzó nyomorúság s hogy olyan formája is legyen a bálból eredő jótéteménynek, hogy azt az egész nemzet adja, hívják meg a kenyérbálla felséges urát, a királyt is.

A főhívás, melynek minél nagyobb sikert kívánunk, így hangzik:

Kenyeret a népnek!

Egyesüljön a társadalom minden osztálya e célra!

Rendezzünk kenyérbált!

Az irtalmasság érte hozzon össze az új év hatodik napján a Hungária-szálló nagytermében délelőtti tizenegy órakor tartandó alakuló értekezletre mentül többen!

Budapest, 1901. évi január 1-én.

székesi Sacelláry György.

— Meghosszabbított vasúti jegyek. Mint a Budapesti Tudósító értesül, Hegedűs Sándor kereskedelemügyi miniszter, méltányolva egyrészt azon nehézségeket, amelyeket az 1901. évre szóló vasúti jegyek kiállítására a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál okoz, másrészt különös figyelemben részesítve azokat a nem ritkán fontos okokat, amelyek megokolták azokat, különösen az azzal ellátott köz-
tisztviselők vasúti bérlet- és szabadjegyüket élnökadás nélkül használhassák, értesítette a magyar királyi államvasutak igazgatóságát, hogy az 1900. évre kiállított államvasúti összes bérlet- és szabadjegyek érvényét az 1901. évi január hónap 15. napjáig kiterjesztette.

— A tenger eljegyzése. Régi dicsősége kopott aranyasáiból akar Velence, az elszegényedett laguna-királynő, új vagyont szerezni. Amióta, mintegy száz évvel ezelőtt, elvesztette önállóságát, bizony nehéz napok virradtak rá. Abból él a hajdan dicszágad város, hogy Európa köszülő idegenei lefizetik a régi csudák belepődjait. Velence szegény s megint kereset után néz. Eszébe jutott egy új pénzszerező forrás: megújítja ama habonásan szép szertartást, amelylyel egykoron a doge eljegyezte a tengert. Ez az idegenforgalom érdekében történik — így szól a hír. Nos, az idegenforgalom bizonyára emelkedni fog. De minő szomoró áron.

— Nagy betörés Székesfehérvárott. Mint levelezők táviratozza, a múlt éjjel Székesfehérvárott eddig ismeretlen emberek betörték az uhánus lakotanya gazdasági irodájába és elvitték a Wertheim-féle pénzszerkezt, amely pedig vaspántokkal volt a falhoz erősítve. A szerkeztben 12.000 korona készpénz és 8000 korona értékű takarékkönyv volt. A vaskaput és irodáját alkuleszal nyitották ki a betörők és a vaspántár felsőrészt leemelve, kocsin éjjeli 1 és 2 óra között vették el. A tetteseknek eddig semmi nyoma. A nyomozás vezetésére ma este érkezik ide Budapestről a hadbíró. Azt hiszik, hogy a betörőket olyan emberek közt kell keresni, akik a kaszárnya helyi viszonyaival ismerősek.

— Vihar a tengeren. Queenstonból táviratozzák, hogy a Lake Meganite transzatlantikus gőzös, amely szerdán hatszáz utassal és a postával onnan Halifaxba ment, ma reggel visszatért, mert a viharban erősen megrongálódott. Egy matröz odavezett. Több hajó menekült az ottani kikötőbe a vihar elől. A tenger még most is nagyon viharos.

— Az citár előtt. A trieszli székesegyházban tegnap Don Mattei lelkészt, misézés közben, egy Tanella nevű munkás megrohanta és véresre verte. Az ájatos hivatkozott legott veredő hívek lettek. Rárohantak a munkásra és megakarták lincselni. Tanellát letartóztatták. A merénylő azt vallotta a rendőrség előtt, hogy politikai okok késztették arra, hogy a papot megverje.

— Betörés a keleti pályaudvaron. A keleti pályaudvar egyik raktárát a karácsonyi ünnepek megelőző nap éjszakáján feltörték és onnan mintegy ezer korona értékű telefontudományt ellopok. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a betöréses lopást Vass József vasúti őmunkás vezetésével Weker Antal, Szabó Sándor és Rothenstein György napszámóscok követék el. A lopott szodronyt Weker Nátánnak adták el 200 koronáért. A tetteseket és az orgazdát letartóztatták és az ügyészségre kisérték. A kár nagyrészt megtérült.

— Rendőri hírek. Kucsora Albert 20 éves napszámóscok a délben Kőbánya és Rákóc közöt a sínek mentén melibe lökte magát. Haldokolva vitték a Rókuskórházba. Tettenek okát nem tudják.

— Fregoli távozása. A világhírű művész tudvalegoleg szerződés kötelezte arra, hogy 1901. január elején Marselleban legyen s ott egy hónapig vendég-szerepeljen. Tekintettel azonban arra az eddig pártatlan sikerre, melyet a szenális művész Budapesten arat a Somossy-mulató igazgatósága és a művész közösen arra határozottak el magukat, hogy inkább ledözik a penálót és Fregoli 15 nappal meghosszabbítja itteni vendég-szereplését. Fregoli a lelkes fogadtatásért, amelylyel a közönség őt kitüntette, a jövő esztendőben, január 10-én, délután egy előadást ingyen fog működni és annak összes bevételéről lemond a főváros szegényei javára.

— Téli fürdőudány. Mint a Szent Lukács-fürdő vendégeinek december havi névsorából kitaláljuk, a fürdőt a téli idény alatt negyyszázfőzetenként bennlakó fürdővendég használták gyógykezelés végett. A vendégek jelentékeny része külföldi volt. Különböző elismeréssel érdemel a Szent Lukács-fürdő igazgatósága, hogy e mintaszerűen berendezett fürdőt a téli idény alatt is a gyógykezelést igénylő vendégek számára nyitva tartja és ezáltal irányt mutat a hazai fürdőknek és fővárosunk idegenforgalma emeléséhez is jelentékenyen hozzájárul.

— A pütköki újsói köszöntők és a Telefon Hírmondó. Nagyonosságu újsói köszöntök fogak elhangzani ma politikai körökben. A szabadeivüpari, a miniszterelnök, a képviselőház elnöke és az egyes pártmárvialatok nyilatkozatait kíváncsian várja a pütköki világ. E beszédeket a a Telefon Hírmondó útján tudhatja meg legelőször az érdeklődő nagyközönség, mert a Hírmondó már déli 1 órakor fel fogja olvasni szövegét a beszédeket. — Este a Telefon Hírmondóban a Magy. Kir. Operaház előadása lesz hallható, a Bankban, Pollinich Bianchó asszony vendégelőlépével. Az operaelőadás után még cigányzene lesz hallható 11 óráig. Zöldi Marei bandájának a muzsikája, melyet az Enke kávéházból közvetít a Telefon Hírmondó.

(x) Egyenruhák, díszöltönyök és libériák, olasz vívószerkek igen olcsón kaphatók Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, Váci-utca 35.

(x) Dr. Kovács kézapaasztája (csakis félhold-alaku védegygyel valódi) 3 nap alatt minden kezét gyöngyödé és jéhbérré varrások. Egy tégely 60 kr. Főraktár: dr. Kovács gyógyszerháza Budapest Gyár-utca 17. Megjelent „Toilet-tükök” kívánata ingyen.

(x) Szerencse-malac, fombola-nyeremények. Salta, Football Körtész Tódornál.

(x) Kérjük mindenütt Embkegyűjtőt!

Segítség a szegényeknek.

Budapest, december 31.

Az ő-esztendő a humanizmus jegyében hajlik át az új esztendőbe. Tömérdek szegény ül hol nap az ünnepi asztalokhoz és a jó emberek azt akarják, hogy senki se kezdje keserűséggel az új évet. A kenyérszító boliban szives szó kíséretében adják a nyomorgóknak a kenyéret és a nemes ügynek mind több lesz az istápolója. Aki a bolt előtt elmegy, néhány fillért bedob a perselybe, amelyben szép összegre gyülekezett föl már a sok fillér. A kenyérszító boliban tegnap 9500 adag kenyéret osztottak ki. Ujabbán a nemes célra a következők adakoztak: R. Zs. törvénybíró 20 K., Schwarz Antal 10 K., Róna Sándor 25 K., Rózsavölgyi Imre 10 K., dr. Hegedűs Gyula 100 vacsora-utalványt küldött kiosztás végett.

A tanács ma délelőtt Halmos János polgármester elnöklése mellett rendkívüli ülésben foglalkozott azzal, hogy milyen módozatok mellett lehetne segíteni a munkanélkülieken, rendkívüli közmunkák nyújtásával. A tanácsülésen Heuffel Adolf középítési igazgató előterjesztette a jelentését, amely szerint azokat a közmunkákat, amelyek rendelkezésre állanak, három csoportba lehet osztani. Az első csoportba 87.748 koronára előirányzott közmunka osztható. Ezekre a műveletekre a pénzbeli fedezet ki van mutatva s így azonnal megkezdhetők. A második csoportnak 43.650 koronára előirányzott munkára nincs ugyan meg a pénzbeli fedezet, de mászakilag elő vannak készítve s így megkezdhetők, úgy, hogy közgyűlési határozattal utólagosan jölelők meg a pénzbeli fedezetet. A harmadik csoport munkái 287.000 korona költséget vesznek igénybe. Ezek többnyire kisajátításokkal vannak kapcsolatban. A tanács tudomást vette a bejelentést s intézkedni fog a munkálatoznak minél előbb való megkezdése iránt. A harmadik csoportban jelzett munkálatokra nézve pedig főhívta a magánépítési ügyosztály vezetőjét, Kun Gyula tanácsost, hogy sűrűszen tegyen előterjesztést.

Egy előkelő íróhársunk fenkölti lelké neje, aki nem akarja magát megnevezni, 40 darab tápjegyet küldött ma hozzánk a szegényeknek. A tápjegyeket, amelyek az izraelita négylet népkonyhájába egy-egy ebédre jogosítanak, a kenyérszító boliba küldtük kiosztás végett.

A Terézvárosi Jótékonysági Egyesület három népkonyhát tart fenn. Az egylet vezetősége a népkonyhájegyeket arányosan fogja kontingentálly három népkonyhájába köztét. A felruházási szakosztály felhívása alapján a kerület polgárságától nagy számban érkeznek ruhaadományok. Fregoli, a Somossy-mulatóban

most vendég-szereplő művész az egyesület javára január hó 10-ikén előadást rendez, amelyre előjegyzni lehet a Terézvárosi Kaszinóban. — Csetei Herceg L. Mór, elhunyt édesanyja emlékére 3000 darab népkonyhájegyet adományozott Neumann Arminné előnközi útján az egyesületnek. Az előjegyzettek január hó 22., 23. és 24-ik napján osztják ki. — Lindenberg Mór 200 koronával az egyesület alapító tagjai sorába lépett. — Klein Albert mézárós 100 kilogramm gnyűlást. — Klein Albert mézárós 100 kilogramm gnyűlást ajánlott fel, amiket esztendőnkön osztanak ki a Szabolcs-utcai népkonyhájában. — Porischer Mátyas Jódrazs Szt. László és Fegyelfő-utcai üzletében ingyen borotválja és nyírja meg a munkanélküli munkásokat, Kaszti Viktor Jódrazs pedig két iskolásgyermek reggelijéről gondoskodik egész télen át.

A III. kerületi bizottsági és választmányi tagok, dr. Tütay Adolf kir. tanácsos indítványára, Mézárós Sámuel ev. ref. lelkész elnökle alatt segélyző bizottsággá alakultak át. Elhatározta a segélyző bizottság, hogy a polgármestert megkéri, hogy a közgyűlés által megszavazott 1.000 koronából aránylag nagyobb összeget juttasson a III. kerület nagyszámú szegényeknek. A bizottság céljaira eddig adakoztak: Mézárós Sámuel és dr. Berger Lipót 20—20 koronát. Hirammar Mihály 50 kilogramm kenyéret, Wittmann István pedig január havában naponként 50 liter tejet ajánlott fel a szegények számára.

A VII-ik kerületi elüljáróságnál ma Csicfia Béla hentes (Dobány-utca 48.) adományát, kétszázötven darab burkát, osztották ki délután 8t és hét óra között. A VIII. kerületi elüljáróságnál Kohn Lajos tejkereskedő bejelentette, hogy holnap, újév napján, négyzáz liter, másodikától kezdve naponként ötven liter tejet ad a szegényeknek.

A Wörner J. és Társa-féle gépgyár munkásai ötvenhét korona tíz fillért gyűjtöttek össze, hogy ezzel az összeggel segítsenek néhány munkátlan család nagy nyomorán. Elhatározták, hogy tízenegy olyan család munkás között osztják el a pénzt, akiknek már huzamosabb idő óta nincs állásuk. Az állami munkaközvetítő intézetet kérik meg, hogy jelölje ki a leg-
inségesebb családakat, akiknek holnap, kedden délután két órakor adják át a négy-négy koronát. Monspárt Ignác vendéglőjében a külső Váci-ut 36. száma alatt. Mayer János Soroksári-utcai vendéglője ma 25 darab ebédjegyet küldött Mézey Lajos V. kerületi előjárónak a holnapi napra.

Ingyenes balesetbiztosítás.

A mai szociológiának egyik legérdekesebb problémája az, amelyet a Budapesti Napló legalább részben meg akar oldani, amidőn előfizetőit, kivétel nélkül valamennyit, baleset ellen biztosítja. A nagy európai államok szűkebb vagy tágabb keretben, de kötelezővé tették a baleset következményei ellen való biztosítást. Nagyszerű vívmánya ez a modern humanizmusnak s áldáshozó, könnyező eszköze sok olyan családnak, amely az anyagi romlás martaléka lenne ez intézmény nélkül. Amit nagy, moderu államok csak hosszas küzdelmek után tudtak elérni, azt a Budapesti Napló egymaga adja meg ama köztársaság népének, amelyet előfizetői alkotnak meg. Mi a baleset ellen való biztosítás intézményét előfizetőink körében minden áldozatuk és anyagi hozzájárulásuk nélkül honosítjuk meg.

A Budapesti Napló minden előfizetője előfizetés tartamára baleset ellen biztosítva van. Ezért a baleset-biztosításért semmi külön díjazás nem jár, mert pusztán az által, hogy valaki előfizet a Budapesti Naplóra, már biztosítva van. A Budapesti Napló a Mannheimi Biztosító Társaság budapesti képviselőisége által egy azokat, akiknek régi előfizetésük január elsején túl terjed, mint azokat, akik január elseje után lépnek előfizetőink sorába, baleset ellen biztosítja.

A biztosítás oly sérülések következményeire vonatkozik, melyek akárhol, tehát az utcán, lakásban, vasúton, kocsin vagy munka közben érik a Budapesti Napló előfizetőjét. A teljes munkaképtelenség vagy halált okozó sérülések esotére a biztosított fél

Kéteszer koronát

kap.

Ha baleset következik be valamely előfizetőnél, híradást kérünk azonnal, esetleg távirati uton is. A baleset mérvének megállapítása után a biztosítási összeget vagy annak megfelelő részét a társulat haladéktalanul megküldi.

Azt, hogy valaki csakugyan előfizetője a Budapesti Naplónak, természetesen Budapesten nyugtával, vidéken postai előadóvevényenyle kell igazolni. Azt tanácsoljuk tehát, hogy tisztelt előfizetőink az előfizetés megújítása, illetőleg az új előfizetés megkezdése

alkalmával Budapeston a nyugtát, vidéken a postai feladóvevényt megőrizvén, mindenkor az utolsó nyugtát, illetőleg vevényt tüzzék gombostűvel egyszerűen a kötvényre. Cél szerű az is, hogy mihelyt a kötvényt kézhez kapják előfizetőink, legott írják be sajátkezüleg az erre szentelt rovatba nevüket és a kötvényt így kitöltve őrizzék meg.

A biztosítási kötvényt azok is megkapják, akik a Budapesti Naplóra nem a kiadóhivatal címén, hanem vidéki elárúsítóinknál fizettek elő.

Azoknál az olvasóinknál, akik vidéki elárúsítóknál fizetnek elő, a kiadóhivatal bekívánandó nyugtája pótolja a feladóvevényt és szolgál baleset alkalmával az előfizetés fennállásának igazolásául. Ez okon egy intézkedünk, hogy vidéki elárúsítóink a közvetlen náluk előfizetők neveit ezental velünk késedelem nélkül közöljék.

A biztosítási ideje január elsőjének déli tizenkét órával kezdődik s minden prenumeránsunk biztosítva van mindaddig, amíg a Budapesti Napló előfizetője marad.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek haladéktalanul megküldjük a Budapesti Napló díszes naplótárát.

FŐVÁROS.

(§) A zugligeti vasút meghosszabbítása. Amint már említettük, a Budapesti Zugligeti-Egyesület küldöttségileg kérte a polgármestert, hogy járna közben a zugligeti villamos vasutat a Vaskapig való meghosszabbítás ügyében. A küldöttség emlékiratot is adott át a polgármesternek, amelyben előadják hogy a közúti vaspálya-társaság a saját jól felfogott érdekében is csakiszi, ha a vonatát a Vaskapig kiterjeszti, mert ha a Zugliget hozzáérhetőbb válik, a vasút forgalma is jelentékenyen fog emelkedni. Az emlékirat előadja hogy a Zugliget azóta, hogy 17 évvel ezelőtt megépítették a zugligeti vasutat, a főváros részéről semmiféle pártolásban nem részesült.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Hírek a Nemzeti Színházról. Henry Bergue háromfelvonásos vígjátékából, a *Párisi asszonyból* csütörtökön délután 11 órakor lesz a nyilvános előpróba a Nemzeti Színházban. Az ujdonság iránt nálunk is nagy az érdeklődés. — *Bródj Sándor Hősielérke* című regényes színjátéka lesz a Nemzeti Színház legközelebbi eredeti ujdonsága. A daraból, amelynek főszerepét P. Márkus Emilia, Török Irma, Rakosi Szió, Ujházi, Császár, Gabányi és Rózsahegy-i játszzák, már megkezdődött a színpadi próbák. — A Nemzeti Színház igazgatósága táviratilag üdvözölte a *Theatre Francaist* abból az alkalomból, hogy ujjonnan épült színházába visszaköltözött.

Újvél előadások. Újvél napjának délutánján az *Ördög mátkája* kerül színpadra a Nepszínházban, a női főszerepben *Blaha Lujza* asszonnyal; este a *San Toy* kerül színpadra 47-eszere, a címszerepben *Kéry Klára*val. A nagyszerű angol daljáték, mely így közel jár második jubileumához, a hét folyamán még pénteken kerül színpadra. Szerdán a *Napfogatók*zást, *Bokor József* operettjét adják elő. — A *Magyar Színházban Angol asszony* ledányának holnap, újvél napjának délutánjára hirdett előadásra közbűt megbeszédések miatt elmarad és helyette *Szemán* kerül színpadra. Este *Máder Raoul* és *Pásztor Árpád* operettjét, a *Primadonnákat* játszzák.

Az operaházban holnap, újvél napján P. Bianchi-Bianca vendégfellépésével Erkei Ferencnek „Bánk bár” című nagy operája kerül színpadra. Mellette P. Bianchi-Bianca énekl. A többi szerepekben közreműködnek: P. Bartolucci V., Beck, Kiss, Bronlik, Ney D., Szendrői, Mihályi, Kornai Takáts. A dalmben előorduló nagy kettős táncot előadják *Schmidt G.* és *Carbone*. Az előadást bérlőfolyamban tartják.

A balaton-fürediek Blahánál. Kedves újvél vendégei voltak ma *Blaha Lujzának*. *Balaton-Füred* községének küldöttsége kereste föl a művésznőt és minden jót kívánván az új évre, áttujtolták a község üdvözlését, illetve az üdvözlő gyűlésről szóló jegyzőkönyvi kivonatot. Blahának tudvaleg világgá van Balaton-Füreden és a derek község nagy büszkén vállalja a magának a nemzet családnyát. Jubileumkor gyűlést hívtak egybe és elhatározták, hogy hivatalosan gratulálnak a művésznőnek, aki ma a legkedvesebb emlékei közé tette el a lelkes ragaszkodás egyszerű íratos megnyilvánulását, a községi jegyzőkönyv kivonatot.

Alberti hangversenye. Február elején Alberti Werner második dalcsillát rendez, melyek programján kizárólag Schubert, Schumann és Brahms művei szerepelnek.

A Nepszínház új operettje. A *Nepszínház* következő két ujdonsága: *Suppénak A modell* és *Gaston Serpettenek Ádám és Éva* című operettje lesz. Az előbbiben Z. Bardi Gabi és Kenedich, az utóbbiban Kéry Klára és Szirmai játszzák a főszerepeket. Mindkét operettnek még ebben a hónapban lesz a bemutatója.

Blaha Lujza az Operában. *Blaha Lujza*, egy esti újság értesülése szerint, legközelebb a *Magyar Királyi Operában* fog fellépni a *Budapesti Öltőegyesület* arisztokrata hölgyei által rendezett jótékonycélú művész-estén.

Pálmay Ilka bucsufellépésel. *Pálmay Ilka* három bucsu-estéje a héten kezdődik meg a *Nepszínházban*. A diva ezuttal végleges bucsut mond a budapesti színházi közönségnek, amely előtt nagygyá nőtt és annak a színpadnak, amelyen legnagyobb művészi sikereit aratta. A diva bucsufellépései iránt, ami könnyen érthető is, olyan rendkívüli érdeklődés mutatkozik, hogy az elsőre a mai első pénztárgyűjtés alkalmával a páholyok, zsöllek és körszékkel azonnal elkeltek. A bucsuzó művésznő csütörtökön a *Nebántavirág* és szombaton a *Szép Heléna* címszerepében lép föl. Harmadik fellépéje hétfőn (január 7-ikén) lesz a *Huszárcsinyben*. Ez előadás jegyei vasárnap lesznek kaphatók a *Nepszínház* elővételi pénztáránál.

Hangversenyek. *Burmester Willy*, a Joachim-irány mostani legkiválóbb alakja, szerdán, január 9-én, tartja a Vigadó nagytermében második hangversenyét *Mayer-Mahr* zongoraművész közreműködésével. *Burmester* budapesti estélyen, sokoldalú kérelemnek engedve, a híres hegedűművész Bach Chaconneját is felvette műsorába. Innen egyenesen Párisba megy *Burmester*, ahol január közepén Colonne és Lamoureux hangversenyeiben való közreműködésre hivatalos. — *Lindh* Marcela, a híres amerikai dalénekesnő, estélye iránt már is rendkívüli érdeklődés mutatkozik. A kitűnő művésznő ez idén — tekintettel nagyszabású műsorára, amelyben a műdal minden fajtából szándékozik lehetőleg több példát bemutatni, — egészen magányosan fogja betölteni estélyét, úgy hogy méltán eseménynek tekinthetjük ezt a ritka élvezetet ígérő hangversenyt, amely csütörtökön, január 10-én lesz a *Royal-teremben*. A *Lindh* és *Burmester*-hangversenyeket *Méry Béla* zeneműkereskedése, Andrassy-ut 12. (telefon) rendezi.

A Magyar Színház ujdonsága. A *Magyar Színház* legközelebbi ujdonsága, mint már hirt adtunk róla, a *postás fű* (The messenger) című angol operett lesz, amelyből már a legközelebbi napokban megindulnak a próbák. Az operettet, amelynek zenéjét *Monckton* és *Caryl* írták s amely egy londoni postás fiúnak a kalandjait viszi a színpadra, *Crompton*, a londoni *Gaiety*-színház rendezője fogja befejezni. Az angol operett, értesülésünk szerint, január 20-ikán fog bemutatásra kerülni. A *postás fű* után úgy értesülünk, a *Godichard nővérek* című francia operett következik a sorban, amelynek két címszerepét *Ledofsky* Gizella és *Scoper* Ilona fogják kreálni.

Újvél a Gyermekek-Színházban. A *Föld-féle* kedvelt *Gyermekek-Színházban* holnap, újvél napján kerül először színpadra az *Arany hajcska*, vagy az *anya áldása* című gyönyörű új varázsege, dalokkal és táncokkal hét képpel. Az igazgatóság új és pompás díszleteket készített a darabhoz. Jegyek már délután kaphatók. Az előadások délután fél öt órakor kezdődnek.

Japán szindarabok Európában. Egyik *berlini* újság megemlékezésén arról a hírtől, hogy a budapesti *Vigaszínház* legközelebb egy japán szindarabot (A gésa és a lovag) fog bemutatni, hírehez a következő sorokat fűzi: A *Luisen-Theater* igazgatósága arról értesít bennünket, hogy meg akarja előzni a magyar színpadot egy japán darabban az előadásával. A darabnak már január közepén lesz a bemutatója. Címe: *Fumio* s szerzője dr. *Takeshi Kitahata*, aki ez idő szerint a *lipcsei* egyetemet látogatja.

Arnoldson Sigríd kinttette. *Arnoldson* Sigríd asszonyt, a nálunk is jól ismert svéd oszlopnőt, aki most óriási sikerrel vendég szerepet a *darnstadt* operában, a *hesseni* nagyherceg kamaraénekesnőjévé nevezte. A kinevezést a nagyherceg maga közölte a művésznővel *Fant* előadása közben.

Az ideges Sudermann. *Sudermann* Hermann, az ismert német színműrő, aki csak nemrégiben épült fel súlyos betegségből, most maga egy *merani* szanatóriumban keresett nyugalmat. A hírvés színműrő ideges állapotba nem könnyű természetű.

Kopácsy Juliska osztrák színpadokon. *Kopácsy* Juliska, egy bécsi újság híre szerint, legközelebb köruira megy az osztrák színpadokon. A művésznő *Bielitz*-ben, *Csernovic*-ben és *Olmütz*-ben fog játszani.

A német osztrák színházban. *Filmos* német osztrák legközelebbi *hamburgi* látogatása ötletéből az ottani új színház egy előadását is végignézi. Ezen az előadásban *Ernst Ottó*nak a *mai fataliság* című vígjátékát fogják előadni.

Koncert populár naponta. Tegnapi ily című közleményünk tévesen jelent meg, amennyiben a külföldi világvárosok mutatója (mint Ehrbar, Bösendorfer termek) létesített hangverseny-terem, melyben naponta kétszer: délután 9 óratól 11-ig és délután 6 óratól 7-ig magas színvonalon álló hangversenyek tartanak — nem a *Kossuth* Lajos-utca. 1. szám alatt van, hanem a *Károlyi-kürt* 2. szám alatt. (*Kossuth* Lajos-utca sarok) a *Sternberg* zenepalota termében. A feljárt *Károlyi-kürt* 2. szám.

MŰVÉSZET.

Nemzeti Szalon. A *Nemzeti Szalon* kiállítását az ünnepek alatt seregestől látogatta a közönség, melynek érdeklődését fozozta az a körülmény, hogy a kiállítás már csak néhány napig látható. A tavaszi nagy nemzetközi kiállítás előkészületei miatt ugyanis a téli kiállítást már január hatodikán bezárják. Január hatodikán, *Vizkeresztkor*, még esti nyolc óráig látható a kiállítás. Aztán megkezdődnek az átalakítási munkálatok, melyeket a tavaszi nemzetközi kiállítás szükségessége. Minden valószínűség szerint nagyfontosságú művészi esemény lesz ez a kiállítás, melynek óriási, két méter széles plakátját nem kisebb művész, mint *Jules Cheret*, a francia plakátművészet megteremtője tervezte. A magyar színpadon tartott szép plakát festő-palettas. űlő nőt ábrázol és nemsokára megjelenik a hirdető oszloponok.

Műkiállítás Pécsen. Január 15-ikén gazdag kiállítást rendez a *Nemzeti Szalon Pécsen*. A kiállításra szánt festményeket és szobrokat a *Nemzeti Szalon* téli kiállítására után szállítják Pécsre, ahol nagy érdeklődés mutatkozik a kiállítás iránt.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Szabad órák. (Versek, írta *Szabolcska* Mihály. Singer és Wolfner kiadása.) Harmonikus, kedves pálya *Szabolcska* Mihály költői pályája. Az ember és a lírikus egygyé forrt benne, egyik a másikat magyarázza, a dal az embert, az ember a dalt. A természet és a szerelem édesszavu költőjének indult; remény és keserűség kevés lantot esendűt közvetlenebben, mint az ő hurjain. A magyar sajtó jótéves, édesbús ellágyulása jellemzi verseit: az mélyreható, könyharmatos bánat, mely a magyar nép legcsodásabb kincsé. *Szabolcska* Mihály nem a szilaj, megrögzött érzések tolmácsolója, az ő ereje a esüdes bánat szépségeiben rejlik. A költő elérte szívének álmaid, derűt, boldog családi tűzhelyen pihen a sóvárgás lantja, mestere boldogságról dalol, a családi élet áldó örömeiről, közben szemléli a külvilágot s meleg szíve gyönyörű verseket vált ki onnan. Ez a kötet a esüdes szemlélődés eredménye. A verskedvelő közönség nagy gyönyörűséggel olvashatja, miként a kitűnő költő minden eddigi verskötetét.

Finnország a XIX. században. Az orosz óriástól szabadságát méltán féltő kicsiny finn nemzet az utolsó évtizedekben roppant erőszínteket tett, hogy nemzetiségét megvédelmezze: népoktatásai példányzserűvé, egyemetel világhírűvé tette; nyelvet négy évtized alatt nemcsak hogy irodalmi színvonalra emelte, hanem olyan irodalmat is teremtett rajta, amelyre büszke lehet. Összeállott szaktérkének színe-java *Mechelin* szenátor vezetése alatt és 1893-ban egyszerre hat nyelven (finnül, svédül, oroszul, németül, franciául és angolul) kiadott, *Finnország a XIX. században* című pompás díszmunkában (nagy negyedret, 400 oldal, vagy 600 kép, közte 20 darab remek heliográf) teljes, tömör, művészi képet nyújtott hazája föld-jéről, népéről, politikai helyzetéről, nemzetgazdaságáról, közoktatásáról, irodalmáról időszaki sajtójáról és szépművészeiről, szóval egész műveltségéről. A munka két esztendő alatt finnül, svédül és franciául két kiadást ért meg. Dr. *Pojini* Albert *Mechelin* szenátor és *Selälä*, a finnek legnagyobb élő nyelvésze, utján kieszközölte, hogy a munka helsing-örsi kiadója, *Edlund*, a képekenk 30.000 koronát érő chiché-it ingyen átengedi; továbbá kapott a finn Nemzeti Banktól 2.000, a finn Akadémia elnöktől 300, a Magyar Tudományos Akademiától és vallás-és közoktatásügyi miniszterétől 1.000–1.000 korona segítséget. Így módon vált lehetővé ennek az érdemes műnek a megjelenése, amelynek előzetési ára husz korona lesz. A megrendelések a szerző címére, dr. *Pojini* Albert, Nyiregyháza, Szarvas-utca 4.) küldendők.

Posta-és táviró-évkönyv. Dr. *Hennyey* Vilmos postaiigazgató szerkesztésében megjelent a *Posta-és Táviró-Évkönyv*. Az irodalmi rész élén ott van *Szalay* Péter posta-elnökgazgató, bemutató jelmondata. A szakcikket közt van *Heim* Péter miniszteri tanácsos, *Halász* Sándor osztálytanácsos, *Klapathy* Jenő egyetemi tanár, *Opris*, *Demény*, *Follert* és *Kolossy* postaiigazgatók közleményei. A szépirodalmi dolgozatok közt *Endrődi* Sándor, *Kiss* József, *Besseney* Ferenc, *Szomaházy* Ij. *Korányi* Frigyes, *Szalay* Fruzina, *Bartók* Lajos, *Reza* Dezso neveivel találkozunk. A szerkesztésben dr. *Koroda* Pál és Szentesy Gyula segítettek. A könyv jövedelme jótékony célra van szánva. Ára 4 korona. Kapható a nagyobb postahivataloknál.

SPORT.

Vadászati kiállítás. Nagyérdékű kiállítás lesz a jövő év folyamán a Városligetben. A zoológiai, valamint az elbtényesztő és baromfítényesztő társulatok a kormány támogatása mellett nagyszabású zoológiai és vadászati kiállítást rendeznek, amely különféle versenyekkel lesz kapcsolatban. A kiállítás részint a városligeti Műcsarnokban, részint a nagy kocsolyacsarnokban és a városligeti tavon helyezik el.

Nyiltér.

Igen tisztelt vevőimnek, barátainknak és ismerőseimnek

boldog újévet kívánok**KATZER JÓZSEF** születemester, Ó-utca 44.**Blockner J. hirdetői iroda**

Budapest, IV., Sütő-utca 6. sz.

mélyen tisztelt feleimnek, barátainknak, valamint ismerőseinknek az újév beállta alkalmából a **legjobb szerencsekívánatait** tolmácsolja.

„ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ”
HIRDETÉSI OSZTÁLYA
Budapest, VII., Erzsébet-körút 34.
Tulajdonos: LÉOPOLD GYULA, szerkesztő
B. U. É. K.

Összes barátainknak és n. ó. vendégeimnek

BOLDG UJÉVET

kíván

Schanzer Samu,

„Keleti” kávé.

Üzletbarátaink és t. megbízóink

boldog újévet

kíván

MEZEI ANTAL hirdetői iroda tulajdonos.
Budapest, Gizella-tér.

Igen tisztelt ügyfeleimnek, jóakaróimnak, barátainknak és ismerőseimnek, kik 32 év működésem óta becses bizalmukkal megiszteltek, az évforduló alkalmából hálás köszönettel mondok és őszinte, legjobb

szerencsekívánataimat

fejezem ki.

Mély tisztelettel

LÁNGLIPOT

Nemzetközi hirdetői ügynökség.

Mélyen tisztelt vendégeimnek és jóakaróimnak

boldog újévet kíván

tisztelettel

Putzer György vendéglős, Deák-tér.**Boldog újévet!**

kíván barátainknak és üzletfeleimnek

LUKÁCS VILMOS

a magyar királyi szabadalmazott osztályországi főeljárásnöve.

boldog újévet kívánok

minden jó embernek

ZALA MÓR könyv-papírkereskedő, Teréz-körút 2.

Nagyabecüilt vendégeimnek és barátainknak

boldog újévet kívánok**LIPPERT LAJOS** vendéglős, Erzsébet-körút 13.

Ismerőseimnek és jóakaróimnak a legjobb

kívánataimat

az újév alkalmából.**Löffler, fogorvos, IV., Váci-utca 10., I. em.**

Nagyabecüilt vevői, valamint jóakaróimnak

BOLDG UJÉVET KIVÁN**KELETI J. LEÓ** orvosi mű- és kőszergyáros,

Budapest, IV., Koronaherceg-u. 17.

Dreher Antal serfőzdéje

(Kőbányán)

ajánlja legjobban beraktározott, kizárólag pasteurizált

palacksöreit

(eredeti töltés a serfőzdében) a legolcsóbban megállapított áron és pontos szállítással. A szállítás, eredeti 25 és 50 üveg tartalmazó ládáiban történik bérmentes házhozszállítással.

Igen tisztelt ügyfeleimnek, jóakaróim és barátainknak

boldog újévet kívánok**TENZER GYULA** hirdetői iroda,a „Bolond Istók” és „Uram Bátyám” hirdetői rovat bérlejtője
Budapest, Szervita-tér 8.

Összes ügyfeleimnek és ismerőseimnek

boldog újévet kívánok.**BLAU JAKAB**

hirdetői ügynöksége.

DIÁK-ÖTHÖN	HUZÁS	FÖN-EREMÉNY	40
SORSJEGYEK	JANUÁR 12-ig	10000	FILÉRÉRT.

ÉRTESETÉS. Igen t. vevőink általános kívánalmának engedve, 1901. január 1-től pontosan számított, legvégsőbb **szabott árakat vezettünk be**, melyeket dusan felhalmazott nő divatárakraktárunk minden egyes cikkén láthatóvá tettünk, mit ezen-nel szives tudomásul adunk. Kiváló tisztelettel!**Fischer Simon és Társai**selyem-, bársony-, csipke-, szalag-raktár
Budapest, V., Bécsi-utca 7. és Deák Ferenc-utca 12.Fogadják mélyen tisztelt megrendelőim és barátaink azon őszinte kívánalmam, **legyen számukra az 1901. év a szerencse és boldogság kiapadhatatlan forrása.****Goldberger A. V.**

hirdetői irodája, Budapest, Váci-utca 20. szám.

boldog újévet kívánunk

üzletfeleimnek, barátainknak és ismerőseimnek

Sternberg Armin és Sternberg Dezső
(Sternberg Armin és Testvére csász. és kir. udvari hangszergyáros cég).

Üzletfeleim, barátaink és ismerőseimnek az évforduló alkalmából

boldog újévet

kívánok.

Elek-Eokstein Bernát

hirdetői irodája

Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz.

Ismerőseim, barátaink, valamint m. t. rendelőimnek az ÚJÉV beállta alkalmával ez uton fejezem ki legészintebb

szerencsekívánataimat**PICK GÉZA**

hirdetői irodája

Budapest, V., József-tér 10. szám.

MEGJELENT

HOLLÓ MARTON

TALÁLT TÖRTÉNETEK

című elbeszélés-kötete.

Ara: két korona.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadó-hivatalában, József-körút 18.

(Az e rovat alatt közlöttnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.**Berlin**, december 31. *Fosadonsky* miniszter a tizenkétezer márkás ügy miatt legközelebb *beadja lemondását*.**Amsterdam**, december 31. *Henrik* mecklenburgi herceg szerdán Schwerinből elutazik. *Vilma* királynő esküvőjét, ha előre nem látott körülmények közbe nem jönnek, február 7-én, esüörtöki napon tartják meg.**Az újév a Hofburgban.****Bécs**, december 31. Az újévi üdvözléseket ő fel-sége nevében ma este Liechtenstein herceg első fő-udvarmester és Harrach grófné, a főudvarmesternő i-teendővel megbízott palotahölgy fogadták. Megjelen-ték a leg-őbb udvari méltóságok, a miniszterek, a diplomáciai kar, a testőrkapitányok, főhadsegédek, titkos tanácsosok, asztalnokok, az udvari papság, a tábornoki kar, stb.**Uj pártalakulás Ausztriában.****Bécs**, december 31. Lengyel lapok értesítése szerint a Stojalovszki-párthoz tartozó öt képviselő és a lengyel néppárt három tagja a Reichsrath új ülés-zakában különváltak a lengyel klubtól és *önálló klubot alapít*. A *Dziennik Polski* azt írja, hogy a lengyel klub első ülésén a demokrata érzelű tagok az alapsza-bályok módosítását fogják követelni, a miből a többség taktikai okokból hozzá fog járulni.**Az új Dreyfus-ügy.****Páris**, december 31. A vizsgálótanács *Cuignet* őrnagy ügyében ma délelőtti ülést tartott a Mont Valerien-fogházban és több tanut hallgatott ki,köztük *Galliffet*, *Zurlinden*, *Boisdefvre*, *Derroja*, *Luza*, *Rogel* és *Cavaignac* tábornokokat. Minthogy most már az összes tanuk ki vannak hallgatva, *Chanoine* és *Freycinet* kivételével, akik írásban küldték be vallomásaikat az *Fabre* tábornok kivé-telével, aki akadályozva volt a megjelenésben, való-szinű, hogy a vizsgálótanács legközelebbi idő alatt átadja jelentését a hadügyminiszternek.**Páris**, december 31. A tanuktól szerzett értesítés szerint, a *Cuignet*-ügyben eljáró vizsgálótanács csak abban a kérdésben tartotta fel magának a döntést, vajjon az a körülmény, hogy *Cuignet* megtagadta a válaszlást a hadügyminiszternek, a nyugdíjazásra alapul szolgáló esetek közé tartozik-e.**Uj szerb orthodox metropolita.****Banja-luka**, december 31. Tegnap szentelték föl ünnepiesen *Leitacit*, az új szerb-orthodox metropolitát, akit a konstantinápolyi patriarkhátussal egyetértőleg szervezett banjaluka-bihácsi szerb-orthodox egyhá-zmegye egyházi fejévé neveztek ki. A beiktatás az egyházi szertartás után Boszniaiban hagyományos mó-don ment végbe. A beiktatást az urakodó által erre a célra kirendelt biztos, báró *Appel* országos főnök, az egyházi szertartást a három boszniai metropolita végezte. Tegnapelőtt este félflyámenet volt, tegnap pedig sok ezer főnyi néptömeg gyűlt össze a püspök és az országos főnök lakása előtt, ahol szerb polgárok lel-kes beszédekkel mondták a királyné és Banjaluka új püspökére. Este diszlokoma volt, amelyen az új metro-polita ő felségére mondott pohárköszöntőt, amelyet a jelen voltak nagy lelkesedéssel hallgattak. Többben *Kállay* közös pénzügyminiszter, *Appel* országos fő-nök és a metropolita érdemeit magasztalták. Nagy figyelmet kellett *Markovic*s, banjalukai katolikus püs-pök, pohárköszöntője, ki a két keresztény felekezet jó egyetértéséről szólt és az ég áldását kívánta az új metropolitára.**A porosz jelzalog-bank ügy.****Berlin**, december 31. A porosz jelzalog-részvény-bank záloglevél-birtokosainak mai közgyűlésén a ki-bocsátott 360 millió értékű záloglevélből 305 millió értékű volt képviselve. *Stier*, titkos tanácsos, -szak-értő, bejelentette, hogy a felülvizsgálat eredménye kedvezőbb volt, mint eleinte hitték. Az intézet egészséges és a purifikáció után újra jól fog virágozni. *Hartmann* bankellgyelő, aki aztán föl-szólt, bejelentette, hogy az eddig megvizsgált 331 millióból 305 milliót találtak záloglevél-alapú alk-bímasnak. A többinek nagy része is behajtható. Az intézet helyzete tehát kedvezőnek mondható. A köz-gyűlés egyhangulag elfogadta azt az indítványt, hogy a Deutsche Treuhändgesellschaft tovább is lölha-talmazza a záloglevél-hitelezők jogainak érvényesi-tésére, az egyes hitelezők közül eljárásának kizárása mellett és valamennyi sorozatu zálogleveleknél január 2-án és április 1-én esedékes kamatai kifizetésé-nek elhalasztására.**Elpusztult naftaforrások.****Baku**, december 31. Itt nagy tűzvész volt, amely 25 naftaforrást elpusztított és 32 raktárt elhamvasztott. A kár igen nagy.**Viharok és árvizek.****London**, december 31. A viharok és árvizek nagy károkat és Anglia nyugati részén a vasuti vo-nalakon forgalmi zavarokat okoztak. Az Avon és Sherbourne folyók kiléptek medrükből. Cheshirenek több kerülete víz alatt van, valamint Northwichben több alacsonyabb fekvésű ház is víz alá került. A Birmingham-csatorna Oldsbilnél és Staffordshirenél keresztültörte a partot. Northonthirenek több alacso-nyan fekvő vidékét elöntötte a víz.**A krétai kérdés rendezése.****London**, december 31. Kopenhágából jelentik a *Daily Telegraph*-nak: *György* herceg a hatalmaktól, azt a pozitív biztosítást kapta, hogy Krétának Török-országhoz való viszonyát 1902. év vége előtt véglegesen rendezni fogják.**Közgazdasági táviratok.****Bécs**, december 31. (A *Budapesti Napló* telefo-n-jelentése.) A határidőpiacra ma élénkség következett be s a gabonamélekkben lényeges emelkedés jelent-kezett. Zárlatkor buza 9, rozs 10 fillérel javult. Ke-véséb mutatkozott érdeklődés takarmányárakban, s javulás csak annyiban volt, hogy zab és tengeri 2 fillérel emelkedett. Eladattak: Buza tavaszra 7.82-7.86, rozs tavaszra 7.75-7.81, zab tavaszra 6.21-6.23, tengeri május-jun. 5.24-5.25 korona. A készárak piacán a fogyasztás részvételese miatt nem volt említésre érdemes forgalom, az irányzat szintén nem javult. Zárlatkor maradtak: buza tavaszra 7.87½, rozs tavaszra 7.81, tengeri május-juniusra 5.25, zab ta-vaszra 6.21-6.22 korona.

London, december 31. Az állami bevételek f. évi április elsejétől december 31-ikéig 3,402,861 font sterling többletet tüntetnek fel a múlt év ugyanezen időszakához képest.

London, december 31. Az itteni értéktőzsdén ma három újabb bukást tettek hivatalosan közhírré.

Szófia, december 31. A bolgár köcső januári szelvényének fizetésére szükséges összegeket már átadták a kifizetéssel megbízott bankoknak. A török hatóságok megkezdték a bolgár áruk vámkezelésére vonatkozólag legújabb megállapított módosítások alkalmazását. Az Ujjászületés című felhivatalos lap jelenté, hogy egy párisi pénzesorptal purpalekat folytatnak 100 millió franknyi új kölcsön tárgyában.

New York, december 31. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 10.— (10. 1/2%). Jan.-ra 9.69 (9.60). Márciusra 9.45 (9.39). New-Orleansban helyben 9. 1/2 (9. 1/2). — Petroleum: Stand white New Yorkban 7.60 (7.60). Stand white Philadelphában 7.55 (7.55). Refined in Cases 8.65 (8.65). Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20). — Zsír: Western steam 7.25 (7.25). Robe és Brothers 7.40 (7.50). — Tengeri irányzata szilárd. — Dec.-re —.— (46.—) Januárra 44. 1/4 (43. 3/4). Májusra 42. 3/4 (42. 3/4). — Busz irányzata igen szilárd. Píros ószi helyben 82. 1/2 (80. 1/2). Decem.-re —.— (78. 1/4). Januárra 81. 1/2 (78. 1/2). Márc.-ra 83. 1/4 (80. 1/4). Májusra 83. 1/2 (80. 1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 2. 1/2 (2. 1/2). — Kávé: Iair Rio 7. sz. —.— (7.—). Dec.-re 0.— (—.—). Márciusra —.— (6.05). — Litsz: Spring Whea. clears 2.80 (2.76). — Kukor: 3. 1/2 (3. 1/2). — Or: 27.05 (27.05). — Réc: 17.— (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Chicago, december 31. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Busz irányzata szilárd. Dec.-re 74. 3/4 (72. 1/4) Jan.-ra 74. 3/4 (72. 1/4). Tengeri irányzata szilárd. — Decem.-berre 86. 1/2 (87.—). — Zsír: Decem.-berre 6.90 (6.92). Januárra 6.90 (6.90). — Szalonna short clear 6.80 (6.75). — Sertéshús: Decem.-berre 11.62 (11.—). Januárra —.— (—.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelölik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

H. V. Való igaz, ha már rázúdítanak a polgárság fejére egy csomó kérdést, ki kellene elégtenteni egyuttal mindennemű kíváncsiságot. Végre is, minden fiz esztendőben egyszer van népszámlálás, gyónja meg hát a balandó a nagy nyilvánosságna a népszámlálás idején féltve őrzött titkait. A statisztika mindjárt élvezetesebb tudományvá válnék, ha az ön javaslatát figyelemre méltatnák az illetékes körök. Bajos ugyan kissé a dolog, hogy ön még megoldja a népszámlálási kérdések végtelenségét, de tagadatlan, érdekes is az ügy. Igazán, jó lenne tudni, mit felel az ország az ön kérdéseire. Tétessék kötelezővé — hangzik az ön indítványa — a következő kérdéseknek a népszámlálási lapon való őszinte megválaszolása:

- Van önk adóssága?
- Szokta-e törlesztetni az adósságait?
- Szereti-e a végrehajtókat?
- Szereti-e a vízvezetéki vizet?
- Ir-e ön verseket?
- Olvas-e verseket?
- Vett-e már valaha könyvet?
- Adott-e már vissza kölcsönbe vett könyvet?
- Van-e nagybácsija Amerikában?
- Látott-e már ezerest?
- Látott-e már egyszerre két darab egyfillérest?
- Hányszor segédkedett párbajnál?
- Hányszor pályázott akadémiai díjra?
- Hány ellenségét szolgálja barátjának?
- Látott-e már nyálas házmezt?
- Látott-e már megtelt omnibuszt?
- Adott-e már örömmel újevi ajándékot?

Imo, a nyilvánosság elé vittük a kérdéseit. Nézen el a főpostára, ott megkapja majd a poste-restante alatt érkezett válaszokat. A statisztikája végeredményét, amely érdekesség dolgában konkurrálna fog a népszámlálási statisztikával, készítse el mihamarabb.

K. S. Budapest. A felvevőnek a hetessel nem szabad szabadnia; játszanja kell a bemedont utimóra s nem szabad útnie előbb a hetessel, hogy legalább a tons les trois-t megmentse.

Sz. Gy. Muraközszert. A Budapesti Napló ingyenes balesetbiztosítása arra az időre szól, amíg az előfizetés tart. Ha az előfizetést megújítja, megújul a balesetbiztosítás is, amely, mint a kötvény hitelesen tanúsítja, kétezer koronára szól. A biztosítás egyéb föltételei a kötvényen megvannak; halál és rokkantság esetére kétezer korona a biztosított díjösszeg, kisebb balesetek esetén a baleset műrvének megfelelő

összeg, amelynek a díjtétele a kiadóhivatalban van letéve. A postai föltételek megőrzése ajánlatos, az előfizetést különben a kiadóhivatal is pontosan számon tartja.

Remény. Szartas. Jelentse be találmányát az Országos Közegészségügyi Tanácsnak (Belügyminisztérium). Ha jónak találják, bizonyára módót is fognak önnek nyújtani, hogy a gyógyomóddal — természetesen orvosi felügyelet alatt — kísérleteket tehesen, akkor azután értékesítheti a találmányt.

K. V. M. Szatmár-Némethi. A Budapesti Napló előfizelőinek ingyenes balesetbiztosítása az előfizető személyéhez van kötve. A kötvényre tehát csak azt a nevet írhatja rá, amely névre az előfizetés szól. Mihelyt édesanyja számára megrendeli az újságot, megkapja édesanyja az ingyenes balesetbiztosítási kötvényt.

M. A téli divatról írott cikkét ma már nem használhatjuk; a tárgyat ugyanis divatleveleink kimerítették.

145.207. sz. előfizető. Poroszó, P. község postaforgalma még nem oly jelentékeny, hogy külön postahivatal felállításra indokolt volna. Tekintettel azonban, hogy községükbe a magánüzemelés sűrűs közvetítése a fejlődő viszonyokhoz képest elkorhadtul lenül szükségesnek mutatkozik — 1 korona pénzügyi bélyeggel ellátott kérelemmel a község előjárósága a feleltes folszolgábirói hivatal támogatása mellett, forduljon a kassai posta- és távirada-igazgatóságához és kérje a községi kézbesítő és gyűjtő járat berendezését és mielőbbi életbe léptetését a kereskedelemügyi miniszter főbb évi junius hó 24-én 39791/900. szám alatt kelt körrendeletéhez csatolt Utasításban foglalt kezelési díjak fizetése mellett. A berendezés ügyében azonban a szobránci postamesterrel is ériutkezésbe léphet, hátha az általa felfogadott faluzó levélhordó a fentemlélt reneletben foglalt utasítás értelmében, a kézbesítő és gyűjtő szolgálatot P. községben is véggezhetné.

Kezdetlől fogva előfizető. 1. Igen, a virilista válalet megbatalmozottjának helye van a község képviselőtestületben (1886: XXII. t.-c. 32. §.). A gyűléseket s illetőleg a képviselőtestületi tagokat a bírő legalább 24 órával előbb tartozik összehívni. 2. A képviselő-választók névjegyzékének kiugazítását a megye központi választmánya intézi, az egyes választókerületekbe rendszerint a nyári hónapokban kiküldött összeíró küldöttségek utján. A névjegyzékek kiugazítása iránt, a községelére tételt követő 10 nap alatt, a megyei központi választmányhoz lehet felszólalni, mindig írásban. 3. Ha a megelőző évben államadót fizetett, választói joggal bír.

149.246 sz. előfizető, Sáros-Szt.-Mihály. Bárkinék a kézbesítési kerületből szabadságában áll saját levezetését a postáról vagy személyesen elvinni, vagy külön küldőnc által elhozatni. Ennek fogva a postahivatal székelyhelynél kívül lakó felelők, ha postájukat külön is viszik, vagy vitetik el, főként (nem kincstári hivatalnál havonta előre fizetendő 1 korona) az ottani postamesternek csak az esetben szabad követelnie, ha a küldőncz a postát oly záros tászkában viszi el, melynek egyik kulcsa a postahivatalnál van őrizetben. A zárótkást esetleg a fél szerzi be, a postahivatal az ily felek levezetését külön fiókba gyűjti — tehát nem a község fiókjában — és a tászkát mindig a küldőnc jelenlétében nyitja fel és zárja le!

H. G. Miskolc. 1. A kérdezett vállalat olyan erős alapokon nyugszik, hogy bukása legalább is nem valószínű. 2. Fölvehetik haőstisznek, ha ugyan a megfelelő tanfolyamot elvégzte. 3. Egy-két év alatt kinevezhetik, ha mint gyakornok jól bevált s haőstiszti vizsgát letette. 4. 800—1000 korona. 5. Nem nyugdíjképes.

Érdeklődő. Erről a témáról még nem jelent meg sem magyar, sem más nyelven könyv. A szocialista művészekről van egy cikk a Pallas Lexikon 18-ik kötetében. A kérdezett darab még nem jelent meg nyomtatásban, de szöveggényvőt kiadja az illető színház. Sziveskedjék annak igazgatóságához fordulni.

V. J. Kecsege-Károlyi. Mint községelőnök kell bevonulnia hat hónap próbaszolgálatra. Ha beválik, megkapja a kadét-örmeisteri rangot ott is és a megfelelő 2 korona 6 fillér napisoldót, míg rangsorban hadnagygyá nem nevezik ki. A csendőrtiszteknék nőstülés esetén ugyanannyi kancéló kell, mint a sorhadit tiszteknek.

K. G. Nemes-Ócsa. Az igazság az ön oldalán van és biztos, hogy a postaigazgatóság, ha hozzá fordul, orvosolja is a problémét. A postaigazgatóság messzeemenő gondossággal ügyel a kézbesítési rendjére és a legnagyobb forgalom közepette is dícséretes rendben működik a magyar posta.

Váitóő. Herend. A kérdezett vállalat megbízható. Kimutatásait minden hónapban nyilvánosságra hozza.

G. Zs. Budapest. Folyamodjék mind az öt gyermek nevében a belügyminiszterhez s adja be a kérvényt személyesen a polgármesteri hivatalnál. A kérvényre 1 koronás bélyeg ragasztandó s mellékelni kell a gyermekek születési bizonyítványait s az ön illetőségi bizonyítványát.

B. F. Karlova. Méltótlászák az Országos méhézeteti szaktanácsadóhoz: br. Ambrózy Béla es. és kir. kamarához (Temes-Gyarmata) fordulni, ott minden szükséges utbaigazítást megkaphat.

L. K. Éperjes. A szocialisták nagy igazsága, hogy mennél fejlettebb valamely ország ipara, annál rosszabb ott az ipari munkás helyzete. Ami az angol munkásviszonyokat illeti, erről nagy tanulmányt írt Engels, Die Lage der arbeitenden Klasse című munkájában. A mű megjelenésekor Engels könyvét tulzának mondták, később azután beigazolódott, hogy az angol munkásviszonyok jellemzésében nincs tulzás. Az angol iparfelügyelők jelentései igazolták Engels könyvét. Az angol munkás helyzete bizony jobb a magyar munkásénál. Hatalmas organizáció tartja össze az angol gyári munkásokat, a Trade Union szervezetük képviseli a munkások érdekeit. Ez a szervezet hovatovább nagy politikai faktorra fejlődött, amelylyel a parlamentnek is számolnia kell. Munkásnyomor mindazonáltal van Angliában is, az úgynevezett sweateer szervezet-munkásai ninesenek még benn a szervezetben. Nagyobbrészt bevándorolt napszamosok ezek, akik olcsó bérért segédkeznek a rubázati ipar egyes műhelyekben. Az angol kormány figyelmé azonban ezekre a munkásokra is kiterjedt és most közbiztonsági és egészségügyi szempontból ellenőrzi őket és szervezet teremt számukra.

Thália. A művészön megkapta az ön levelét. Ha nem felelt is rá, nem lehet rossz néven venni tőle, mert az ezekre menő gratulációhoz külön-külön válaszolni teljes lehetetlenség.

R. I. Nagy-Szöllös. 1. New-York és Liverpool közt az Ocean 7235 kilométer széles. Legszélesebb a 20° alatt, ahol 9000 kilométer széles. 2. Egy angol mérföld 1.609 kilométer.

Ella. 1. Ne használjon semmiféle kenőcsöt, hanem mosogassa az arát este-reggel langyos vízzel. 2. Legteljesebb tisztá dió-olajat használjon.

Os. J. Miskolc. 1. Az En Ujságom. 2. A vallás- és közoktatásügyi miniszter 26.320—1893. sz. rendelete alapján.

U. I. Mezőberény. Vargyas: Közönlők és fűdővöletek című könyvét szeresse meg. Megrendelheti a Budapesti Néplő kiadóhivatalánál is. Ára 2 korona.

N. L. Mihálfalva. A magy-óvári Akadémia senki sem részesül kedvezményben. Az egy évi gyakorlatot okvetlenül megkivánják, a nélküli nem veszik föl.

Párkány-Nánál előfizető. Minden nagyobb budapesti könyvkereskedőnél megkaphatja. Ilyen például Singer és Wolfnernek (VI. Andrássy-ut 16.).

Pozsony. Ha lemond a kedvezményről, esetleg három évre hívják be. A szolgálatot pedig ott kell teljesítenie, ahová becszják. Ezen nem segít semmiféle protekció. Ha a létszámban hiány támad, a tényleges szolgálat idején belül, akárnikor behívhatják.

Egy olvasó. Szeged. Nagykonsztásért az árszékhez kell folyamodni. Nem kerül semmibe, mert a beadványok bélyegmentesek.

G. J. 1. Nem ön az örökös. A vagyon visszaszáll a szülőkre. 2. Kötelessége volt a költségeket a sajátjából fedezni, ugyanazért a hagyatékából nem vonhatja le.

G. K. L. 1. Az asztalfőt foglalja el. [2. II.6. De csak a háziasszonyt illeti meg. 3. Hátránya ninesen semmi. 4. Kedvezményben nem részesülhet.

T. M. Porraj. Ismétjük első üzenetünket: a Pallas-nyomda részvénnyársaságnál, V., Honvéd-utca 4. Ára 80 fillér.

Sch. A. Kövágó-Örs. Nem tudunk róla, hogy a rendelet visszavonták volna. Különbön méltótlászák az Izraelita Országos Iródához (V. Fűrdő-utca) fordulni.

H. S. Aszód. Egyik ünnepe sem esett vasárnapra, tehát a munkaszünet nem volt kötelező.

Szeged előfizető. Két 1-lel kell írni.

T. M. Vaja. 1. Azt csak Maramaros-Sziget polgármesteri hivatalánál tudhatja meg. 2. Dréher Ignác és fia, IV. Kossuth Lajos-utca 14.

151.538. sz. előfizető. Ny. L. orsz. képviselő VI. Izabella-utca 67. sz. a. lakik.

B. E. Pozsony. Mind a két bizonyítvány bemutatandó.

T. L. Az illető kir. tanfelügyelői rangban van. Lakása: VII. Damjanich-utca 7.

S. S. Budapest. Mindenki a magáét. 152.258. sz. előfizető. Ha jószántából nem teszi, nem lehet rá kényszeríteni.

R. S. Berzevics. Sziveskedjék a kérdést megismételni, mert a levelére nem emlékszünk.

Sz. F. Rutka. Az a gyáros-cég titka, amely Magyarországon is szabadalom véd.

P. L. Négy király jobb, mint négy kilences, ha csak előzetes kikötés nem volt a játékban.

Matild. 1. Az az ügy még most is a vizsgálat stádiumában van. 2. A tanfolyam egy évig tart.

Irma. Pekár Gyula kollégánk megkapta a levelét. Hedda. Point-ész.

Sorsjegyek.

A. J. Szolnok. Sorsjegyet már az 1893. évben 400 korona nyeresémményvel húzták ki.

G. S. Vörös-kereszt sorsjegyei 14—14 koronát nyertek, magyar nyeresémsorsjegye pedig 312 koronát.

Jegyző. Tolnacskegye 2057—43. sz. osztrák hitel-sorsjegye 400 koronát, 3912—43. sz. osztrák allansorsjegyei szintén 400 koronát nyertek. A többi nem húzták ki.

H. J. Istvánfi. — Dr. M. M. Selmecsháza. — S. M. Budapest. — H. J. Rozsnyó. — S. M. Makó. — S. A. K. K. Dorosma. — L. I. Tiszolc. — P. S. Csák-tornya. — P. M. Év-Mihályfalva. — Sorsjegyeik nem nyertek.

KÜLÖNFÉLÉK.

A bor legendája.

Szól az Isten: „Kedves fiam Nőé,
Itt a szőlő, kóstold meg, hogy jó-e?”
Felelt Nőé: „No megőregedtem,
De ilyen jó bogyót még nem ettem.”

Szól az Isten: „Kedves fiam Nőé,
A csipős must, hadd lássuk, hogy jó-e?
Felelt Nőé: „Ihah, csuhaj! Sári!
Három istent kezdek immár látni!”

Szól az Isten: „Kedves fiam Nőé,
Hát az ó-bor, hadd lássuk hogy jó-e?
Felelt Nőé: „Ismom reggel óta:
Gyere pajtás, van még a hordóba!”

Gárdonyi Géza.

Szerilem.

Járok alá s fel az utcák során.
Ugy gondolom: valahol vár reám.
Egy utcasarkon — vagy egy bolt előtt —
Ő nem vesz észre. Én köszöntöm őt.

A fényes ablakokra bámulok.
Nem-e az ő alakját láttam ott?
Az ő haját, az ő sötét szemét?
Az ő meleg, fényes tekintetét?
Nem ő volt. Csak egy árny, egy idegen.
És tovább megyek s másutt keresem.

Robogó kocsik belsejébe nézek.
Nem ő volt az, ki onnan rám kinézett?
Felém bólintott s most robog tovább —
Őt csak tudhatnám, hogy kihez, hova?

A korzó népe hogy kacag, cseveg!
Közöttük sétál ő is, úgy lehet.
Egy fordulónál hőzelembe ér
S azán együtt megyünk majd: ő, meg én!

Felkeresem az ismerőseit:
Talan hallok felőle valamit.
— A legszebb férfi — kérdem — ugy-e ő?
A legjobb barát, legközelebb szerelő.
Mily boldogság, mikor dicsérik.
Ég áldja meg az ismerőseit!

S keresem mindig, keresem színtelen.
Emésztő ízben ég a lelmem, testem.
Napoként fel-feljelölő reményvel —
Órások vágyával, kínzó epedéssel.
Keresem egyre és mind egyre várom.
— Ha jó talán! — óh csalfa, csalfa álom!
— De hát ha holnap! — Dőre képlet!
Miképpen jönne, mikor nem szeret...

S így telnek, mulnak hetek, hónapok.
S így kelnek szárnyra epedő dalok.
Igy állan tovább előlem az élet,

Igy szállnak sűrű: örömek, remények.
Igy lebben el szerelmes ifjúságom,
Igy hervad sorra minden szál virágom
És szertefoszó illatuk nyomán:
Igy hull könnyem a boldogság után...

Erdős René.

+ Az etikett áldozata. Egy öreg generális,
aki hosszu évek során át élt *III. Napoleonnak* és ne-
jének, *Eugenia* császárnének legitimebb körében, mu-
lattató történetet mesél a császári párról.

Theba grófnő, mikor elérte vágyainak netovább-
ját: s a császárnak, *III. Napoleonnak* lett a hitvese, tuda-
tában volt annak, hogy meglehetősen fonák helyzete
van az udvari emberek előtt és ép ezért célt tűzte ki
maga elé, hogy udvartartásában minden mindig enge-
dékeny és elnéző lesz. De az anyja egész másképp
gondolkodott. A végtelenül hiu öregasszony folyton
arra törekedett, hogy leánya titótól-talpig uralkodónő
legyen, akinek e szerint legelső kötelessége legyen,
hogy a Tuileriákban a legzigorubb spanyol etikettet
honosítsa meg. A császárnéra hatott anyjának a befolyá-
sára, és első ténykedése az volt, hogy reformálta az
udvari fogadásokat és mindenekelőtt oly fogadó ruhát
csináltatott magának fehér brokátból és biborvörös
selyemből, amely hermelin-prémmeel volt díszítve. Majd
császári férjét arra kérte, hogy egyezzen bele egy új
etikett-tervezetbe, amely szigoruan előírja: kiknek,
hogyan és mikor szabad a császárnő szent személyé-
hez közelednie? *Napoleon*, aki nagyon vigyázott arra,
hogy alattvalói köztársasági érzését valamiképp meg
ne sértsse, elámult a neje szavaira:

— De édes *Eugéniam*, terved nem sikerül majd,
szépen kériek tehát, mondj le róla magadtól, töreked-
jél inkább arra, hogy demokrata uralkodónak demo-
krata neje légy.

De a császárné makacszkodott. A császár foly-
tatta:

— Mondd csak, ismered jól *V. Fülöp* spanyol
király történetét?

A császárné elpirulva felelt:

— Nem éppen.

— Nos akkor majd elbeszélék *V. Fülöp*ről vala-
mit. Egy alkalommal láza volt egy kiséő a király-
nak; távozott, tehát a jól beültölt kandalló mellé ült. A
meleg mindinkább nagyobb lett, törhetetlenül kezdett
válni s a királynak a kandalló felé fordított jobbik orcája
már majd megsült, megfordult tehát, úgy, hogy bal-
arcával ült a kályha felé. A meleget így sem lehetett
kitartani. Ekkor végre berendelte egyik udvari laká-
ját, a napos kamarást, *Provar* márkit, rárvallt, hogy
pokoli a meleg. A márki tudta, hogy az etikett szerint
csak *Usseide* hercegnak szabad a király személyéhez
közelednie, alázártta jelentette ezért, hogy azonnal el-
küld a hercegre. Ez azonban sehohsem volt található,
csak másnap reggelre került elő. S ez idő alatt a ki-

rály fölgeton a kandalló mellett ült, hol jobb, hol bal felé
fordulva. Három nap mulva orbánoban halt meg
V. Fülöp. . . Lásd édes *Eugéniam*, áldozata lett az
etikettnak. Légy tehát te első sorban az én szeretott
hitvesem és csak azután császárnő.

+ A világ leggazdagabb aszonya. *Hetty Green*
a neve annak az amerikai hölgynek, aki el-
mondhatja magáról, hogy ő a világ leggazdagabb asz-
zonya. A nábobnőnek gazdagságán kívül csak a
szerénysége nagyobb és valósággal bosszankodik, ha
valaki *self-made women*-nek nevezi őt. Meginterjúvolta
őt egy amerikai újságíró, aki előtt így nyilatkozott:

— „Vagyonomnak törzset nem magam szerze-
tem; az atyám, öregatyám, mondhatnám: valamennyi
őszim milliomos volt. Ne lássanak valami csodát abban,
ha az amerikai pénzemberek közt szorgalommal én is
tudtam nevet szerezni. Apró kis leány voltam, bizony
még a betűket is alig ismertem, mikor megvakult atyám-
nak nap-nap után fel kellett olvasnom a tőzsdei árolya-
mokat és egyáltalában a pénzpiaci híreket. Esképp na-
gyon fiatalon tisztába jöttem a részvények, az igérvé-
nyek, a hausse s a baisse fogalmával. Mondhatom,
hogy mikorra csitirleány lettem, a tőzsde belső életét
legalább is úgy ismertem, mint valami megkopasz-
tott tőzsdészügynök. Harminc esztendőskoromban férj-
hez mentem; nyolc esztendeig *Párisban* éltünk, mert
férjemet kereskedő érdekei oda kötötték, — alaposan
megismertem ezt idő alatt az ugynevezett *élőkelő világot*.
Majd *Londonban* mentünk lakni és itt kezdtem leánykori
financ tapasztalataimat értékesíteni: mindig csak bizo-
dos értékpapirokat vásároltam; vagyonom rövid idő
alatt tetemesen meggyarapodott az angol metropolis-
ban. Legügyesebb „fogásom“ az volt, mikor egy
nap *kétszázeczer* dollár hasznót vágtam zsebre. Majd
bankot alapítottam s vagyonom legnagyobb részét ez
adta. Gyakran kérdezik: minek köszönhetőem sikerei-
met. A feleletem erre a kérdésre mindig az, hogy
csakis nagy óvatosságomnak, úgy az értékpapírok
vevésekor, mint eladásakor.”

Érdekes, hogy ez a dúsgazdag nő, aki egy
tucait palotájának bármelyikében akár pénzeszakokón
nyugodhatnék: — bár már hatvanöt éves, — kora
reggeltől késő estig talpon van, dogozik s e mellett
oly igénytelen, hogy — bérbáznál lakik *New-York*
egyik elővárosában, *Hoboken*-ben. Avval indokolja ezt,
hogy szereti a csendet, de valószínűleg azért ily
„igénytelen“ csak, hogy ne zavarja őt a sok kéregető.
Szerény lakásán a névjegyre: *C. Dewey* van írva.
Igy hívják a milliomosnő — ölebecskéjét.

Green asszony már reggeli öt órákor felkel,
tejt iszik reggelire és gyalog megy a legközelebbi
hajóállomásra, ahonnan minden nap *New-Yorkba* utazik.
New-Yorkban soha bérkocsiba nem ül, mindig társas-
kocsit használ.

Bankjában rendszeresen korábban van írószála

REGÉNY.

A rajongók.

— REGÉNY —

Írta: STEPNJÁK.

32)

Andrej tegnap még megmondta volna mind-
ezt barátjának, ha akkor ilyen tisztán látta volna
az ügyeket. De most, amióta felfedezte saját
szerencsétlen érzelmét, már késő volt. Hall-
gatnia kellett. Meg kellett tartania véleményét,
esalji a barátját s önmagát. Viszonyukat, amely
mindaddig annyira nyílt s őszinte volt, annyira
ment minden ámitástól, most menthetetlen s ki-
kerülhetetlen titkolódzás moeskolta be. Ezontal is
fenntartania a régi bizalmas viszonyt, féjaldalmasabb
volna, mint vele teljesen szakítani.

végre elbucsuztak.

— Légy otthon holnap reggel, szólt *György*,
felnezek hozzád. Fel akarom neked olvasni az
utolsó dolgaimat.

— Bizonyára egy himnuszt *Tania* dicséretére,
volt *Andrej* első gondolata, hanem mégis így
felelt:

— Nem küldeted mindazt a nyomdába?

Ez már sok volt. *Györgynek* ez volt a leg-
érezkenyebb oldala. Kalapja alatt hirtelen meg-
jelent a négyeszőg.

— Természetesen nem küldhetem. Ilyen dolog-
ban soha sem bízom a saját ítéletemben, — szólt
sértődött, félíg esodálkozó hangon.

— No, hát akkor viszontlátásra holnapig, —
szólt *Andrej*.

— Mi baja lehet ma ennek az *Andrejnek*?
— kérdezte magában *György* hazamenet. —
Sohasé láttam még így.

Ha vessz magának annyi fáradságot, hogy
összerakja a kis jeleket s célaszókat, okvetlen

kitalálja az igazat; hanem lelkét ma este annyira
eltöltötte a remény és esodálat, hogy nem bírta
folytatni elemző kutatását. Még mindig fülében
csengtek *Tania* szavai, látta az arcot, a testtar-
tást, amelylyel azokat kimondotta. Most már tel-
jesen értette, mi volt azok mögött a szavak mö-
gött s szemé káprázott az égi látománytól. Szégyelte
magát, hogy óakartaa leányt az önmegtagadás útjára,
az ügybuzgalomhoz vezetni. Ugy tetszett neki,
hogy csak most fogja fel, mi a szerelem! Eltöl-
tötte egész valóját s boldogan merült el az álomk
világába. Gyönyörű volt az az ifjúságban, vonzó
a jelenben. Mindenekfelett pedig magas trónuson
a fekete szemű leány, amint álmatagon hajtja
kezőre ragyogó homlokát.

Mosolygott rá az imádott kép. Meleg barát-
sággal szorította meg jobbját a feléje nyújtott kéz.
Ki tudja, idővel, nagysokára, nem érezhet-e me-
legebben iránta? Miért hallgasson tovább? Elég
sokáig habozott. Nem volt-e biztos magában most,
amikor egész lelkét elfoglalta a szerelem, a lelke-
sedés iránta?

Elhatározta, hogy legközelebb szól.

TIZEDIK FEJEZET.

György költeményei.

*György*öt másnap reggel barátja szobájában
látjuk, kezében egy csomó kézirat. *Andrej* aludt
egyet, vagy jobban mondva virrasztott egyet boss-
zankodására. Nyugalannak látszott ugyan, ha-
nem teljesen visszanyerte önmagát. Vendégét
ugy fogadta, mint rendesen, sőt némely apró
figyelmességgel töltötte meg, amik az egyszerű
orosz társadalmi szokások mellett nem szokás-
ok. A gyanatlan *György* ezt annak tulajdono-
sította, hogy jóvá akarja tenni tegnapi kedvetlen-
ségét.

Éjszaka végig gondolta egész lelki életét,
amelyet új hőbortja teremtett. *Andrej* elhatározta
az új viszonyt, amelybe *György*gyel került.
Ezzel a titokkal szívében lehetetlen volt meg-
maradni a régi baráti viszonyban; ezt bizo-

nyosra vette. Hogy pedig mindent nyíltan el-
mondjon, soha! Inkább a nyelvét harapja le. Mint-
hogy lehetetlen volt szólnia, fel kellett adnia a
régi benső barátságot; ezontal pusztán a pajtás-
ságra kell szorítkoznia. Ez végtelenül fűjt *And-
rej*nek; minthogy azonban nem segíthetett, meg
kell történnie. *György* volt az egyedüli bará-
tja, már amint az ő világukban a barátságot
tekintették; most nem lesz több barátja. Ez
minden.

Andrej, bármint tett is föl magában, attól
nem igen szokott tágtáni; hanem azt szigoruan
feltette, hogy ettől az elhatározásától semmi sem
tántoríthatja el. Amde érzéseit nem tudta hirtel-
len hozzászoktatni az új korlátokhoz, amelyek
az ész parancsolt rájuk. Valósággal megkönyebb-
ülésnek érezte, amikor *György* felvette a papir-
jait s olvasni kezdett. Amit most magával hozott,
nem politikai cikkei, vagy rópirati közlő való
volt, amelyek szerinte „arca verőjékében“ író-
tak, hanem szabad percének gyümölesei. Köt-
temények voltak, nagyobbára líraiak, részint
rövid elbeszélő költemények, külön-külön tárgy-
gyal, hanem mindent annyira egyesítette a közös
eszmé, hogy csak egy nagy költemény egyes
énekeinek látszottak.

Az orosz forradalom hajnalának éneke volt
az, tüzes és lelkes, amint kifejezést talál a fiatal-
ság hevében, amelylyel „a nép közé“ siet, hogy
hirdesse a Szocializmus bibliáját, szebb jövő kö-
zeledtét.

György költeményei különböző időkben, kü-
lönféle versmértékekben írva egyenlőlenek voltak
és töredékszerűek. A paján és patétikus vegyűltek itt
össze; rövid stanzákra hosszú költemények, énekek
következtek. De éppen ez a változatosság, ez a
látszólagos rendtelenség csak megkönnyítette
*György*nek, hogy annál több oldaláról mutassa be
a nagy költő feldolgozásra oly alkalmas moz-
galmat.

(Folytatása következik.)

mellett, mint bármelyik hivatalnok, akik rajongásig szeretik szigorú, pontos, de egyszersmind a lehető legigazságosabb úrnöveket. Villásreggelyét a bank mellett levő egyszerű kis vendéglőben költi el a milliómosónál a pénzéért tudják, hogy nem épp bőkezű a borralalók adásában s nem valami különféle előzetkényességgel sietnek a szolgálatára. Green asszony életében egyáltalában nagyon alárendelt szerepet játszik az étkezés; ő maga gyakran említette már, hogy csak azért eszik, mert tudja, hogy ez életlenni szükséges.

Esti 8 óráig írászta a mellett ül, akkor hazamegy; otthon teázik, azután, ha nem nagyon fáradt, felolvas betegeskedő férjének, de legkésebb félizkor már nyugalmra tér. Minden hónapban egyszer üzleti ügyekben *Bostonba*, utazik, ahol nagyon egyszerű szállóban vesz lakást. Néha-néha *Chikagóba*, vagy *Filadélfia*ba is elmegy, e városokban is üzletet köt, mindig, mindenütt csak üzleteket, a milliókat milliókra balmazza és mindezt: a fiát, *Edward*t, aki *Texasban* egy jórívevű banknak a direktora. Gyakran mondogatja a milliómos mama: egyetlen célja az, hogy a világ leggazdagabb emberévé tegye a fiát. Ha *Green* asszony vagyona az eddigi arányban növekszik, úgy fiára legalább is *számmillió* dollárt hagyhat örökségül.

+ Az egészség tizparancsolata. A párisi orvosegyesület pályadíjat tűzött ki oly munkára, amely leg pontosab eloirja az egészség legfőbb szabályait. *Ez Decomes* nevű orvos a következő munkával nyerte meg a pályadíjat:

I. Kelj föl korán, fektüdj le korán, használd föl jól a napot.

II. A víz, meg a kenyér tartják fenn az életet s a tiszta levegő, meg a nap nélkülözhetetlenek az egészségre.

III. A mértékletesség az életben a legjobb életelixír.

IV. A csiszolás megvéd a rozsdától, a legjobb karban tartott gépek legtovább dolgoznak.

V. Elegeted alvás erősít, tulságos sok elpuhit és gyengít.

VI. Jól öltözködni annyit jelent, mint a test részére a körülán mozgás biztosítása mellett megtartani a szükséges meleglet. Óvakodjunk minden hirtelen hőmérsék-ingadozástól.

VII. A tiszta és világos ház kellemessé teszi a lűzhelyet.

VIII. A lélek megnyugszik és fölfrissül a méréskélt szórakozástól.

IX. A jókedv megszereteti az életet. A szomorúság és a bátortalanság gyorsítja a megvénülést.

X. Ha agyad után élisz, ne engedd megmerevedni a két karod és a két lábadat. Ha karod munkájával tartod fenn magadat, ne mulaszt el elméd művelését.

+ A földre hulló meteorok száma. Sokszoros becslésnek volt már a tárgya, hogy a földre hulló meteoroktól mennyivel növekszik a föld sulya? Tudvalevő, hogy éjféli előtt és után körülbelül egyenlő mennyiségű meteor hull a földre, de e szám az esztendő második felében, az augusztusi és a novemberi rajok miatt, erősen növekszik. A szabad szemmel látható hulló csillagoknak mintegy *hétven* százezre a legfeljebb negyedrendű csillagok lényét éri el, az elsőrendű csillagoknál is fényesebb fényű meteoritokra pedig alig jut három százalek. H. A. *Newton*, amerikai csillagvizsgáló, a naponként hulló és szabad szemmel látható meteorok számát *tízöt-husz* millióra becsüli; számuk azonban még növekszik, ha a vizsgálatot nagy távcsövel végzik. G. J. *See* újabbban huzamosabb megfigyeléseket tett egy nagy teleszkóppal s úgy találta, hogy a hat ipveronyi látásmezőn éjjelenként átlag öt meteor jelentkezik. Ebből az következik, hogy ha az egész égboltt hasonló nagyságú teleszkópokkal vizsgálánk, huszonegy óránkint ezerkétszáz millió hullócsillag volna látható. A legtöbb meteor nyilván teljesen elég földünk légkörében és mint lehulló por öregíti a föld sulyát.

KÖZGAZDASÁG.

A tőzsde újéve. *Kornfeld* Zsigmondot, a tőzsdetanács elnökét, ma déljón üdvözölte az újv alkalmból a tőzsdetanács. A tanács érzelmeit *Neumann* Miksa alelnök, a Magyar Leszámloló- és Pénzváltó Bank igazgatója tolmácsolta, telköszöntőjében kifejezést adva azon mély tiszteletnek és nagybecsülésnek, amelylyel a tanács elnöke iránt viselkedik. *Kornfeld* Zsigmond meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért s meleg szavakban emlékezve meg elődjére, báró *Kochmeister* Frigyes érdemeiről, röviden vázolta azokat a feladatokat, melyek a tőzsde intézményére s annak vezetőségére hárulnak és amelyek egytől-egyig a magyar kereskedelem és ipar felvirágoztatását előzzák.

Az alelnököt, *Beimel* Jakob kir. tanácsost és *Neumann* Miksa igazgatót, *Geiger* B. Zsigmond, kir. tanácsos, üdvözölte a tanács nevében, köszönetet mondva nekik odaadó munkásságukért. Ezek után a titkári kar fejezte ki jókívánatait az elnöké előtt.

Gyógyórnövények, paprika és cirok. (A Magyar kiviteli és csomagzállítási részvénytársaság 1900. évi jelentése.) Gyógyórnövények elsője a *székfűvirág* (fiores chamomilla vulg.) ez évben nem szerepelt oly kiváló módon, mint azt vártani lehetett volna. Tavalyi készletek nélkül jöhetet csupán középtermék kaptunk, mindazonáltal szilárd kezdet után a hangulat lanyhára változott és közép, valamint másodrendű minőségek ára tetemesen hanyatlott, csak a legfinomabb gyógyórnövény-árszárú maradt keresett és ártartó.

Hársfűvirágról (fiores tillae c. bract.) kis termés és régi készletek hiánya folytán magas áratok fizetünk; a külföldi ugyan lehetőleg orosz és olasz áruval fedezték szükségletét de azért elkeit a mi szép virágunk is és az üzletmenet mindvégig szilárd és kellemes maradt. Nagyobb tételek ma már nem léteznek, az a néhány tonna virág, mely még néhány kereskedőnél kapható, teljes áron fog elkelni.

Jó keresletben részesültek *buzavirág* (fiores cyani), *pipacs* (fiores papaveris rhod.), *bodza* (fiores sambucei), de csak a legzebb minőségű, *fekete mályvarésza* (fiores malvae arb.) kiváltképpen pedig *ököfarkkőr* (fiores verosei).

Úrnőfű egy a csipett levél (absynthi és folies) mint virágos szár (herba absynthi cum stip.) nagy mennyiségekben termeltetett és ment ki Németországba. (az utóbbi fajta só-denaturálási előkora.) Ugy bírlik, hogy jövőre a szálességit jóval kisebb lesz.

Nadráglya-levele (herba belladonnae) magas árakat nyújthatunk, a hangulat szilárd, az árak emelkedők, a szerény készletek biztos kezekben vannak.

Maslagy-levél (herba stramonii) és belendek-levél (herba hyoscyami) a kedvező ár következtében oly óriási mennyiségekben gyűjtetett, mint már évek óta nem, az expediciók szakadatlanul folytak és a készletek ma már nem haladjak túl a szokott mértéket.

Elégeltlen volt a gyűjtés *eszterjófűben* (h. centauri min.) és *valódi penetejűben* (herba marubi albi), ellenben fölösleg maradt *fehér mályvából* (h. althaea, *dürröklevélből* (h. conii mae), *papsajtlevélből* (h. malvae vulg.).

A gyökerek közül *bárványirostól* (radix alcaenae), nagy tételekben került forgalomba és az árak kevéssel javultak. Hasonlóit mondhatunk valódi *nadráglyagyökérről* (radix belladonnae atr.) Hiány mutatkozott *fehér mályvagyökérből* (radix althaeae), rendes üzletmenetel tüntetnek föl egy a mennyiségét, mint az árnevet tekintve *barna* és *fehér kálmos*, (radix calami crud. et albi), *örmenygyökér*, (radix enatae), *édes kögyökér* (radix polipodii), *hamis nadráglyagyökér*, (radix serpyllae) és *maslagygyökér* (radix valerianae), ellenben el voltak hanyagolva *ecianin* (radix gentianae) és *Avnyor-gyökér* (radix hellebori).

Megujult figyelm tárgya a *körösbogár* (*cautharides*), amely 25% áremelkedésben részesült, úgy látszik, az idén Keletről a kínálat csökkent.

Szivesen vették egy *pálínkaforrózót*, mint drogizták a *borsákbogyót* (baecae juniperi), amelyből a belöldi termés kisebb, mint az előző 2 évben volt.

Érdek összettel találkoztak *megy* és *cseresznyeszár* (stipites cerasorum), *bodabogyó* (baecae sambuci), *szép piros csipkebogyó* (fructus cynosbati), *keserű darackmag* (persicorum), *dió zöld héja* (cortex nucum jugl. vir.), de *kiváltképpen angyarosz* (secale cornutum), amelyért három-négyszeres áratok is fizettek.

Tengeri hajra (stigmata mais), kevés a verő. A *paprika* (fructus capsici), ára erősen hullámzott. Az év első negyedében igen drága; — a második negyedében még ártartó, de az óvalosabbak már igyekeznek tulajni készleteikben, a kételkedők pedig nem vesznek többet, mint a nélkülözhetetlen kis kézi készletet, mert a nagy ültetek gondolkodóba ejtik őket; az év harmadik negyedében az árak lassu tempóban, az év végső szakaszában gyorsan esnek és a tulzolt kínálat talán már valódi értéke alá is nyomta a paprika árat. A termés jó volt, a beültett területek jelentékenyek, mindazonáltal nines okunk az árt kötvavetvélni, mert régi készletek nincsenek, az új minőségű pedig igen jó. A kereskedők helyesen cselekszik, ha szükségletének tulnyomó részét mostani körülmények közt beszerzi.

Dió részint a magos mandula-árak, részint szük belöldi termés következtében rohamosan megdrágult; a román és levantei dió Németország, Hollandia stb. helyett nagyrészt teléuk vette útját és reakcióit idézett elő, mely a karácsony táján szokásos nagy hozatalk alkalmával érte el eddig legnagyobb fokát. Fültehető azonban, hogy februárban a köz meg fog változni és a jó fogyasztás következtében ismét teljes árak kerülnek felszínre.

Cirok. A tavalyi vizenült export következtében a gazdáknak nyújtott jutalmazó árak nagy területek beültetésére vezettek. Az időjárás a növényzetre kitünő volt és bő termés eredményezett. A kereskedővilág nem állt helyzete magaslatán, hanem megrövide potom áron kitalá véselték, de ezuttal nem érte el célját, hogy nagy eladások által készletétől szabaduljon, hanem csak azt, hogy a külföldi köptelen előző áron jutott áruhoz, és oly módfelett való igényeket támasztott a cirok minőségű és szortizóra és árt, melynek a magyar termelők még elegend tenni nem tudnak. A campagne alaposan el van rontva, de a kijózanodás már közelelő és nemsoára normális üzletmenetet és az avataltan elemek kiharadását várhatjuk.

Fizetőképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetőképtelenségeket jelentti: *Steiner* József bórkereskedő Bécs, *Seidler* Dávid Tarnopol, *Reich* Miksa Bécs, *Kohn* F. Károly Budapest, *Szarka* Lajos *Déaványa*, *Schafer* és *Michalup* Bécs, *Doryk*

Mihály *Lubacow*, *Grünhut* *Sámuel* *Budapest*, *Nedler* *Mélie* *Bécs*.

Szessarak. A kontingens nyersszesz ára *Buda-pesten* 42.— korona pénzben, 42.60 korona áruban. *Bécsben* a nyersszesz ára 40.60 korona pénzben, illetve 41.— korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás 160 darab juh, — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendű ürű 40 f.-től — f.-ig, kivételesen — f. 1 kg.-ként, (vagy 40 k.-tól — k.-ig páronként), középmínőségű ürű 33 f.-től 40 f.-ig, kivételesen — f. kg.-ként, vagy 33 k.-tól — k.-ig páronként, anyajuhok — f.-től — f.-ig, kivételesen — f.-től — f.-ig, vagy — k.-tól — k.-ig, középmínőségű gyapjas — f.-től — f.-ig, kivételesen — f. kg.-ként, vagy — k.-tól — k.-ig páronként, kosok legjobb minőség — — — — — fillér, páronként — korona, kivételesen — — — — — korona, rækajuhok — — — — — fillér, páronként — — — — — korona, szebriajuhok páronként — — — — — korona, romániai juhok páronként — — — — — korona, kisejejtett juhokért páronként 18.— — — — — korona, kecskék — — — — — korona páronként. A csekély felhajtás a szükségletet ledezte és a készlet elfogyott.

Borjuvásár. 1900. évi december hó 31.-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: *Belöldi* élő borju 137 drb, leltő borju 9 db, *bécsi* élő borju — db, — db, horvát nő-vendékmárha 9 darab, bárány élő — darab, leltő bárány 15 darab. **Arjegyések.** — *Belöldi* élő borju I. rendű 88-94 f.-ig, kivételesen 96 f. II. rendű 80-88 f.-ig, I. kilónként, leltő borju I. r. 90-92 f.-ig, II. r. — f.-től — f.-ig, kivétel. — f. kilónként levonas nélkül. *Bécsi* leltő borju — f.-ig. *Növendék* marha — f.-től — f.-ig, I. r. — — — f.-ig, középmínőségű 44-48 f.-ig, alárendelt — — — f.-ig, I. kilónként. *Bárány* élő 14-18 k., leltő bárány k., kivételesen — k.-ig páronként. — *Irányzat* szilárd, az árak 3 fillérrel kilogrammonként emelkedtek.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petroléum-rakodónál lévő székes-lővároasi sertés-konzumvásár arjegyése 1900. évi december 31. Készlet 500 darab. Erkezett 2000 darab. Összesen 2500 darab. Eladott 1500 darab. Maradt 1000 darab. Napj árak: 120-140 kilogramm sulyban 54-84 koronáig, 220-230 kilogramm sulyban 78-86 koronáig, 320-330 kgr. sulyban 80-88 k.-ig. Öreg nehez páronként 400-500 kilós 75-86 koronáig. Malac 50-100 kgrig — — — — — korona. A vásár lanyha.

Bécsi vágómarhavásár. December 31. (Saját tudósított telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárocsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtott: 2217 darab magyar fajtajú, 783 darab galíciai fajtajú, — darab bukovinai fajtajú, 758 darab német fajtajú, összesen 3703 darab szarvasmarha.

Tekintettel a kisebb felhajtásra, árak emelkedtek 1-2 koronával.

Jegyzések: 100 kilogrammonként élős sulyban: magyar hizóökrök I. minőségű 74-80 fillér, kivételesen — — — fillér, II. minőségű 64-73 fillér, III. minőségű 54-64 fillér, galíciai hizóökrök I. minőségű 76-80-82 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 66-74 fillér, III. minőségű 56-65 fillér, német hizóökrök I. minőségű 80-87 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 72-79 fillér, III. minőségű 62-70 fillér. Legelő ökrök 48-60 fillér bika és tehén 100 kilogrammonként 44-68 — korona. Kivételesen — korona.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárocsarnokban tegnap megtartott sertésvásáron bejelentettek 11459 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3864 darab fiatal sertést, 5065 darab magyar hizott sertést, — nehez sertést, összesen 9929 darabot. Az irányzat nagyon gyange.

Jegyzések: egként élős sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 87-89 fillér, kivételesen 90 fillérem, középmínőségű sertés 86-82 fillér, könnyű sertés 66-74 fillér, fiatal sertés 60-80 fillér.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, december 31.

Szilárd irányzat mellett 20.000 métermázsza buza került forgalomba, 2¼-5 fillérrel magasabb áron. Rozs szilárd és 5 fillérrel magasabb.

Eladottok:

Buza, Tiszavízleki: 500 mm. 80 k. 7 K. 90 f. 150 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 90 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 87½ f., 1000 mm. 79 k. 7 K. 87½ f., 350 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 82½ f., 700 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 72½ f., 300 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 500 mm. 77½ k. 7 K. 65 f., 100 mm. 77½ k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77½ k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77½ k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77½ k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77½ k. 7 K. 55 f., 200 mm. 77½ k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77½ k. 7 K. 52½ f., 100 mm. 77 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 35 f.

Pestvidéki: 200 mm. 77 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 35 f., 100 mm. 76 k. 7 K. 35 f.

Felsőmagyarországi: 350 mm. 78 k. 7 K. 75 f.

Bónsági: 200 mm. 75 k. 7 K. 07½ f.

Érdéki: 300 mm. 78 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 75 k. 7 K. 20 f.

Raktárvíz: 2000 mm. 74 k. 7 K. 20 f., 2700 mm. 74 k. 7 K. 50 f., 4850 mm. 78 k. 7 K. 55 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 7 K. 15 f., 100 mm. 7 K. 10 f., 150 mm. 7 K. 10 f.

Árpa: 100 mm. 6 K. 10 f.

Középmínőségű mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktőzsde stóhási szerint, készpénzben 50

kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: Buza, Kilo, M. kilogramm ára, Kilo, N. kilogramm ára. Rows include various types of wheat and their prices.

Table titled 'Egyéb gabonafélék' listing prices for various grains like rye, barley, and oats.

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:

Table listing settlement dates and amounts for various transactions, such as 'Buza áprilisra' and 'Rozs áprilisra'.

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table showing official closing prices for wheat and rye for April and August.

Delután fél 5 órakor zárul:

Table showing closing prices for wheat and rye after the 5 PM session.

A budapesti értéktőzsde.

A mai előtőzsde tartózkodó képet tüntetett elénk. A forgalom szerény, a zárlat esendős volt.

Járadékok és helyi értékek el voltak hangozva. Vasipar-értékek jóval alacsonyabban kerültek forgalomba.

A déli tőzsde magasabb külföldi befolyása alatt megélnéülts a s összes vezető értékek emelkedtek s szilárdabban zárltak.

A helyi piac is élénkebb forgalom közben javult s kedvezően zárlt.

Valutapiac változatlán. Az előtőzsde esendes.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 671.—672.—, Osztrák-Magyar Államvasut 670.50—671.—, Jelzálogbank 432.50—433.—, Rimamurányi 478.50—480.— korona.

A déli tőzsde nyugodt. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 678.25—679.—, Osztrák hitelrészvény 671.60—672.50, Koronajáradék 92.80—92.95, Jelzálogbank részvény 433.25—434.35, Leszámitolóbank részvény 423.—423.—, Rimamurányi 450.—451.—, Kőzüti vasut 589.—590.— korona.

Forgalomból került: Koronajáradék 92.50—93.—, Kőzponti takarékpénztár 1385.—1395.—, Eiszó részvénybiztosító 4850.—4900.—, Magyar aszfalt részvénytársaság 325.—330.—, Salgótarjáni 631.—632.—, Athenaeum 350.—360.—, Városi villamos 296.—296.50, Kassa-oderbergi 375.—388.— korona.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 673.—, Magyar hitelrészvény 680.—, Leszámitoló bank részvény 423.—, Rimamurányi vasműrészvény 474.—, Osztrák-Magyar Államvasut 674.75, Kőzüti vasut részvény 559.—, Villamos vasut részvény 296.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü bululatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 43.—48.— korona, vörös aprószemű 53.—55.— korona, vörös erdőlyi — korona, vörös bánsgyi — korona, középzemű 60.—63.— korona, nagyszemű 85.—88.— korona, Disznózsir: budapesti 56.—50.50 korona, vidéki — korona, Táblaszalonna: légszártított vidéki — korona, városi 4 darabos 42.—43.—, korona, 3 darabos 46.—47.—, korona, üstölt — korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 15.—15.50 korona 120 darabos —, korona, 100 darabos 16.—16.50 korona, 85 darabos 17.—17.50 korona, azonnali szállításra, Szerbiai szokás szerinti minőség 14.—14.50 korona, 100 darabos 16.—15.50 korona, 35 darabos

16.—16.50 korona, Szilva: szlavóniai 18.25—18.50 korona, szerbiai 18.25—16.50 korona, azonnali való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Khinából érkezett kedvező hírekre élénk az irányzat az előtőzsdén, de az üzlet gyenge. Déli tőzsde szilárdan indult. Zárlat tartott.

Bécs, december 31. (Magyar értékek zárlata.) 4%-os aranyjáradék 117.40, Tisza-és szegedi kölcsön sorsjegy 140.25, Magyar vasuti kölcsön ezüstben —, Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.10, Magyar észámitoló-és pénzváltóbank 421.—, Rimamurányi vasműrészvény 478.50, Magyar koronajáradék 92.90, 4%-os Magyar földterhm. kötvény 91.65, Magyar hitelbank részvény 675.—, Magyar nyeresemény kölcsön sorsjegy 166.75, Kassa-oderbergi vasuti részvény 355.—, Magyar kereskedelmi bank 2550, Magyar cukoripar 19.02.

Bécs, december 31. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%-os papírjáradék 98.45, 4%-os osztr. aranyjáradék 117.90, 1860-iki sorsjegy 134.50, Osztrák hitelsorsjegy 385.—, Angol-osztrák bank 267.60, Bécsi bankkegyesület 460.50, Osztrák-magyar bank 1692, Déli vasut 111.—, Dumagőzhajózási részvény 738.—, Dohányrészvény 293.—, Császári és királyi arany 113.99, Német bankváltók 117.65, 4 2/3%-os ezüst járadék 98.30, Osztrák koronajáradék 93.25, 1864-iki sorsjegy 198.—, Osztrák hitelintézet részvény 674.—, Unionbank 542.—, Osztrák Länderbank 407.50, Osztrák-magyar államvasut 675.—, Elbavölgyi vasut 468.—, Alpesi bányarészvény 434.—, 20 frank, arany 10.13, Londoni váltóár 240.15, Bécsi Tramway Lítt B. 233.—, Bécsi Tramway Lítt A. 241.—, Lipót kőb 365.—, Az irányzat tartott.

Bécs, december 31. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni maginforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 673.50, Magyar hitelrészvény 679.—, Angol-Osztrák bank 268.—, Bécsi bankkegyesület 461.—, Union bank 543.—, Länderbank 408.—, Osztrák-magyar államvasut részvény 675.—, Lombard 110.75, Elbavölgyi vasut 468.—, Északnyugati vasut részvény 460.—, Dohányrészvény 293.50, Rimamurányi vasut 473.—, Alpesi bányarészvény 434.—, Májusi járadék 98.45, Magyar koronajáradék 92.95, Török sorsjegyek 107.—, Német birodalmi márká 117.66, Napoleon d'or 19.13.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, december 31. (Tőzsdei tudósítás.) Az 6-év szilárd irányzatú végződött. Bányártekekben való fedezések, amelyeknek oka részben a fagy heálta volt, a készénrészvényeken kívül a kohórezvények árát is felszoktették. Bankok mérsékelt forgalom mellett jól tartották magukat. Járadékok csöndesek. Vasutak nagyobbértékűt javultak. Kanada-Pacific részvény New-Yorkra emelkedtek. Hajózási részvények emelkedtek. A második tőzsdében az üzlet jó irányzat mellett korlátolt volt. Később a járadékpiac szilárd volt, különösen a khnai értékek, a kedvező bekéklátásokról szóló jelentésekre. Magánészmóltási kamatláb 4 1/2%.

Berlin, december 31. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjáradék —, 4%-os osztrák aranyjáradék 100.—, Elbavölgyi vasut —, Magyar koronajáradék 93.50, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Kassa-oderbergi vasut —, Bécsi váltóár 84.95, Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.50, Alpesi bányarészvény 100.—, Disconto-Commandit 177.60, Általános villamosági Edison 195.75, Gelsenkircheni 180.75, Laura-kőhő 194.30, 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.40, 4%-os magyar aranyjáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 211.60, Dél vasut 26.20, Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.05, 4%-os új orosz kölcsön 98.10, Török dohányrészvény —, Olasz járadék 95.10, Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 149.—, Harpeni 163.40, Az irányzat szilárd.

Berlin, december 31. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4%-os magyar aranyjáradék 93.30, Magyar koronajáradék 93.50, Osztrák hitelrészvény 211.75, Osztrák-magyar államvasut 240.90, Dél vasut 26.10, Északnyugati vasut —, Elbavölgyi vasut —, Orosz bankjegy készpénz 216.20, Buschtieniradi —, Orosz bankjegy —, (Ültinno) Lombard —.

Hamburg, december 31. (Zárlat.) 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 136.—, Dél vasut 26.60, 4%-os osztrák aranyjáradék 99.80, Osztrák hitelrészvény 211.90, Osztrák-magyar államvasut 144.50, Olasz járadék 94.80, 4%-os Magyar aranyjáradék 98.75, Az irányzat esendes.

Frankfurt, december 31. (Zárlat.) 4 2/3%-os papírjáradék 98.75, 4%-os osztrák aranyjáradék 99.90, Magyar koronajáradék 93.70, Osztrák-magyar bank 121.60, Dél vasut 26.40, Elbavölgyi vasut 118.30, Londoni váltóár 203.75, Bécsi bankkegyesület 116.20, Villamos részvény 126.—, 3%-os magyar aranykölcsön 31.30, 4 2/3%-os ezüstjáradék 98.50, 4%-os magyar aranyjáradék 98.60, Osztrák hitelrészvény 211.30, Osztrák-magyar államvasut 144.70, Északnyugati vasut 115.80, Bécsi váltóár 84.25, Párisi váltóár 813.25, Unio bank 135.—, Alpesi bányarészvény 218.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, december 31. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok januárra. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 211.80, Osztrák-magyar államvasut 144.70, Dél vasut —, Osztrák aranyjáradék —, Olasz járadék —, Laura-kőhő 196.40, Harpeni 170.85, Discont —, Alpesi —, Bécsi bankkegyesület —, Bányártekek csöndes.

Páris, december 31. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasut 723.—, 4%-os osztrák aranyjáradék 101.75, Osztrák Länderbank —, 3%-os francia járadék 100.67, Ottománbank 537.—, 3/4%-os francia járadék 103.37, Alpesi bányarészvény —, Dél vasut 149.—, 4%-os magyar aranyjáradék 101.40, Párisi bankrészvény 1082, Olasz járadék 95.85, Francia forérszh. járadék 106.80, Osztrák földhitelintézet részvény —, Török dohányrészvény 316.—, Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai serteskereskedelmi csarnok jelentése.

December 31. A sertesüzlet irányzata változatlán. A) Húzott sertesek árai: I. A Magyar elsőrendű Óreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli sulyban) — fillérg. Óreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. Fialtel nehéz (párónként 320 kilogramm felüli sulyban) 99—97 — fillérg. Fialtel közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő sulyban) 95—93 — fillérg. Fialtel könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő sulyban) 94—95 — fillérg. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérg. Közép (párónként 240—250 kilogramm sulyban) — fillérg. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. — III. Romániai: Nehéz (párónként

320 kilogramm felüli sulyban) — fillérg. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. IV. Romániai eredetű (Stachl), Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérg. — V. Szerbiai: Nehéz (párónként 290 kilogramm felüli sulyban) 90—92 — fillérg. Közép (párónként 240—280 kilogramm terjedő sulyban) 86—88 fillérg. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő sulyban) 82—84 fillérg. Sertesüzlet s. a. m. 1900. december 29. napján volt készlet 33.909 darab — 1900. december 30. napján elhajtatott 225 darab. 1900. december 30. napján elkészült 716 darab. 1900. december 31. napjára maradt készletben 33.418 darab.

Sternberg Armin és Testvére hangszergyár, cs. és kir. udv. szállítóh. B.apest, VII. k. reness-u. 36) Zangor-termek Kossuth Lajos-utca 22. (Károlyi-kürt sarok Zenepalota. Megjelent: MAGYAR-TILINKÓ-ISKOLA, melynek segítségével a tilinkók tökéletességgel és alaposan meg lehet tanulni játszani, — minden további magyarázat nélkül.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Beíratott részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bonke Gyula. Kuzpont: VI. Andrássy-u. 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjáték felolrástó helye: IV. Koronaherec-utca II. Közi zárlatjeltek: IV. Károlyi-kürt 18.; IV. Koronaherec- és Zslárus-utca sarkán; VII. Király-utca 57.; VIII. József-kürt 2.; VIII. Üllői-ut 6. sz.

Első Leánykiházásitási Egylet Budapestben, VI. ker. Teréz-kürt 40—42. szám. Alapítástól 1863. évben. Kiféltet részjutalekkel 1892. december hó 31-ig 1.600.000 ftl. Legelőnyösebb feltételek kiházásitási bizvitásokra 300 frtól 10.00 frtl.

Napirend.

Naptár: Kedd, január 1. — Rómái katolikus: Kis-Karácsony. — Protestáns: Ünév. — Görög-orosz: (december 19.) Bonifác. — Zsidó: Tobeth 10. Jer. ost. hjt. — Nap két: 7 óra 34 percek. — Nyugszik: 4 óra 3 percek. — Hold két: delután. — Nyugszik: deléltől.

A miniszterek nem fogadnak. Nemzeti Múzeum. Régészeti, nyitva deléltől 9 órától delután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belepódi mellett tekinthetők meg.

Téli kiállítás a Múcsarnokban deléltől 9 órától 4-ig. belepódi 1 korona. Iparművészeti társulat kiállítás nyitva deléltől 9 órától 1-ig.

A Nemzeti Szalon kiállitása deléltől 9 órától este 8-ig. Belepódi 60 fillér.

A Visszatulítottak Szalonja a Klóhid-palotában. Nyitva deléltől 9 órától este 9-ig. Belepódi 50 fillér.

Országos képtár az Akadémiában zárva. Iparművészeti múzeum deléltől 9 órától delután 1 óráig. Technológiai Iparmúzeum nyitva d. e. 9 órától 12-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72.) nyitva deléltől 9—1 óráig.

Földtani múzeum a Stefánia uton, nyitva deléltől 10 órától 1 óráig. Belepódi 1 korona. Közkéklési múzeum zárva. Magyar kereskedelmi múzeum az iparosarnokban d. e. 9-től 12-ig.

Szabadalmi lexikár (Erzsébet-kürt 19.) nyitva deléltől 9—1 óráig. Múzeumi könyvtár zárva. Akadémiai könyvtár zárva.

Egyetemi könyvtár nyitva deléltől 9—12-ig és delután 8—8-ig. Iparművészeti múzeumi könyvtár nyitva deléltől 10 órától 12 óráig.

Statistikai hivatali könyvtára zárva. A kereskedelmi múzeum könyvtára és tudakos osztálya d. e. 9 órától 12-ig.

Az új országgház kapcsolacsarnoka és lépcsőháza deléltől 9 órától este 6-ig. Belepódi 1 korona. Mentőegységek helyszéges reggel 8 órától este 6-ig. Altkert a Városligetben nyitva egész nap. Belepódi 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság: VII. kertlet Kerepesi-ut 20. szám alatt. Hivatalos órák: deléltől 9-től delután 2 óráig. Tudakos osztály és kereskedelmi szaknyitvár VII. Kerepesi-ut 22. sz. Hivatalos órák deléltől 9—12 óráig és delután 3—6 óráig. A hazai termékek állandó kiállitása, (a Kelteli mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtövény, továbbá a házilipari kiállitás, melyben az üzletvezetőség áruállításokat is eszközl) a városigeti iparosarnokban nyitva: deléltől 9 órától 12 óráig és delután 2 órától 4 óráig. A külföldi kiendeltégek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kürt 32. szám alatt.

Vizállás.

Table showing water level measurements (Vizállás) for various locations in Budapest, including Dec. 31 and Dec. 30.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Kedd, 1901. január hó 1-én.
Pollinini Bianchi Bianka mint vendég.

Bánk bán.

Eredeti nagy opera 3 felvonásban. Zenéjét szerozte Erkel Ferencz. Szövegét írta Egressy Béni.

Személyek:

H. Endre	Beck	Petur bán	Ney D.
Gertrud	Bartolucci	Biberach	Szendrfi
Ottó	Kiss	Sólyom mester	Mihályi
Bánk bán	Broulik	Udvarmester	Kornai
Melinda	Bianchi	Tibore	Takáts

Kezdete 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. január hó 1-én.
Déltűn 2 1/2 óraker, mérsékelt helyárakkal.

A tékozló apa.

Színmű 5 felvonásban. Irta Dunas Sándor. Fordította Fái J. Béa.

Személyek:

Rivonniére	Nádaj	Prailles	Hotényi
André	Ivárfi	Naton	Horváth
De Chavry	Paulayné	Godefroynd	Rákosi
Hélén	Mészáros	Albertine	Hettyey
Tournas	Gyenes	Joseph	Lotabár
Lignere	Császár	Victorine	Boros

Esté: **A bölcös.**

Színmű 3 felvonásban. Irta Brieux. Fordította: Gábor Ignác.

Személyek:

Marsanne	Bercsenyi	Chanrel	Mihályi
Marsanne-né	Rákosi	Az orvos	Dömjén
Girien	Császár	Apaca	Boros
Laurence	Márkus	Louise	

Kezdete 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1901. január hó 1-én.
Déltűn 2 1/2 óraker mérsékelt helyárakkal.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából írták: Bedthy László és Makai Emil, zenéjét szerozte: Davidohn Emanuel.

Esté:

Prímadonnák.

Operett 3 felvonásban, egy változással. Szövegét írta: Pásztor Árpád. Zenéjét szerozte: Mader Raoul.

Személyek:

A gróf	Beáthy	Rózsi	Gombaszögi
Olivia	Margó	Felice mester	Füredi
Lojta	Sziklai	Kovácmester	Mátrai
Chárette	Szokor	Pista	Lenkei
Beppo	Ráthonyi	A rendező	Kardos

Kezdete 7 1/2 óraker.

Jegyek a M. kir. Operaház, Nemzeti és Magyar Színház előadására kaphatók és előjegyezhetők Bárd Ferenc és Testv. zeneműkereskedéseiben Kossuth Lajos-utca 4. sz. és Andrássy-ut 42. sz. a., valamint a New-York kávéházban. (Telefon.)

Somossy Mulató

(Nagyterez-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

Péntárnyítás 7-ker. Az előadás kezdete 8-ker.

Ma kedd. 1901. január hó 1-én

2 nagy diszeloadás

d. u. 1/24-ker:

Fregoli vendégtátéka

mérsékelt helyárakkal, tökéletes új műsorral.

Esté 8 óraker: nagy diszeloadás.

FREGOLI!!

vendégtátékának hatásos sikere. (Utolsó 10 előadás.) Ma:

„CAMELEON“

5 személyben előadja:

Fregoli Lipót ur.

Továbbá először:

Kathe és Armin József

realistikus, humorisztikus színházi parodisták.

Budapestnek tökéletes új.

Armin József,

komikus és rendező. Budapestben ismert és kedvelt kedvence, saját eredeti műsorával.

Mde. Marquise, Lean de Fonteny, élőképeivel. Miss Mara Ballarini, a trapéz királynője. Gelli hármas, német seccés ó énekesnők.

Jegyek ezen igen érdekes vendégtátékok kaphatók a Mulató nappali pénztáránál 9-1 óráig és déltűn 3-tól és este a pénztárnál, ugyintm Weiss A. nyegzősége Károly-körút 26. tézsde Andrássy-út 28. és 26. szám alatt egész napon át.

Pénteken, Jan. 18-án, a Royaltoremben „Concert populaire“

Kleeberg

Cliotlde. Jegyek 6, 4, 2 kor. Mery Béla zeneműkereskedésben Andrássy-út 13. Telefon.

HOTEL „UNION“ SZÁLLODA

Budapest, az Operával szemben, étterem, telefon, villany-világítás.

Utazóknak kedvezmények.

„A párisi világkiállításon a grand-prix“-vel kitüntetve.“

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üdítő ital és gyógycélokra szolgál

Ajánlják:

Dr. Korányi és Dr. Kétyl

egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, vérszegénységnd, emésztési zavarokban, gyengeségknél stb. kitűnő sikerrel használják. Arak vidékre kőbányai vasut állomásra szállítva 1 láda 90 nagy palack ... .. 17 K. 50 f.

1 „30 kis palack ... .. 13 K.

a fogyasztási adót is beleértve.

A láda és üres palackok 4 hónapra belüli bérmentes visszaadásakor 5 korona visszaszolgáltaték.

Budapesten kapható minden fűszer- és csmege-kereskedés n és poharanként a „Quisisana Automata Buffet“-be is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olcsóbb.

Ezen sörök eredeti minőségben hónapokig állanak

MEGRENDELÉSI HELY:

Királysöröző Budapest-Kőbány a

Magyar Cacao- és Csokoládé-Gyár R-Társ.

RADEMAKER FELE

CRÉMA-CHOCOLÁDE
HOLLANDI RADEMAKER-FELE MÓDSZER SZERINT

Fióküzletek Budapeston:
VI. Andrássy-út 45. szám.
IV. Váci-utca 25. szám.

Magyar tollal írjon minden magyar ember!!

SCHULER JÓZSEF Első magyar acéltródl és tollszár gyáranak kltűmő gyártmányai

melyeket hazánkban már mindenütt használnak, felkímálhatatlanok és jószáguknál fogva angol és más gyártmányoknál teljesen versenyképesek.

Kelendően ajánlhatók: Dániel Ernőné 544 szám, 530 szám, 532 szám, 408 szám, 490 szám, 135 szám, 255 szám, 1896 szám.

Minden papírkereskedésben kapható.

Schiller

„Trigyes“ színművei.

Fordította: Tomor Ferenc.

Egy-egy kötet Ára 1 kor.

I. Wallenstein táborna. A Pictolomniak.

II. Wallenstein halála.

III. Az orleansi szüz.

IV. Stuart Mária.

A messianai messzozgy. Fordította Várádi Antal. (M. K. 43. sz.) 30 fill.

Tell Vilmos. Fordította: Tomor F. 1 kor. 60 fill.

Megrendelhető a

„Budapesti Napló“ kiadóhivatalában.

Magyar kir. Államvasutak.

Gyors- és teherárak házhoz szállítása.

A magyar kir. Államvasutak a vasúti üzletészekkel 68. §-a alapján megalkotott üzemeltetői rendszerezette azon intézményt, hogy a budapest-józsefváros, budapest-nyugati és budapest-dunaparti teherforgatárokat érkező gyors- és teherárakat a címzettnek saját szerződött fuvarosával házhoz, — illetve feladandó árakat a lakásból a vasúthoz szállítják, ha a címzett a Duna balpartján a IV-IX. kerületben vagy a térségben- éljen lakik.

Egyenkéntesen szerződött fuvarosával valóitítja el a Budapestben átmenő és azon Budapestre helyben rendelváműkelt is, melynek dívmólása a vasútra bízott; egyúttal a külföldről érkező — házhoz szállított — szállítmányok után kiállított dívműkelt is. Ezeket is ezen megbízottja által állítja ki.

Üzemelteteli terheit, Budapest a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, tartalmi terjedelmese, tiszteztelyese és oly árak, melyeknek összevona az egy tonnával meghaladja, csak a vállalkozóval szerződött dívműkelt is ezen megbízottja által állítja ki.

Jogában áll azonban mindenkinél, hogy a vállalkozóval való házhoz szállítást igénybe ne vegye, mit az illető állomásokkal egyszerű írásbeli megkötésesen közzétett.

A házhoz való elszállítás díj a következők:

a) gyorsárúkat: 10 kg. szűlyig — — — — — 30 fillér

10 kg.-on felül 50 kg.-ig 60 — — — — —

50 kg.-on felül 500 kg.-ig 60 — — — — —

500 kg.-on felül minden — — — — — megkezdett 50 kg. 40 — — — — —

b) teherárúkat: 50 kg. szűlyig — — — — — 40 fillér

50 kg.-on felül minden — — — — — megkezdett 50 kg. 30 — — — — —

A statisztikai közlőlapok közlítéséért a vállalkozó nyilatkozatokat 5 krajczárt számíthat.

Az árak házhoz szállítása esetén, ha az áru fogyasztási vagy vállalkozásnak szavetre nincs, s ha a címzett a fuvarosának kijelölt helyen feladandó, s az árut ottát is veszik csak a fuvarosnak felszámított sebezeg azedetik be.

Ha az áru vállalkozásnak vagy fogyasztási adónak van szavetre, meg a címzetnek készbeszámítványgyozga, illetve adóbörtes szerinti fizeteli vámlétek, fogyasztási adó és vámkezelési díveknek is megfizetendők.

Ha a címzett az áru befuvarozásai idején lakásán nincs, a megkezdett, esetleg többeszer is megkezdett készbeszámítványgyozga, illetve adóbörtes szerinti fizeteli vámlétek, fogyasztási adó és vámkezelési díveknek is megfizetendők.

Ha azonban címzett a fuvarosában kijelölt helyen nem találhatók, s tartózkodási helyét csak a bejelentési hivatal útján lehet megtudni, a rendez fuvarozási díjek kívül még 10 krajczár fizendő.

Ha címzett az áru átvetélt megtagadja, vagy azt a váromnak más, nem a fuvaroséban megjelölt helyre küldi, a visszatvitel, újra való elhozatal, vagy más helyre való szállításért a díjazásoszerinti dívek utóbi felszámítható.

Esztelges panaszok a budapest-dunaparti üzletvezetőséghez juttatandók.

Egyetlen zenemű folyóirat, a VIII. évfolyamu

Zenélő Magyarország.

Megjelenik minden hó 1. és 15-én, mindenkor 10—10 oldal zenetartalommal, magyar dal, műdal, opera, tánc- és szalonzene legkiválóbb újdonságival, zongorára és hegedűre.

Ára negyedévi 6 füzetre 3 korona.

Az egyetlen modern zenemű újdonságokat közlő zenemű-folyóirat a kontinensen.

Ugyanott bárhol megjelent zenemű megrendelhető:

A „Zenélő Magyarország“ kiadóhivatala

Budapest, VI., Csengery-utca 62.

Mutatványszámot ingyen és bérmentve küldünk.

Hörcher Márton

Pilzeni sörcsarnokában,

Üllői-ut 30.

mindig friss pilzent sör (az első pilzeni részvény szerződésből) kőbányai sörök, kltűnő borok, izletes ételk, jutyános áron, a legpontosabb kiszolgálás mellett kaphatók.

MODERN IRÁNYU

BÁLI ÉS ESTÉLYI MEGHÍVÓK

Diszes étkezdék (menu-k), Asztalkártyák, Táncrendek, Cotillon-jelvények és figurák, nagy számban, olcsó árakon

KANITZ C. és FIAL, Budapest, V. Dorothy-utca 12

Szép, erőteljes és csengő hangu, mindennél kitűnőnek elismert

CIMBALMOK kaphatók 35 frttól feljebb 500 frtig.

Ujdonság! Ujdonság!

Ifjusági cimbalom

alkalmas karácsonyi ajándék, ugyanoly hangbeosztásu, mint a rendez cimbalom. 31, okt., 25 karu, 40 hangu, finom díőfa-v. fekete szekrényben teljesen felszerelve (verőkkel és hangoló kulccsal együtt) a külső kiállításhoz képest

18, 20, 22 és 24 frt. (Lábakkal ellátva 3 frttal több.)

Sternberg Armin és Test.

cs. és kir. udv. hangszergyár Budapestben. Központi főraktár: VII., Kerepesi-út 36. szám.

Zongoraosztály: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-árjegyzék minden cikkéről külön) ingyen kapható, csak meg kell nevezni, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

CIMBALMOK kaphatók 35 frttól feljebb 500 frtig.

Ujdonság! Ujdonság!

Ifjusági cimbalom

alkalmas karácsonyi ajándék, ugyanoly hangbeosztásu, mint a rendez cimbalom. 31, okt., 25 karu, 40 hangu, finom díőfa-v. fekete szekrényben teljesen felszerelve (verőkkel és hangoló kulccsal együtt) a külső kiállításhoz képest

18, 20, 22 és 24 frt. (Lábakkal ellátva 3 frttal több.)

Sternberg Armin és Test.

cs. és kir. udv. hangszergyár Budapestben. Központi főraktár: VII., Kerepesi-út 36. szám.

Zongoraosztály: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-árjegyzék minden cikkéről külön) ingyen kapható, csak meg kell nevezni, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Remek ajándék 10 frtért!

Egy teljes hasonló olajfestményű arcképet, bármely fénykép után, részletfizetésre is szállít

Neuman J.

festő

Budapest, VIII. József-körút 14. sz.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Kedd, 1901. január hó 1-én.

Délután 3 óraker mérsékelt helyárrakkal.

Cerallé és Tsa.

Bőházat 3 felvon. Irták Valabrégue és Honnequin.

Fordította Heltai Jenő.

Személyek:

Dufaurót Jules	Góth	Thommerel	Bihari
Lucienne	Kalmár	Coralie	Hunyady
Lauro	Nikó L.	Etienna	Hegedűs
Clapissard	Vendroi	Liane	Berzselei
Clémence	Haraszthy	Hőhécherke	Varsányi
Versaquette	Fenyvesi		

Este:

A feleségem nem sikkes.

Vigjáték 3 felvonásban. Irták Eusnach és Debrit.

Fordította Góth Sándor.

Személyek:

Chaponet	Hegedűs	Saturnin	Szerómy
De Profol	Góth	Boacresson	Gyöngyi
Barbotin	Balassa	Alexis	Bárdi
Chaponet/Raoul	Tapolczai	Nanine	Haraszthy
Gabriella	Csilágy T.	Montezuma	Pécsi
Eulália	Nikó L.	Guadaluquivir	Berzselei

Kezdete 7 1/2 óraker.

NÉPSZINHÁZ.

Kedd, 1901. január hó 1-én.

D. u. 2 1/2 óraker, bérleten kívül, mérsékelt helyárrakkal

Blana Lujza asszony mint vendég:

Az ördög mátkája.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 felvonásban. Irták Géczy István.

Személyek:

Bótr Márton	Kiss M.	Hirós Firtos	Németh
Andor	Szirmai	Sári	Izsósz
Bacicza	Káposnai	Kata	Siposné
Anna	P. Lukács	Tóbiás	Szabó A.
Vermes Judit	Blana L.	Takács	Ujvári
Pál Miklós,	Vidor	Demény	Szordahelyi

Este:

San-Toy.

Kínai daljáték 3 felvonásban. Irták Edward Morton.

Harry Greenbank és adria Ross. Fordították Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerz. Sidney Jones.

Személyek:

George Preston	Toillagi	Jung-Si	Rózsa G.
Poppy, leánya	Bojár	Mi-Kui	Tallian
Boton, fia	Rackó	Szin	Nyiri G.
Dudley	Fedák	Pin-Saing	Vasvári
Yap Ho	Németh	Szi-Kiang	Szécsi
San-Toy	Kóty	Hu-Ju	Kaposi
Cég-Li	Kovács	Kínai császár	Ujvári
Béson	Szirmai	Szing-Ili	Szordahelyi

Kezdete 7 1/2 óraker.

URANIA SZINHÁZ

Kedd, 1901. január hó 1-én.

D. u. 1/2 óraker mérsékelt helyárrakkal:

Az elveszett paradicsom.

Velenec.

Irták Dessowffy Arisztid.

D. u. 1/2 óraker mérsékelt helyárrakkal:

A secessió.

Irták Lyka Károly.

Este:

A XIX. század.

Előadás 3 felvonásban, egy előjátékkal. Irták Pekár Gyula.

Kezdete 1/2 óraker.

„Fiumei Tengerhalászati Szövetkezet“

a n. 6. közönség becses tudására hozza, hogy a helyből „Központi Vásárcsarnok“-ban és „Hunyadi Vásárcsarnok“-ban tengeri hal előrusító helyet létesített, hol napoként friss tengeri halak kaphatók, ugymint: Tengeri rák (Hummer), Sülger (Barsche), Rák, Solle, Tengeri nyel és más tengeri különlegességek.

CIMBALMOK.

Legjobb szászkereskedéssel, 5 évi állással, legjobb hanggal, részlegesítésre is kaphatók. Saját gyártmányú hangszerek, s. m. cimbalnok, hegedűk, harmonikák, fuvolák, klarinétok, bőgők stb. Kínál magyar hársok. Számos kintutató és alsóeresztő 16 munkást. Nagy képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve küldök meg.

Magyarországi Gyula magyar hangszerek-telepe BUDAPEST VIII., Kerepesi-ut 71

!Ujdonság!

a fényképezést terén!

Egy szabadalom megszerzése által abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy az esti órákban és borus idők alkalmával is oly fényképfelvételeket készíthetek, melyek a napal készült felvételekkel minden tekintetben fölülmúlják. Jutányos árak. Művészi kivitel. Az eredmény azonnal látható!

Rivoli fényképezési műterem

VII., Kerepesi-ut 30.

Felülmúlhatatlan gyermek felvételeknél.

AKI INGYEN ÓHAJT DISZES 100 OLDALAS RE-MEK SZÜVEGÜ 1901. ÉVRE SZÓLÓ SZALON NAP-TÁRT, VEGYEN VAGY RENDELJEN NÁLAM 1/3 (VÉ-TEL) OSZTALYSORSJEGYET 4 forintért.

AKI HUZÁS JANUÁR 8-10-ig. FÖNYER. 80,000 kor. BEIFELD JÓZSEF BANKHÁZA Bpest, Károly-kürt 1.

ALAPITTATOTT 1874-ben.

A budapesti „FLORA-GYÁR“

EMKEGYERTYÁJA SZAPPANA

a legjobb

Kapható minden fűszerkereskedésben.

Néklételhetlen minden háztartás, szálló, vendéglő és kávéház számára.

KHINAEZÜST.

6 db	evőkanál	frt 4.50	12 db	evőkanál	...
6 "	evővilla	4.50	12 "	evővilla	...
6 "	asztali kés	4.50	12 "	asztali kés	...
6 "	kávéskanál	2.50	12 "	kávéskanál	...
1 "	levesmerő	2.75	1 "	levesmerő	...
1 "	tejmerő	2.-	1 "	tejmerő	...

kezesekkel valódi evőeszközökkel készült. Utánvételel vagy az összeg előzetes befizetése mellett. Nem tetszés esetén kötelezem magam, hogy a vételért azonnal készpénzben visszafizetem.

SPUTZ ARMIN, BÉCS, IX/L, Rossauerlande 15.
Képes árjegyzék 10 kr. bányajeggyel beküldése ellenében bérmentve. — Küldök 1 kávéskanál mindegyiknek 50 kr. bányajeggyel beküldése ellenében bérmentve.

China I.
I egész készlet vételénél selym kassza ingyen.

Utánvételel vagy az összeg előzetes befizetése mellett. Nem tetszés esetén kötelezem magam, hogy a vételért azonnal készpénzben visszafizetem.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadói hivatalában József-kürt 18.

A HÉT

KISS JÓZSEF HETILAPJA

XII. évfolyam.

Minden vasárnap egy szám.

Előfizetés:

egész évre 20 korona.

Félévre 10 korona.

Negyedévre 5 korona.

Mutatványszámokat vidékre ingyen küldünk.

A HÉT

az aktualitások lapja.

A heti eseményeket krónikákban és kisebb nagyobb erouiss-kban tárgyalja.

Munkatársai csupa elsőrendű író: Ambrus Zoltán, Mikszáth Kálmán, Kóbor Tamás, Ignóus, Tóth Béla, Herczeg Ferenc, Heltai Jenő, Makai Emil, Junius, Szalay Fruzsina, Lovik Károly, Széllősi Zsigmond stb. stb.

A HÉT eddig megjelent 22 vastos kötete válogatott értékes tartalmával minden könyvtárnak a disze.

Egyes régi kötetek is kaphatók.

Kiadói hivatal:

Budapest, VII., Alsó-erődsor 3. sz.

„Alsó budapesti hangversenyterem“

Kerepesi-ut 63-ik szám alatt.

Ma

és naponta este 8 óraker nagy hangverseny a

Serly Lajos

vezetése alatt álló nagy

Symphonikus zenekar

és kiváló zeneművészek és művésznők közre-működésével. Külön ételek és italokról (kizárólag pálosai sör) mérsékelt áron gondoskodik

Bokor János, bérlet.

FOLIES CAPRICE.

Ma:

„Erblich belastet.“

Előéőlag:

Üsd vissza!

és

10.000 Gulden Mitgift.

Cigányzene a pompásan berendezett

téli kertben.

CRÈME DE FANCON

3 sziv ved-jeggyel.

Régien finomító és szépítő arckrém. Leg-jobb a világon! Ártalemetlen! Zsirtalan!

Kis csöveg 1 K. Nagy csöveg 2 K. Férőár: 1000. Budapest, Bálványos-ut 3. Vicszre 20 fillér 1000-iat beküldésével ingyen és bérmentve küldök meg.

Képes levelező-lapok

a legkedveltebb budapesti színeszrnők

brom-ozist kivittell arc-kepevel diszítve.

Páratlan szép gyűjtemény. Eddig megjelent 4 sorozat. Egy sorozat 12 dírtartalmaz, ára bérmentes ajánlattal küldésével 1 frt 80 kr. (3 K. 80 fill.)

Az összeg befizetése után küldi

„Budapesti Napló“ kiadói hivatala

József-kürt 18. sz.

Aki mind a négy sorozatot egyszerre hoztatja, az 48 helyett 62 képet kápt.

D. Berzselei Ilona, Eötvös Stefánia, Ferák Sári, Gazel Marietta, Gombaszögi Margit, Hegyi Aranka, Káposnai Irén, Küry Klára, Narkus Emília, Molnar Rozsi, Penny Iren, Türk Irma.

Minden szö egyszerű beiktatása nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József körút 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés száma a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések... Építési rajzok... Kereslet...

Egy vidéki... Kereslet... Építési rajzok...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

Kereslet... Építési rajzok... Kereslet...

180 centiméter hosszú óriási Loreley-hajjalma, a magam tulajdonyára pomádé 14 haván használtam...

Csillag Anna assz., Bécs. Kérem postafordulattal egy tégelyt az Ön kitűnő hajpomádéjából küldeni.

Csillag Anna assz., Bécs. Kérem postafordulattal két tégelyt az Ön kitűnő hajpomádéjából küldeni.

Csillag Anna assz., Bécs. Szűzén-Mariich grófné ó exója megházas fiajtan kerek egy tégelyt az Ön kitűnő pomádéjából 3 frt-ért.

Csillag Anna assz., Bécs. Az Ön által küldött Csillag-pomádé nekem kitűnő szolgálatot tett, és örvendek, hogy oly rövid használat után Önnek a legjobb irhatom bátorságot illetőleg és minden ismerősömmel és barátimmal ajánlani fogom.

Csillag Anna assz., Bécs. Kérem postafordulattal egy tégelyt az Ön kitűnő pomádéjából küldeni. Ludw. R. v. Liebig, Reichenberg.

A Vost-irógép p. t. (Erzsébet-körút 9-11, New-York palota)

A Vost-irógép p. t. új magyar és német nyelvű gyorsírási tanfolyamokat nyit. Jelentkezni az Orsz. Nagy Gyorsíró-Egyesület védnöksége alatt álló, Bátori Dezső középiskolai tanár ur által vezetett gyorsíró, valamint gépirratfolyamokhoz bármikor felvételnék.

Veszek zálogházi cédulát régi arany ezüstárút briliánt és gyémánt árut a legmagasabb árak mellett

FRIED A. óras és ékszerész Kerepest-ut 2. szám.

Vegyes képes és verseskönyvek. Arany ABC. Összediktálta Gyula bácsi. Bóli Á. 2 K. Pajkos Péter (Struvelper), kivágott képeskönyv. Ord. 70 fillér.

A kis versesbör története, rendkívül díszes verseskönyv. Ord. 1 kor. 60 fill. Borzas Peti, Marcsi és Mariska, Lina és Nina. Vidám tréfák, versekbe szedte Gyula bácsi. Elszáthatatlan képeskönyv. Ord. 1 kor. 60 fill.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Egésznap, eszes és tartós, saját készítésű fűrés cipő 3 frt 20.

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatálában. Szépen burtozott szövegű kézikönyv, amely az intelligens fiatalemberek számára kiadott, dicsőítővel csatlakozó, esztétikus kiadvány is. Kerepest-ut 13. sz. 22. sz. 3404

Nyomtatott a 'Páris' Irodalmi és Nyomdai vállalat részvénnytársaság kőnyomdájában, Budapest, IX. Csüt-ut 25.